

BURMISTRZ BYTOMIA ODRZAŃSKIEGO

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY BYTOM ODRZAŃSKI

AUTOR PROGNOZY:

mgr inż. Sara Winiarczyk

mgr inż. Sara Winiarczyk
Sara Winiarczyk
urbanistka

BIURO PROJEKTOWE:

NEOPOLIS
PRACOWNIA URBANISTYCZNA

Głogów, listopad 2025 r.

Spis treści

1. Podstawa formalno-prawna	5
2. Cel i zakres	7
3. Informacje o metodach pracy i wykorzystane materiały	7
4. Charakterystyka obszaru	8
5. Ustalenia projektu planu ogólnego, jego cele oraz powiązania z innymi dokumentami	10
6. Skutki braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego	15
7. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska na obszarze objętym projektem planu ogólnego	16
7.1. Położenie oraz aktualny stan zainwestowania obszaru objętego projektem planu ogólnego	16
7.2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna	17
7.3. Surowce mineralne. Obszary i tereny górnicze	21
7.4. Prawne formy ochrony przyrody	21
7.5. Warunki klimatyczne	35
7.6. Warunki hydrologiczne	35
7.7. Gleby	35
7.8. Flora i fauna	45
7.9. Stan jakości powietrza	53
7.10. Stan jakości klimatu akustycznego	58
7.11. Zasoby dziedzictwa kulturowego	59
7.12. Promieniowanie elektromagnetyczne oraz ryzyko wystąpienia awarii	65
8. Transgeniczne oddziaływanie na środowisko	68
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na międzynarodowym, wspólnotowym oraz krajowym szczeblu	69
10. Problem ochrony środowiska w odniesieniu do projektu planu ogólnego	78
11. Przewidywane oddziaływanie na terenie opracowania	79
11.1. Wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne elementy środowiska	79
11.1.1. Zdrowie i życie ludzi	80
11.1.2. Fauna i Flora	82
11.1.3. Różnorodność biologiczna	89
11.1.4. Krajobraz	90
11.1.5. Obszary chronione i zasoby naturalne	94
11.1.8. Powierzchnia ziemi	98
11.1.9. Klimat akustyczny	99
11.1.10. Zabytki i dobra materialne	100
11.2. Ocena oddziaływania skumulowanego	100
12. Rozwiązania mające na celu ograniczenie, zapobieganie oraz kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	101
13. Zalecenia dotyczące możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych bądź eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego	102
14. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	104
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	106

Spis tabel

Tabela 1 Strefy oraz gminne wskaźniki urbanistyczne wyznaczone w projekcie planu ogólnego gminy Bytom Odrzański	12
Tabela 2 Zestawienie poszczególnych klas bonitacyjnych gleb na terenie gminy Bytom Odrzański	44
Tabela 3 Gatunki fauny występujące na terenie gminy Bytom Odrzański	47
Tabela 4 Gatunki flory i siedliska przyrodnicze występujące na terenie gminy Bytom Odrzański	49
Tabela 5 Dane Generalnego Pomiaru Ruchu 2020-2021 dla wybranych odcinków dróg wojewódzkich i dróg krajowych obejmujących teren gminy Bytom Odrzański	58
Tabela 6 Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków z terenu Gminy Bytom Odrzański	59

Spis rysunków

Rysunek 1 - Teren objęty planem ogólnym na tle ortofotomapy	9
Rysunek 2 – Lokalizacja obszaru objętego planem ogólnym, na tle powiatu nowosolskiego oraz województwa lubuskiego	16
Rysunek 3 – Aktualny stan zagospodarowania obszaru objętego prognozą na podstawie użytkowania	17
Rysunek 4 – Mezoneiony fizycznogeograficzne występujące na terenie opracowania	18
Rysunek 5 Osuwiska nieaktywne oraz tereny zagrożone ruchami masowymi na obszarze objętym projektem planu ogólnego	20
Rysunek 6 – Obszar złóż zlokalizowanych w granicach projektu planu ogólnego	21
Rysunek 7 Obszar koncesji zlokalizowanej w granicach projektu planu ogólnego	22
Rysunek 8 – Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Środkowej Odry” PLB080004 zlokalizowany na terenie gminy Bytom Odrzański.....	24
Rysunek 9 –Specjalny Obszar Ochrony „Nowosolska Dolina Odry” PLH080014 zlokalizowany na terenie gminy Bytom Odrzański.....	25
Rysunek 10 –Obszar Chronionego Krajobrazu Nowosolska Dolina Odry zlokalizowany na terenie objętym opracowaniem.....	26
Rysunek 11 –Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Dalkowskie zlokalizowany na terenie objętym opracowaniem	27
Rysunek 12 – Rezerwat Annabrzezkie Wąwozy zlokalizowany na terenie objętym opracowaniem	28
Rysunek 13 – Korytarze ekologiczne na obszarze gminy Bytom Odrzański	34
Rysunek 14 – Główny zbiornik wód podziemnych nr 302 Pradolina Barycz- Głogów (W) na terenie gminy Bytom Odrzański	36
Rysunek 15 – Jednolita część wód podziemnych występująca na terenie gminy Bytom Odrzański.....	37
Rysunek 16 – Rozmieszczenie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie opracowania	38
Rysunek 17 Scenariusz Q10 – ryzyko wystąpienia powodzi raz na 10 lat	40
Rysunek 18 Scenariusz Q1 – ryzyko wystąpienia powodzi raz na 100 lat	41

Rysunek 19 Scenariusz Q0,2 – ryzyko wystąpienia powodzi raz na 500 lat	42
Rysunek 20 – Kompleksy przydatności rolniczej w granicach projektu planu ogólnego	43
Rysunek 21 – Tereny na obszarze gminy Bytom Odrzański, obręb Bodzów	51
Rysunek 22 – Tereny na obszarze gminy Bytom Odrzański, obręb Małowice	51
Rysunek 23 – Grunty przy rzece Odrze na terenie gminy Bytom Odrzański	52
Rysunek 24 – Bytomskie Błonia na obszarze gminy Bytom Odrzański	52
Rysunek 25 – Teren nadodrzański na obszarze gminy Bytom Odrzański	53
Rysunek 26 - Zabytki oraz stanowiska archeologiczne ujęte w GEZ oraz Rejestrze Zabytków zlokalizowane granicach projektu planu ogólnego w podziale na miejscowości	65
Rysunek 27 – Przebieg linii elektroenergetycznych średniego napięcia oraz wysokiego napięcia przez teren objęty projektem planu	66
Rysunek 28 Istniejąca farma fotowoltaiczna w obrębie Bycz	83
Rysunek 29 Istniejąca farma fotowoltaiczna w obrębie Wierzbica	83
Rysunek 30 Istniejące farmy fotowoltaiczne w obrębie Drogomil	84
Rysunek 31 Krajobrazy priorytetowe na obszarze gminy Bytom Odrzański	93

1. Podstawa formalno-prawna

Na podstawie Uchwały nr XXXVII/297/2024 Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim z dnia 19 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Bytom Odrzański przystąpiono do sporządzenia przedmiotowego planu.

Podczas opracowywania planu ogólnego według zapisów art. 13i ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) [dalej: *u.p.z.p.*] należy sporządzić prognozę oddziaływania na środowisko. Wymóg przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której elementem jest prognoza, reguluje art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) [dalej: *ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku*]. Informacje, z jakich części się składa prognoza oddziaływania na środowisko, zawarte są w art. 51 powyższej ustawy. Analiza aktualnego stanu środowiska terenów objętych planem ogólnym stwarza możliwość wskazania problemów związanych z ochroną środowiska ze względu na wprowadzenie stref planistycznych, gminnych standardów urbanistycznych oraz fakultatywnie wyznaczonych obszarów uzupełnienia zabudowy oraz obszarów zabudowy śródmiejskiej a także przewiduje ich negatywne oddziaływanie na środowisko. Powinna również wskazywać rozwiązania lub zadania, które mogłyby przywrócić lub poprawić stan aktualny terenu objętego dokumentem. Stosownie do art. 13i *u.p.z.p.*, projekt planu ogólnego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko należy przedłożyć odpowiednim instytucjom i organom do zaopiniowania oraz uzgodnienia. Upublicznione dokumenty podlegają ocenie społeczeństwa, natomiast ustalenia zawarte w prognozie mogą stanowić podstawę do zmiany ostatecznej formy projektu planu.

Poniżej zostały przedstawione najważniejsze akty prawne, z którymi zapisy prognozy są powiązane, są to m.in.:

- ❖ Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzone we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. nr 14, poz. 98);
- ❖ Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska) (Dz. U. z 1996 r. nr 58, poz. 263, 264);
- ❖ Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska) (Dz. U. z 2003 r. nr 2 poz.17);
- ❖ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.);

- ❖ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647);
- ❖ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1578 ze zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1290);
- ❖ Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 416);
- ❖ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399 ze zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 757);
- ❖ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- ❖ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Siedliskowa);
- ❖ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku;
- ❖ Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 ze zm.);
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 marca 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2012 r. poz. 358);
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183);
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2019 r. poz. 1931).

2. Cel i zakres

Głównym celem jest sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko planu ogólnego Gminy Bytom Odrzański, która sporządzana jest w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Prognoza ma służyć do analizy oraz oceny zmian, które mogą zajść w środowisku i społeczeństwie po wprowadzeniu planu ogólnego. Należy ocenić stan aktualny i funkcjonowanie środowiska oraz określić potencjalne skutki, które mogą wynikać z projektowanych przeznaczeń terenów na danym obszarze. Powinno się ustalić czy na terenie znajdują się różnego typu formy ochrony przyrody, a także sprawdzić sposób gospodarowania nimi oraz ocenić potencjalne skutki wprowadzenia planu ogólnego. Ważną rolę odgrywa również przedstawienie alternatywnych rozwiązań, które będą miały na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych skutków przyjęcia planu ogólnego. W art. 51 oraz 52 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku* określono zakres oraz szczegółowość zawartych w prognozie informacji. Zawartość oraz części składowe prognozy skutków środowiskowych reguluje art. 51 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku*. Zakres i stopień szczegółowości został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim (pismo znak: WZŚ.411.163.2024.DT z dnia 21 listopada 2024 r.) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Nowej Soli (pismo znak: NZ.9022.1.4.2023 z dnia 28 października 2024 r.) zgodnie z art. 53 ww. ustawy. Podsumowując, w prognozie zawarte zostaną opis, analiza i ocena aktualnego stanu funkcjonowania środowiska, a także ocena skutków realizacji zmienionych ustaleń dokumentu oraz określenie ewentualnych rozwiązań niwelujących negatywne oddziaływania na środowisko.

3. Informacje o metodach pracy i wykorzystane materiały

Prognoza została opracowana za pomocą materiałów dostępnych w Urzędzie Miejskim w Bytomiu Odrzańskim oraz w oparciu o literaturę naukową, a także wizję terenową. Zebrane i przeanalizowane materiały pozwoliły na identyfikację ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z ustaleń planu ogólnego. Dodatkowo umożliwiły wyznaczenie rozwiązań niwelujących lub eliminujących niekorzystne wpływy. Poniżej zostały przedstawione materiały wykorzystane do opracowania prognozy:

- ❖ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gm. Głogów, przyjęta uchwałą nr XII/95/2020 z dnia 4 września 2020 r.;
- ❖ Strategia Rozwoju Gminy Bytom Odrzański – aktualnie trwająca procedura;
- ❖ Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030;
- ❖ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego przyjęty Uchwałą nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 kwietnia 2018 r.;

- ❖ Ocena jakości wód podziemnych, na podstawie wyników regionalnego monitoringu wód podziemnych uzyskanych w 2023 roku z terenu województwa lubuskiego;
- ❖ Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim, Raport wojewódzki za rok 2023;
- ❖ Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa lubuskiego w roku 2022;
- ❖ Ocena jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych i jeziornych w województwie lubuskim za rok 2018;
- ❖ Ocena poziomu pól elektromagnetycznych wykonana na podstawie wyników pomiarów uzyskanych na terenie województwa lubuskiego w 2023 r.;
- ❖ Stan środowiska w województwie lubuskim, raport 2020;
- ❖ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030.

Materiały kartograficzne:

- ❖ mapa topograficzna dla obszaru gminy,
- ❖ mapa zasadnicza dla obszaru planu ogólnego,
- ❖ www.geoportal.gov.pl,
- ❖ bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy;
- ❖ powietrze.gios.gov.pl,
- ❖ baza.pgi.gov.pl,
- ❖ bytomodrzancki.e-mapa.net.

4. Charakterystyka obszaru

Obszar opracowania został wyznaczony na podstawie Uchwały nr XXXVII/297/2024 Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim z dnia 19 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Bytom Odrzański. Obszar objęty projektem planu ogólnego zlokalizowany jest w województwie lubuskim, w powiecie nowosolskim.

Rysunek 1 - Teren objęty planem ogólnym na tle ortofotomapy (źródło: opracowanie własne na podstawie WMS Ortofotomapy, Główny Urząd Geodezji i Kartografii - <https://geoportal.gov.pl>, dostęp: 4 sierpnia 2025 r.)

W 2023 roku w polskim systemie planowania przestrzennego przeszedł znaczące zmiany ze względu na wejście w życie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688). Nowelizacja ma za zadanie zwiększyć efektywność i przejrzystość procesów urbanistycznych oraz wprowadzić szereg istotnych zmian. Jednak z najważniejszych zmian jest wprowadzenie planów ogólnych zamiast studiów kierunków i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, który

w przeciwieństwie do studium, będzie aktem prawa miejscowego. W późniejszych latach nowo uchwalane plany miejscowe nie będą mogły naruszać ustaleń planu ogólnego. Ponadto wyznaczane, w planach ogólnych, obszary uzupełnienia zabudowy będą stanowiły podstawę do wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Obszar gminy Bytom Odrzański, zajmuje powierzchnię 5238 ha (źródło: GUS, BDL, dane z GUGiK 2024 r.), gdzie struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco:

- ❖ użytki rolne 54,0%;
- ❖ grunty leśne 35,0%;
- ❖ tereny zabudowane i zurbanizowane 3,1%;
- ❖ grunty rolne zabudowane 1,3%;
- ❖ grunty pod wodami 1,6%;
- ❖ pozostałe (w tym nieużytki drogi, tereny kolejowe, itp.) 4,9%.

5. Ustalenia projektu planu ogólnego, jego cele oraz powiązania z innymi dokumentami

Na podstawie uchwały nr XXXVII/297/2024 Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim z dnia 19 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Bytom Odrzański rozpoczęto prace nad projektem planu ogólnego. W projekcie planu określono strefy planistyczne (według zamkniętego katalogu określonego w art. 13c *u.p.z.p.*) oraz gminne standardy urbanistyczne odpowiednie do specyfiki miejsca.

W tym miejscu należy zauważyć, że w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758) określona została charakterystyka stref planistycznych, w ramach której ustalono profil funkcjonalny podstawowy i dodatkowy dla każdej stref – zamknięty katalog rodzajów przeznaczeń terenów, które mogą występować w danej strefie. Według przepisów prawa w planie ogólnym nie można ustalić ani też zabronić planowanych do realizacji przedsięwzięć, które zaliczane są do grupy zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko. Doprecyzowanie takich zapisów, które będą miały wpływ na lokalizację w/w typu przedsięwzięć odbywać się będzie na etapie uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dla poszczególnych stref określono profil funkcjonalny oraz parametry wyznaczone w art. 13e *u.p.z.p.*, tj.:

- ❖ wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy – w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–7 *u.p.z.p.*;
- ❖ wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–10, nie mniejszego niż wynika to z przepisów wydanych na podstawie art. 13m ust. 2. *u.p.z.p.*

Skorzystano również z możliwości określenia w strefach planistycznych:

- ❖ maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy lub maksymalnego udziału powierzchni zabudowy – w przypadku stref określonych w art. 13c ust. 2 pkt 8–10 *u.p.z.p.*;
- ❖ maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnego udziału powierzchni zabudowy lub minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – w przypadku stref określonych w art. 13c ust. 2 pkt 11–13 *u.p.z.p.*

W planie ogólny dla gminy Bytom Odrzański ustalono następujące strefy planistyczne:

- ❖ SC – strefa cmentarzy,
- ❖ SI – strefa infrastrukturalna,
- ❖ SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- ❖ SK – strefa komunikacyjna,
- ❖ SN – strefa zieleni i rekreacji,
- ❖ SO – strefa otwarta,
- ❖ SP – strefa gospodarcza,
- ❖ SR – strefa produkcji rolniczej,
- ❖ SU – strefa usługowa,
- ❖ SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- ❖ SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową.

Dla każdej z tych stref, z wyjątkiem strefy komunikacji i strefy otwartej, określono wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, nie mniejsze niż te wynikające z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.

Tabela 1 Strefy oraz gminne wskaźniki urbanistyczne wyznaczone w projekcie planu ogólnego gminy Bytom Odrzański (źródło: opracowanie własne na podstawie projektu planu ogólnego)

Symbol	Ilość wyznaczonych stref	Profil podstawowy	Profile dodatkowe dla poszczególnych stref	Maksymalna naziemna intensywność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy (%)	Maksymalna wysokość zabudowy (m)	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)
STREFA CMENTARZY							
SC	2	❖ teren cmentarza, ❖ teren komunikacji, ❖ teren zieleni urządzonej, ❖ teren ogrodów działkowych, ❖ teren infrastruktury technicznej	❖ teren usług kultu religijnego, ❖ teren zieleni naturalnej, ❖ teren lasu, ❖ teren wód; <u>w jednym przypadku dopuszczono również:</u> ❖ teren handlu detalicznego,	-	❖ w jednym przypadku ustalono 20; ❖ w jednym przypadku nie ustalono	❖ w jednym przypadku ustalono 8; ❖ w jednym przypadku nie ustalono	30
STREFA INFRASTRUKTURALNA							
SI	33	❖ teren infrastruktury technicznej, ❖ teren komunikacji, ❖ teren ogrodów działkowych	❖ teren wód <u>w niektórych przypadkach dopuszczono również:</u> ❖ teren zieleni naturalnej, ❖ teren zieleni urządzonej, ❖ teren lasu, ❖ teren usług	-	-	-	20 lub 90
STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ							
SJ	112	❖ teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, ❖ teren usług, ❖ teren komunikacji, ❖ teren zieleni urządzonej, ❖ teren ogrodów działkowych, ❖ teren infrastruktury technicznej	❖ teren zieleni naturalnej, ❖ teren lasu, ❖ teren wód	0,7-3,0	40-95	11-18	30-50
STREFA KOMUNIKACYJNA							
SK	1	❖ teren autostrady, ❖ teren drogi ekspresowej, ❖ teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, ❖ teren drogi głównej, ❖ teren komunikacji kolejowej i szynowej, ❖ teren komunikacji kolei linowej, ❖ teren komunikacji wodnej, ❖ teren komunikacji lotniczej, ❖ teren obsługi komunikacji	❖ teren drogi zbiorczej,	-	-	-	-
STREFA ZIELENI I REKREACJI							
SN	32	❖ teren zieleni urządzonej, ❖ teren plaży, ❖ teren wód, ❖ teren komunikacji, ❖ teren ogrodów działkowych, ❖ teren infrastruktury technicznej	<u>w niektórych przypadkach dopuszczono:</u> ❖ teren usług sportu i rekreacji, ❖ teren usług kultury i rozrywki, ❖ teren usług zdrowia i pomocy społecznej, ❖ teren zieleni naturalnej ❖ teren usług gastronomii, ❖ teren usług handlu detalicznego, ❖ teren usług turystyki, ❖ teren usług nauki, ❖ teren usług edukacji, ❖ teren lasu,	-	-	-	50-95
STREFA OTWARTA							
SO	31	❖ teren rolnictwa z zakazem zabudowy, ❖ teren lasu, ❖ teren zieleni naturalnej, ❖ teren wód, teren komunikacji, ❖ teren ogrodów działkowych, ❖ teren infrastruktury technicznej	<u>w niektórych przypadkach dopuszczono:</u> ❖ teren elektrowni słonecznej,	-	-	-	-

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY BYTOM ODRZAŃSKI

STREFA GOSPODARCZA							
SP	9	❖ teren produkcji, ❖ teren komunikacji, ❖ teren zieleni urządzonej, ❖ teren ogrodów działkowych, ❖ teren infrastruktury technicznej	❖ teren usług, ❖ teren zieleni naturalnej, <u>w niektórych przypadkach dopuszczono:</u> ❖ teren lasu, ❖ teren wód,	1,0-3,0	50-80	15-32	30-50
STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ							
SR	6	❖ teren produkcji w gospodarstwach rolnych, ❖ teren wielkotowarowej produkcji rolnej, ❖ teren akwakultury i obsługi rybactwa, ❖ teren komunikacji, ❖ teren ogrodów działkowych, ❖ teren infrastruktury technicznej	❖ teren elektrowni słonecznej, ❖ teren zieleni naturalnej, <u>w niektórych przypadkach dopuszczono:</u> ❖ teren biogazowni, ❖ teren lasu, ❖ teren wód,	0,5-2,0	50-70	15-30	30 lub 40
STREFA USŁUGOWA							
SU	23	❖ teren usług, teren komunikacji, ❖ teren zieleni urządzonej, ❖ teren ogrodów działkowych, ❖ teren infrastruktury technicznej	<u>w niektórych przypadkach dopuszczono:</u> ❖ teren składów i magazynów, ❖ teren zieleni naturalnej, ❖ teren lasu, ❖ teren wód, ❖ teren elektrowni słonecznej,	0,2-4,5	50-100	5-55	30 lub 40
STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ							
SW	50	❖ teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, ❖ teren usług, ❖ teren komunikacji, ❖ teren zieleni urządzonej, ❖ teren ogrodów działkowych, ❖ teren infrastruktury technicznej	<u>w niektórych przypadkach dopuszczono:</u> ❖ teren zieleni naturalnej, ❖ teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, ❖ teren lasu, ❖ teren wód,	1,0-6,0	50-100	8-55	30-50
STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ							
SZ	72	❖ teren zabudowy zagrodowej, ❖ teren produkcji w gospodarstwach rolnych, ❖ teren akwakultury i obsługi rybactwa, ❖ teren komunikacji, ❖ teren zieleni urządzonej, ❖ teren ogrodów działkowych, ❖ teren infrastruktury technicznej	❖ teren usług, ❖ teren zieleni naturalnej, ❖ teren lasu, ❖ teren wód,	1,0 w jednym przypadku ustalono 1,5	40-70	15 w jednym przypadku ustalono 20	30-50

W projekcie planu ogólnego wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U. z 2024 r. poz. 729). Łączna powierzchnia wyznaczonego obszaru wynosi 201,5580 ha.

W projekcie planu wyznaczono również obszar zabudowy śródmiejskiej, który stanowi teren położony w mieście obszar zwartej, intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. W projekcie planu wyznaczono jeden obszar zabudowy śródmiejskiej, a jego ostateczny kształt oparto na zespole przesłanek, z których kluczowe to:

- ❖ ciągłość i kompletność pierzei oraz utrwalone linie zabudowy,
- ❖ zabudowa o charakterze historycznym (układ i skala kwartałów, dekoracje i detale), wymagająca ochrony kompozycyjnej i materiałowej,
- ❖ wysoka intensywność i zwartość zabudowy (układ kamienic, ograniczone powierzchnie niezabudowane wewnątrz kwartałów),
- ❖ udział usług w parterach i rola obszaru jako głównego węzła wymiany społecznej, handlowej i kulturalnej w gminie,
- ❖ dobra dostępność piesza i rowerowa oraz centralne położenie względem sieci ulic miejskich i przystanków,
- ❖ znaczenie reprezentacyjne dla wizerunku gminy i turystyki miejskiej (rynek, place, pierzeje),
- ❖ możliwości rewaloryzacji: poprawa jakości przestrzeni publicznych, zieleni towarzyszącej i estetyki parterów, bez konieczności rozbudowy układu drogowego.

W przypadku terenów położonych w granicach obszaru zabudowy śródmiejskiej, na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub wydawania decyzji o warunkach zabudowy dopuszcza się możliwość zastosowania obniżonego wskaźnika minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej — jednak nie mniejszego niż 2/3 wartości obowiązującej dla odpowiedniej strefy planistycznej. W odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej możliwe jest także skorzystanie ze szczególnych odstępstw. Granice obszaru zabudowy śródmiejskiej obejmują zwarte, historyczne centrum Bytomia Odrzańskiego o powierzchni ok. 33 ha, charakteryzujące się wysoką intensywnością zabudowy, ciągłością pierzei, znacznym udziałem usług w parterach oraz wysokimi wartościami kulturowymi i krajobrazowymi. Wyznaczenie tego obszaru odpowiada rzeczywistej strukturze morfologicznej miasta i stanowi niezbędne narzędzie dla zachowania ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wspierania zrównoważonego rozwoju funkcji miejskich.

Ustalenia planu ogólnego zgodnie z art. 13b *u.p.z.p.* są określone, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, a w szczególności politykę przestrzenną gminy

określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego. W procedowanej Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030 przewiduje się możliwość uwzględnienia zapisów umożliwiających zwiększenie bilansów terenów obliczanych na potrzeby sporządzania planu ogólnego gminy, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r., poz. 2758).

Dopuszcza się wprowadzenie mechanizmów elastycznego kształtowania bilansów terenów przeznaczonych pod zabudowę i inne funkcje przestrzenne, z uwzględnieniem uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz potrzeb rozwojowych gminy, w celu zapewnienia spójności pomiędzy dokumentami strategicznymi a planistycznymi. Strategię gminy Bytom Odrzański planuje się przyjąć do końca bieżącego roku, przed przyjęciem planu ogólnego gminy.

Podczas sporządzania planu ogólnego wzięto również pod uwagę obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, których w gminie jest aktualnie 10 i zostały one uchwalone między rokiem 1998 a 2008.

Na potrzeby planu ogólnego gminy Bytom Odrzański sporządzono również opracowanie Ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, w którym rozpoznano warunki fizjograficzne występujących na terenie objętym projektem planu ogólnego.

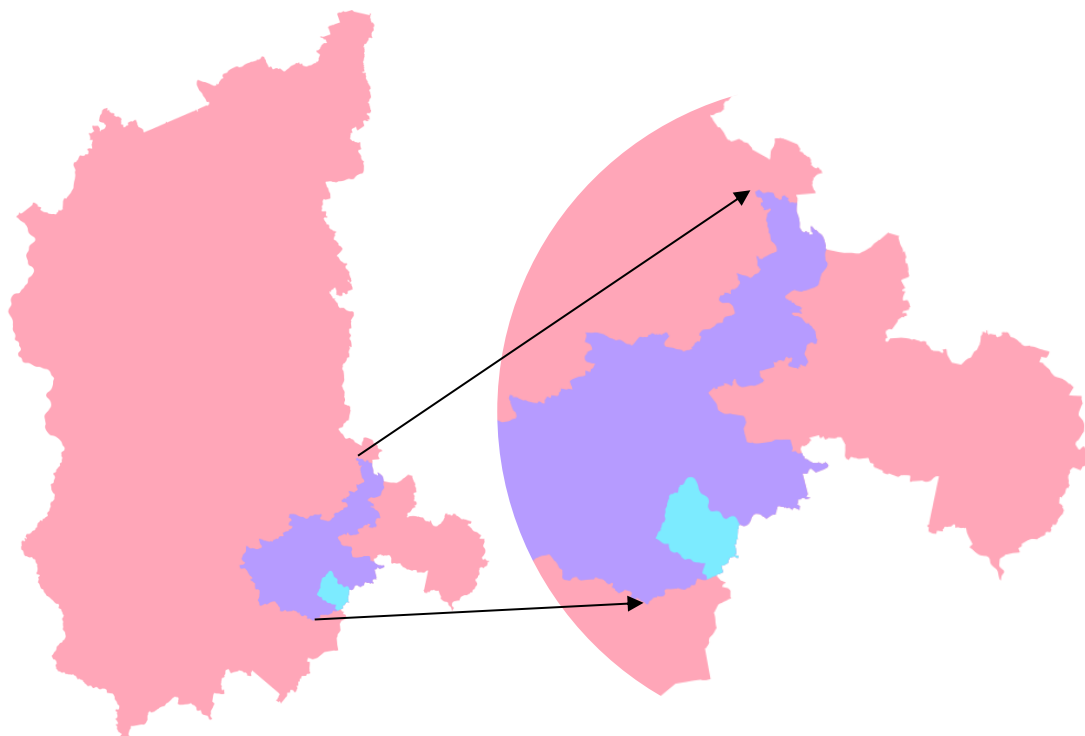
6. Skutki braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Ze względu na zmiany w planowaniu przestrzennym nowym dokumentem sporządzanym obligatoryjnie jest plan ogólny gminy, który ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Będzie on stanowił akt prawa miejscowego, w związku z czym jego postanowienia będą wiążące zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy. Wprowadzenie planów ogólnych ma też na celu ograniczenie niekontrolowanego rozlewania się zabudowy. W przypadku braku uchwalenia planu ogólnego do 30 czerwca 2025 r. cały proces inwestycyjny w gminie zostanie zablokowany, ze względu na brak możliwości przeprowadzenia jakichkolwiek prac o charakterze planistycznym na obszarze gminy. Brak przyjętego planu ogólnego skutkuje niemożnością wydania decyzji o warunkach zabudowy oraz przeprowadzenia procedury planistycznej dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Brak realizacji ustaleń planu – nie spowoduje likwidacji istniejącego zainwestowania gminy, może przyczynić się jedynie do jego nieprawidłowego i ograniczonego rozwoju.

7. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska na obszarze objętym projektem planu ogólnego

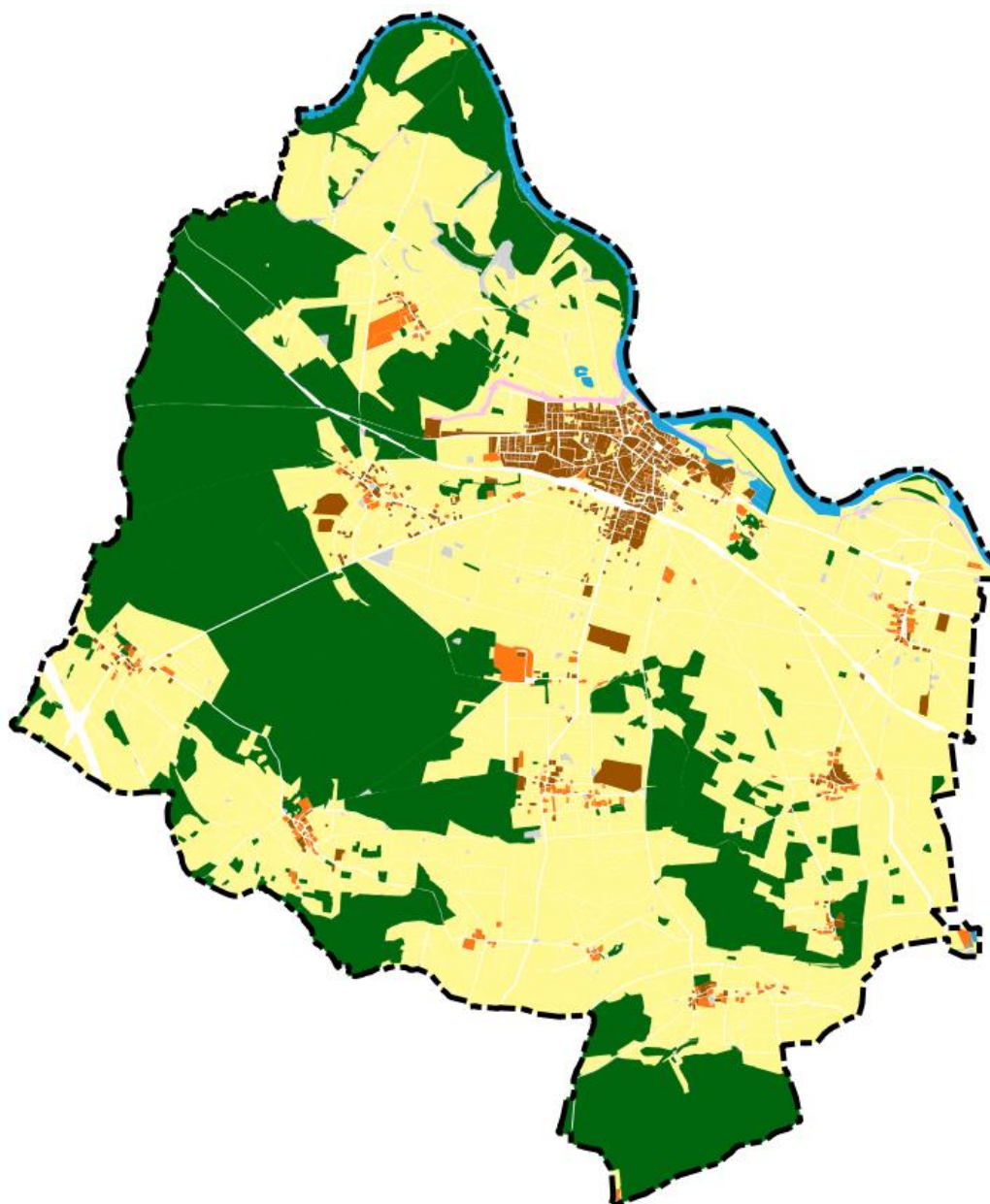
7.1. Położenie oraz aktualny stan zainwestowania obszaru objętego projektem planu ogólnego

Teren objęty projektem planu położony jest na terenie gminy Bytom Odrzański, w powiecie nowosolskim, województwie lubuskim.

*Rysunek 2 – Lokalizacja obszaru objętego planem ogólnym, na tle powiatu nowosolskiego oraz województwa lubuskiego
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych PRG, data dostępu: 4 sierpień 2025 r.)*

Na zabudowę mieszkaniową składają się zarówno budynki mieszkalne jednorodzinne w zabudowie wolnostojącej, bliźniaczej, szeregowej i zagrodowej oraz budynki mieszkalne wielorodzinne. Na terenie objętym opracowaniem zlokalizowane są również różnego rodzaju usługi oraz zabudowa magazynowa i produkcyjna. Obszar objęty opracowaniem stanowią tereny rolnicze, lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione, grunty zabudowane i zurbanizowane, tereny komunikacyjne, tereny różne oraz nieużytki.

Rysunek 3 – Aktualny stan zagospodarowania obszaru objętego prognozą na podstawie użytkowania
(źródło: opracowanie własne na podstawie aktualnego zagospodarowania terenu w oparciu o użytki gruntowe)

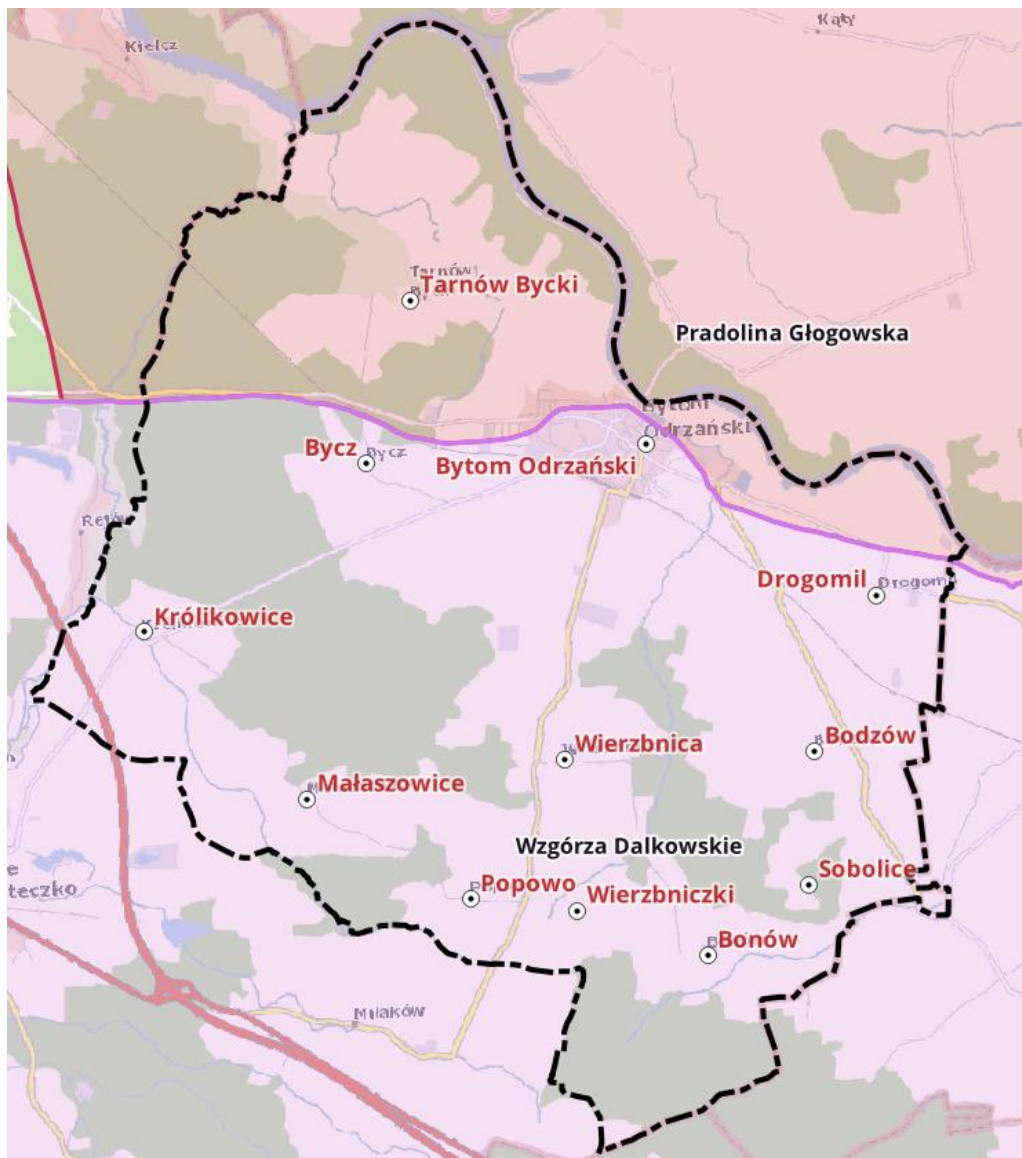
Legenda:

- tereny mieszkaniowe, zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy
- tereny zagrodowe
- tereny komunikacyjne
- użytki ekologiczne
- lasy
- grunty orne, sady, łąki trwałe, pastwiska trwałe
- nieużytki
- tereny różne
- grunty pod wodami

7.2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Obszar opracowania obejmuje całą gminę Bytom Odrzański. Ze względu na położenie fizyczno-geograficzne teren znajduje się w podprovincji Niziny Środkowopolskie (318):

- ❖ w makroregionie Obniżenie Milicko-Głogowskie (318.3), w mezoregionie Pradolina Głogowska (318.32);
- ❖ w makroregionie Wału Trzebnickiego (318.4), w mezoregionie Wzgórza Dalkowskie (318.42) [J. Kondracki, Geografia regionalna Polski, 2002].

Rysunek 4 – Mezoregiony fizycznogeograficzne występujące na terenie opracowania (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GDOŚ)

Według danych ze strony Systemu Informacji Przestrzennej wysokości na terenie objętym opracowaniem wahają się od 63,80 do 215,40 m n.p.m. Na terenie gminy znajduje się Wzgórze Zamkowe Schloss Berg o wysokości 195 metrów zlokalizowane w rezerwacie przyrody Annabreskie Wąwozy.

Pradolina Głogowska jest dużą niecką położoną na wysokości ok. 90 m n.p.m., która obejmuje fragment doliny Odry wraz z zachodnią częścią doliny jej prawobrzeżnego dopływu – Baryczy. Jest podjednostką Obniżenia Milicko-Głogowskiego, jednak stanowi teren o odmiennym charakterze od

pozostałych mezoregionów. Cechują ją krętość i występowanie licznych starorzeczy. Pradolina jest dużą formą dolinną o szerokości do 12 km, długości do 70 km oraz powierzchni ok. 850 km². W pradolinie występuje szeroki taras łąkowy i piaszczyste terasy plejstoceńskie z wydrami, zajęte przeważnie przez lasy. Ponadto teren pradoliny charakteryzuje się występowaniem dużej ilości zagłębień wypełnionych wodą oraz szeregiem drobnych cieków i rowów melioracyjnych, z których największy to Krzycki Rów, świadczących o słabym nachyleniu terenu, co jest spowodowane wypełnieniem obniżenia pradoliny holocenijskimi piaskami i żwirami rzecznyymi.

Rzeźba terenu **Wzgórz Dalkowskich** jest w największej części efektem zlodowaceń bałtyckiego i środkowopolskiego. Wzgórza są malowniczą pozostałością działalności lodowca stanowią ciąg wzniesień. Rzeźba terenu jest bardzo urozmaicona. Wzgórza opadają bardziej stromo w kierunku ku północy w stronę Pradoliny Głogowskiej, a łagodniej na południe do Równiny Szprotawskiej i Wysoczyzny Lubuskiej. Liczne pagórki i grzbiety często bez nazw poprzecinane są szerokimi dolinami. Ukształtowanie terenu faliste, krajobraz na południe od Głogowa ożywiony jest przez ciągnące się łukiem morenowe wzgórza. Wzgórza Dalkowskie chronologicznie należą do starszego zlodowacenia stanowiącego morenę czołową stadiału trzebnickiego. Zbudowane są z zaburzonych utworów trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Ich budulcem są piaski, iły i żwiry. Miąższość utworów czwartorzędu jest zróżnicowana i wynosi od 0–30 m, lokalnie przekraczając 40 m.

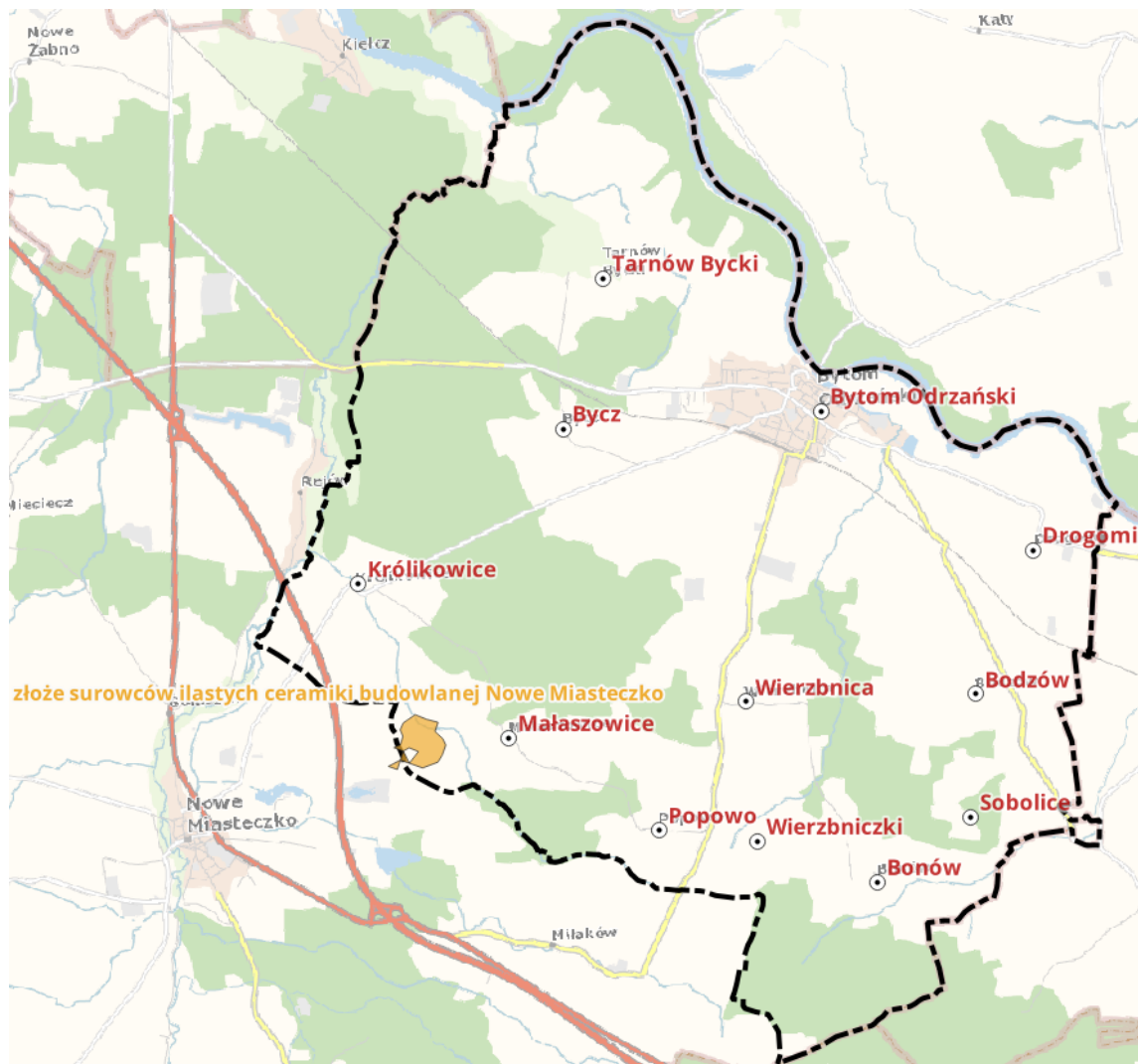
Na terenie gminy Bytom Odrzański występują osuwiska nieaktywne (oznaczone czerwoną obwiednią z wypełnieniem koloru szarego) oraz tereny zagrożone ruchami masowymi (zaznaczone zakreskowaniem koloru czarnego).

Rysunek 5 Osuwiska nieaktywne oraz tereny zagrożone ruchami masowymi na obszarze objętym projektem planu ogólnego
(źródło: opracowanie własne na podstawie WMS Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi)

7.3. Surowce mineralne. Obszary i tereny górnicze

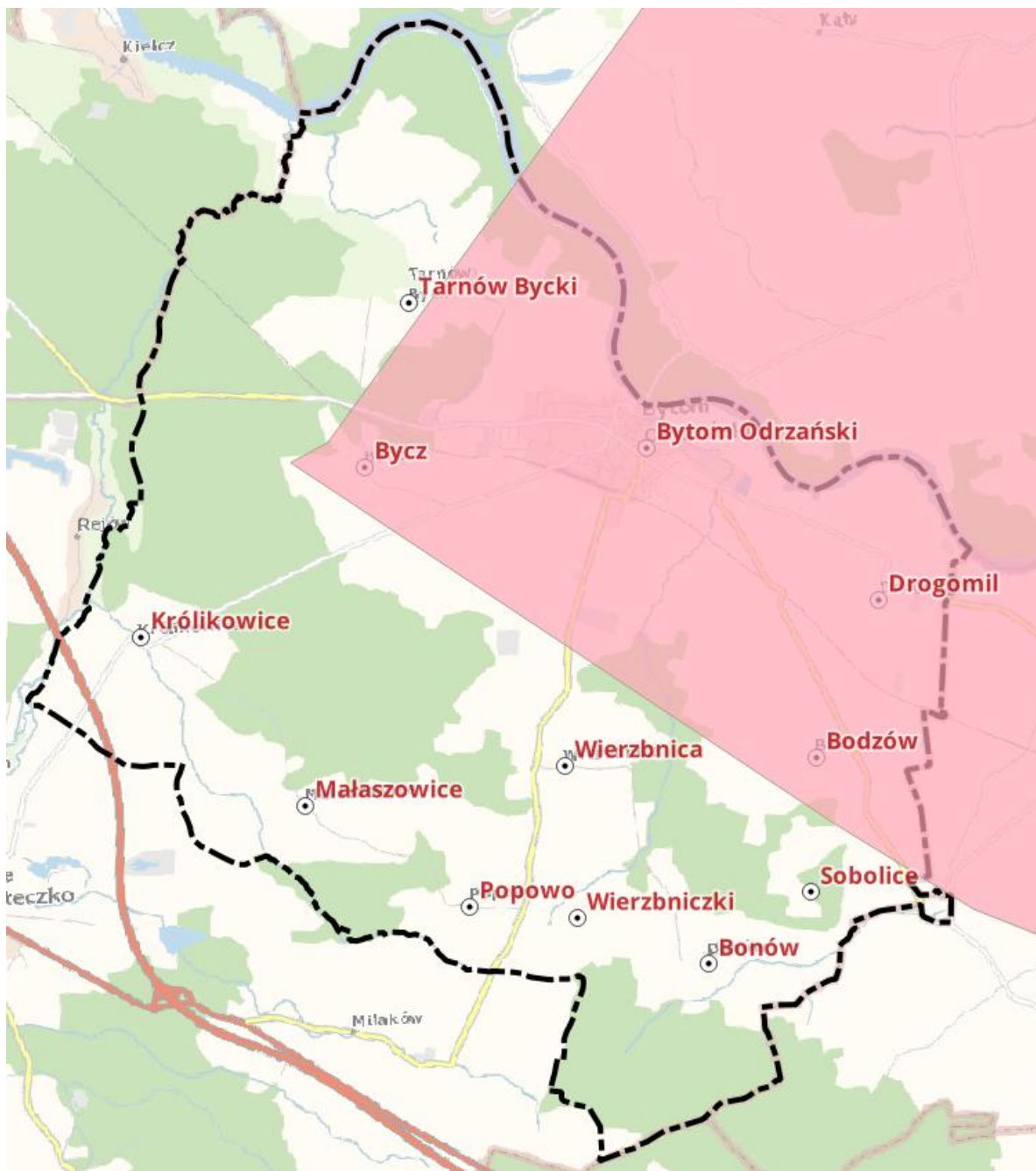
Część gminy Bytom Odrzański położona jest w zasięgu udokumentowanego złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Nowe Miasteczko nr 2341, którego zasięg na terenie opracowania przedstawiono poniżej.

Rysunek 6 – Obszar złóż zlokalizowanych w granicach projektu planu ogólnego
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego)

Obszar objęty projektem planu ogólnego nie leży na żadnym terenie ani obszarze górniczym.

Na terenie opracowania są prowadzone prace eksploracyjne w ramach koncesji udzielonej przez Organ koncesyjny przy ministerstwie Klimatu i Środowiska, zlokalizowana w północno-wschodniej części gminy koncesji nr 4/2021/p na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża rud miedzi w obszarze „Bytom Odrzański”.

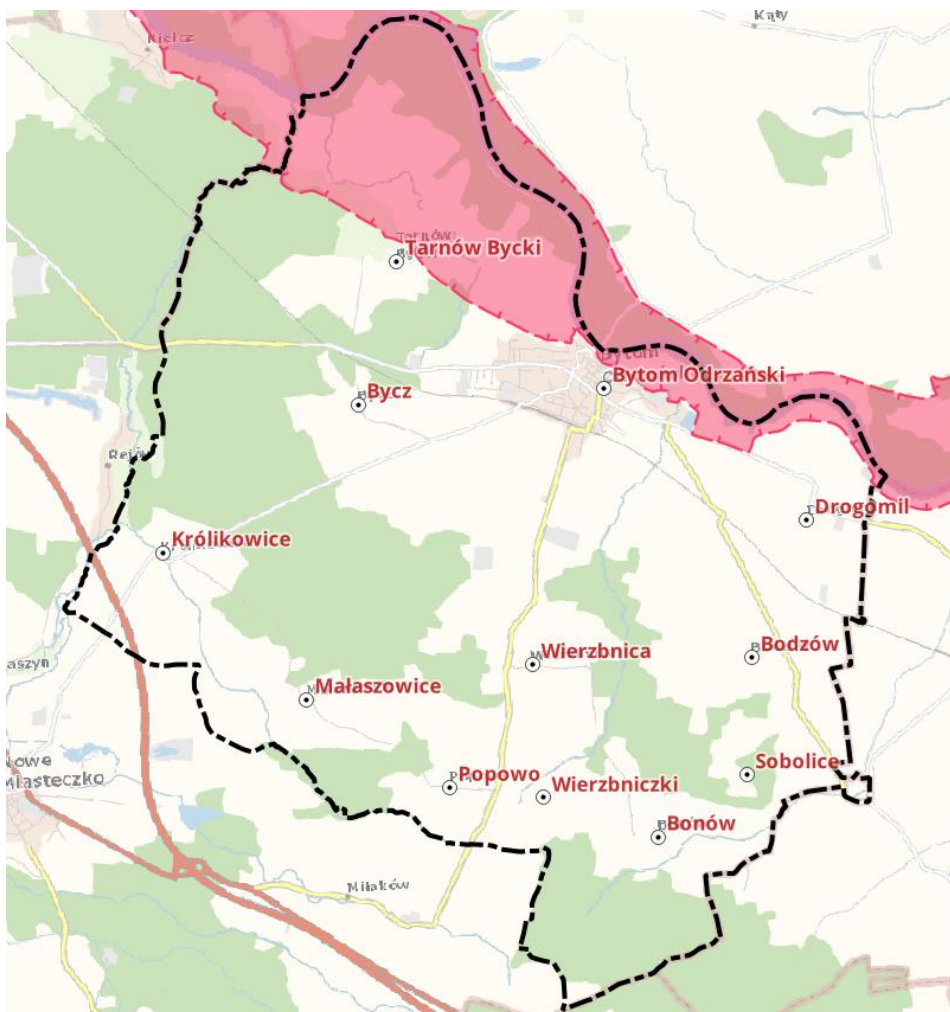
Rysunek 7 Obszar koncesji zlokalizowanej w granicach projektu planu ogólnego
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wniosku KGHM Polska Miedź S.A.)

7.4. Prawne formy ochrony przyrody

Na terenie objętym projektem planu występują obszary prawnie chronione, wyznaczone na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), są to:

- ❖ **Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 – Dolina Środkowej Odry (PLB080004)** utworzony na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2007 nr 179 poz. 1275). Dla obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych przyjęty Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora

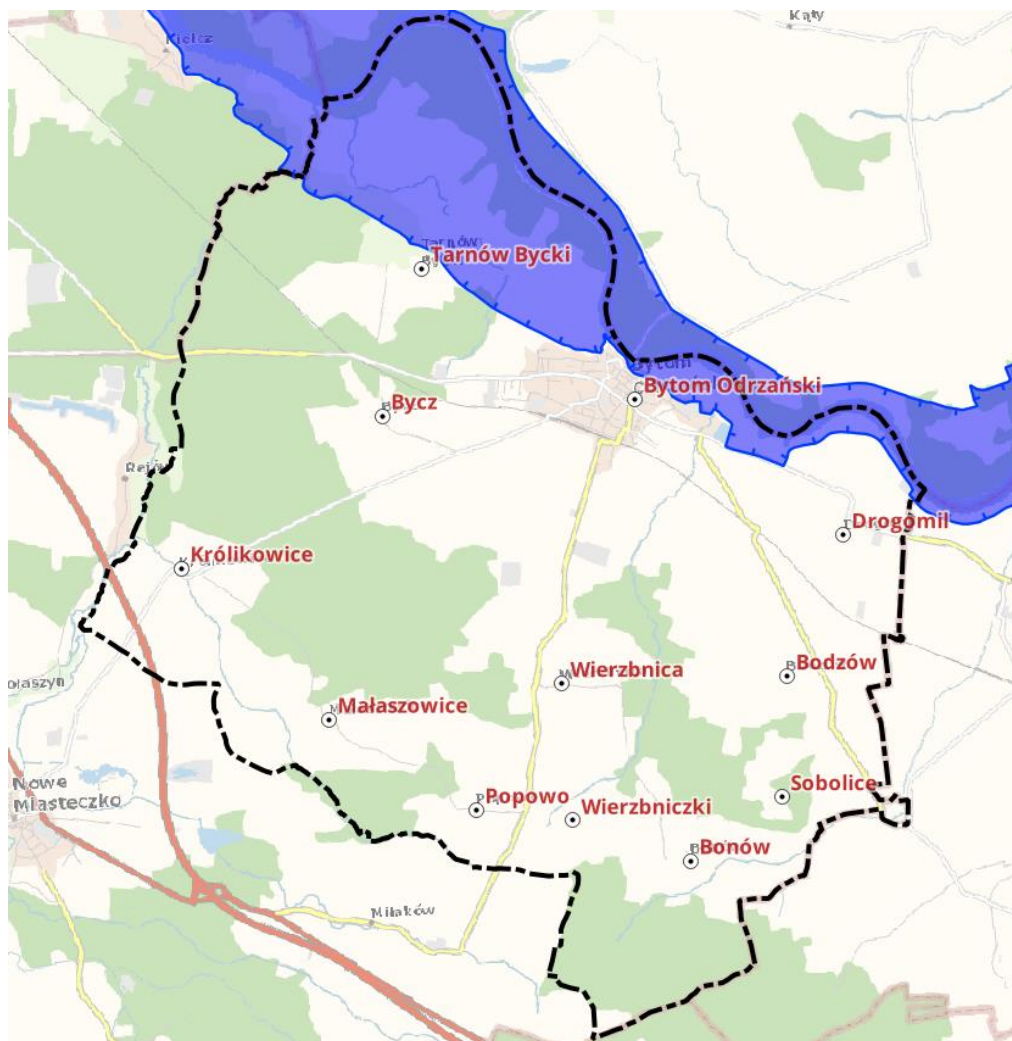
Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004, który został zmieniony rozporządzeniem zmieniającym z dnia 15 marca 2022 r. Obejmuje fragment doliny Odry w środkowym biegu na terenie województw dolnośląskiego i lubuskiego. Jest to cenny teren przyrodniczy o dużym znaczeniu dla ochrony ptaków wodno-błotnych i nadrzecznych siedlisk. Krajobraz tworzą łąki zalewowe, starorzecza, lasy łęgowe i tereny podmokłe. Dolina charakteryzuje się dużą różnorodnością siedlisk, sprzyjającą obecności wielu chronionych gatunków ptaków, takich jak bocian czarny, bielik, rybitwa rzeczna, derkacz i zimorodek. Jest także ważnym miejscem odpoczynku i żerowania dla ptaków migrujących, w tym gęsi zbożowej i białoczelnej. Obszar ten pełni funkcję kluczowego korytarza ekologicznego, umożliwiającego przemieszczanie się zwierząt i roślin. Ochrona Doliny Środkowej Odry pomaga zachować różnorodność biologiczną i naturalne procesy ekologiczne, które są zagrożone przez regulacje rzeki, melioracje, intensyfikację rolnictwa i presję urbanizacyjną. Podejmowane działania ochronne koncentrują się na zachowaniu naturalnego charakteru doliny i ochronie siedlisk cennych gatunków poprzez utrzymanie tradycyjnego użytkowania łąk i pastwisk, monitorowanie populacji ptaków, ograniczenie działalności szkodliwej dla ekosystemów wodnych oraz edukację ekologiczną. Dolina Środkowej Odry to wyjątkowy obszar, który wymaga konsekwentnej ochrony i zrównoważonego zarządzania w celu zachowania jego unikalnych walorów przyrodniczych.

Rysunek 8 – Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Środkowej Odry” PLB080004 zlokalizowany na terenie gminy Bytom Odrzański (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz mapy podkładowej BDOO i BDOT10k)

- ❖ **Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 – Nowosolska Dolina Odry (PLH080014)** utworzony na mocy Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2008) 8039) (2009/93/WE). Dla obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych przyjęty Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nowosolska Dolina Odry PLH080014. o obszar chroniony położony w województwie lubuskim, obejmujący fragment doliny Odry w rejonie Nowej Soli. Teren ten wyróżnia się cennymi ekosystemami wodno-błotnymi, lasami łęgowymi oraz mozaiką łąk i starorzeczy, które stanowią siedliska wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Obszar ten pełni kluczową rolę w ochronie siedlisk przyrodniczych, w tym łągów jesionowo-wiązowych oraz muraw kserotermicznych. Jest także ostoją dla licznych gatunków zwierząt, takich jak wydra, bóbr europejski, traszka grzebieniasta czy kumak nizinny. Występują tu również liczne gatunki ptaków

związane z terenami podmokłymi. Nowosolska Dolina Odry stanowi ważny korytarz ekologiczny, wspierający migrację i rozprzestrzenianie się gatunków. Główne zagrożenia dla tego obszaru to zmiany hydrologiczne, intensyfikacja rolnictwa oraz fragmentacja siedlisk. W ramach ochrony podejmowane są działania mające na celu utrzymanie naturalnych warunków doliny, ograniczenie negatywnego wpływu działalności człowieka oraz promowanie zrównoważonego użytkowania terenu. Dzięki tym działaniom obszar ten zachowuje swoje unikalne walory przyrodnicze i pełni istotną funkcję w krajowej sieci obszarów chronionych.

Rysunek 9 –Specjalny Obszar Ochrony „Nowosolska Dolina Odry” PLH080014 zlokalizowany na terenie gminy Bytom Odrzański (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz mapy podkładowej BDOO i BDOT10k)

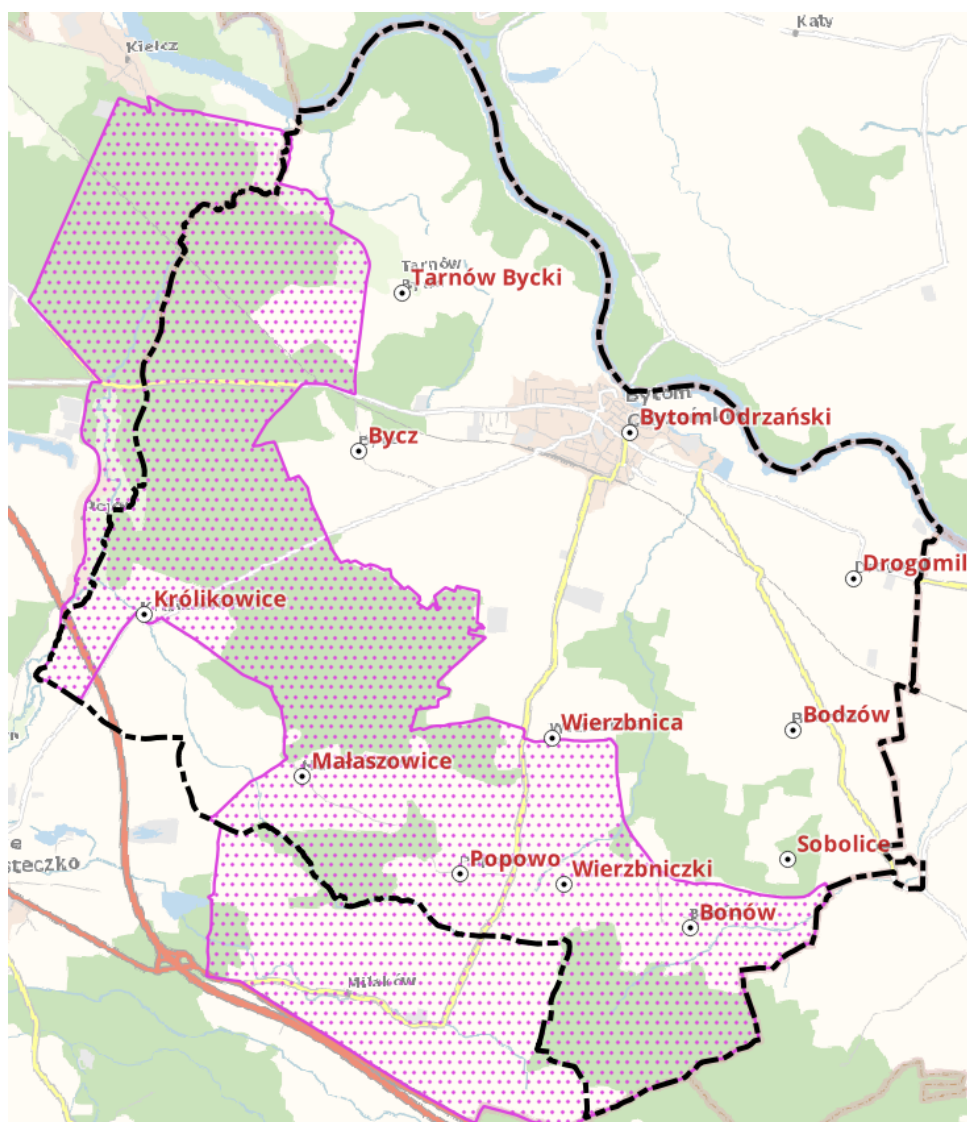
- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu Nowosolska Dolina Odry utworzony na mocy rozporządzenia nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego. Aktualnie obowiązującym aktem dla tego obszaru jest uchwała nr XLI/590/22 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 4 kwietnia 2022 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie "Nowosolska Dolina Odry" Obszar to cenny przyrodniczo teren położony w województwie lubuskim, obejmujący dolinę Odry w rejonie Nowej Soli.

Charakteryzuje się zróżnicowanym krajobrazem, w którym dominują rozległe łąki, lasy łęgowe, starorzecza i tereny podmokłe. Bogata mozaika siedlisk sprzyja występowaniu licznych gatunków fauny i flory, w tym wielu objętych ochroną. Teren pełni istotną funkcję ekologiczną jako korytarz migracyjny oraz miejsce bytowania wielu gatunków ptaków, płazów i ssaków, takich jak bocian czarny, wydra, bóbr europejski czy traszka grzebieniasta. Dzięki swojej różnorodności stanowi także atrakcyjny teren dla miłośników przyrody i turystyki pieszej. Największymi zagrożeniami dla tego obszaru są zmiany hydrologiczne, intensyfikacja rolnictwa oraz urbanizacja. Ochrona tego terenu koncentruje się na zachowaniu naturalnego krajobrazu, minimalizacji ingerencji człowieka oraz promowaniu zrównoważonego gospodarowania zasobami przyrodniczymi. Dzięki tym działaniom Nowosolska Dolina Odry pozostaje cennym elementem sieci przyrodniczej regionu.

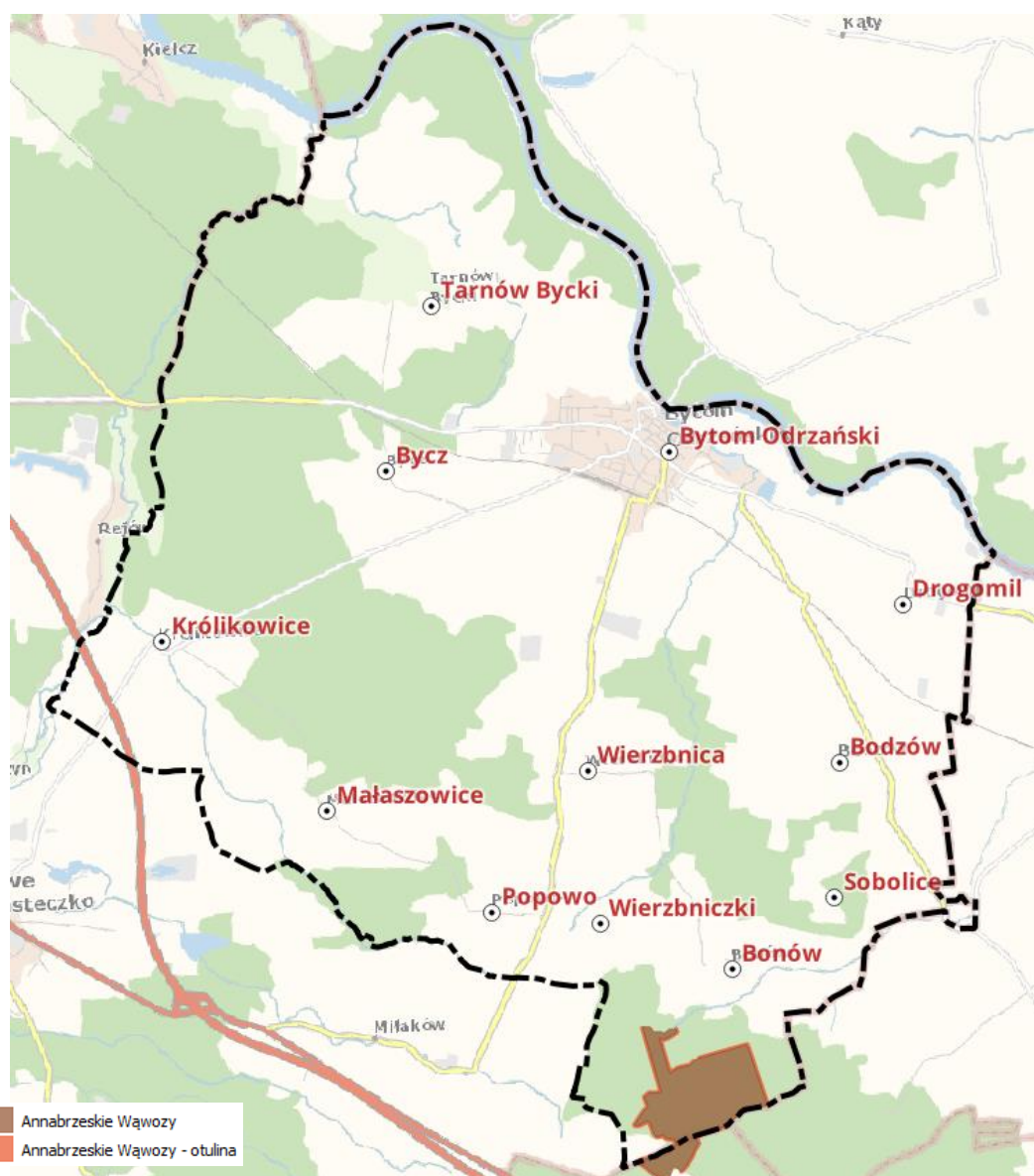
Rysunek 10 – Obszar Chronionego Krajobrazu Nowosolska Dolina Odry zlokalizowany na terenie objętym opracowaniem (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz mapy podkładowej BDOO i BDOT10k)

- ❖ **Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Dalkowskie** utworzony na mocy uchwały nr VII/49/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Zielonej Górze z dnia 21 czerwca 1985 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa zielonogórskiego. Aktualnie obowiązującym aktem dla tego obszaru jest uchwała nr X/101/15 Sejmiku Województwa

etap: OPINIOWANIE I UZGADNIANIE

- ❖ **Rezerwat Annabrzeskie Wąwozy** utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 lipca 1977 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody. Aktualnie obowiązującym aktem dla tego obszaru jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 kwietnia 2025 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Annabrzeskie Wąwozy”. Rezerwat obejmuje obszar o powierzchni 85,28 ha, położony na terenie gminy Bytom Odrzański, w powiecie nowosolskim oraz na terenie gminy Niegosławice w powiecie zagańskim w województwie lubuskim. Dla obszaru wyznaczono otulinę o powierzchni 10,21 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Rysunek 12 – Rezerwat Annabrzeskie Wąwozy zlokalizowany na terenie objętym opracowaniem (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz mapy podkładowej BD00 i BD010k)

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 14 pomników przyrody, które stanowią dęby szypułkowe (*Quercus robur*).

Zidentyfikowano również różne siedliska przyrodnicze na podstawie danych uzyskanych z zasobów RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim oraz GDOŚ:

❖ **3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamio*:**

Obszar jest jedną z najważniejszych ostoi tego siedliska w południowo-zachodniej Polsce. Zinventaryzowano dotąd ponad 200 ha tego siedliska, w rzeczywistości jego powierzchnia w obszarze może być większa. Liczne starorzecza o bogatej roślinności, z wieloma stanowiskami gatunków rzadkich i chronionych stanowią niezwykle cenny element ekosystemu doliny rzecznej, służą jako środowisko życia, żerowisko, godowisko lub zimowisko dla wielu gatunków roślin, ryb, płazów, stawonogów i innych organizmów. Szczególne znaczenie mają tutaj starorzecza leżące w strefie międzywala, regularnie zasilane nowymi populacjami organizmów przez zalewy rzeczne. Siedlisko 3150 jest jednym z najważniejszych przedmiotów ochrony obszaru siedliskowego Łęgi Odrzańskie. Łączna powierzchnia siedliska w SOO to 215,74 ha, co stanowi powyżej 15% krajowej powierzchni siedliska. Zbiorniki posiadają dobrze rozwiniętą roślinność z udziałem gatunków chronionych i brak wyraźnych zniekształceń. W trakcie badań terenowych na potrzeby planu zadań ochronnych nie prowadzono jednak badań hydrologicznych: pomiaru przewodności elektrycznej wody i badań planktonu, których wynik byłby jednoznacznym wskaźnikiem jakości wody w zbiornikach.

❖ **9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*):**

Siedlisko 9110 obejmuje lasy występujące na ubogich i kwaśnych podłożach, zarówno w górach, jak i na nizinach, z przewagą buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, a czasem także znacznym udziałem jodły pospolitej *Abies alba* oraz świerka pospolitego *Picea abies*. Kwaśne buczyny są związane z typem siedliskowym lasu mieszanego świeżego (LMśw), lasu mieszanego wyżynnego świeżego (LMwyzśw), lasu mieszanego górskiego świeżego i wilgotnego (LMGśw, LMGw), lasu górskiego świeżego i wilgotnego (LGśw, LGw) oraz boru mieszanego górskiego świeżego i wilgotnego (BMGśw, BMGw). Na podstawie udziału gatunków w drzewostanach opisanych w zdjęciach fitosocjologicznych można stwierdzić, że w lasach gospodarczych w docelowym składzie buk zwyczajny *Fagus sylvatica* powinien osiągać pokrycie około 70% przy ogólnie niewielkim udziale innych gatunków drzew. W przypadku siedlisk z jodłą pospolitą *Abies alba* należy dążyć, w zależności od zasobności siedliska, do uzyskania jej udziału na poziomie 50–90%. Obecność buka zwyczajnego *Fagus sylvatica* zarówno w warstwie drzew, jak i krzewów sugeruje, że siedlisko ma potencjał spontanicznego odtwarzania i utrzymania się w przyrodzie.

❖ **9130 – Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*):**

Siedlisko 9130 to lasy bukowe występujące na żyznych, świeżych glebach brunatnych, głównie w górach i na pogórzach. Drzewostan zdominowany jest przez buk zwyczajny, z możliwą domieszką jodły, jaworu lub świerka. Warstwa krzewów jest słabo rozwinięta, a runo bogate florystycznie, z gatunkami takimi jak przytulia wonna, zawilec gajowy, kopytnik pospolity czy gajowiec żółty. Siedlisko to cechuje sezonowa zmienność runa oraz występowanie wielu roślin chronionych, np. buławników czy obuwika pospolitego. Jako siedlisko o wysokiej wartości przyrodniczej podlega monitoringowi, a jego stan ocenia się m.in. na podstawie składu gatunkowego, struktury i funkcji.

❖ **9190 Kwaśne Dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*):**

Siedlisko obejmuje ubogie lasy dębowe z acydofilnym nurem, typowe dla strefy wpływów klimatu atlantyckiego, występujące w zachodniej Polsce. Kwaśne dąbrowy występują w rozmaitych warunkach topograficzno-siedliskowych. Postaci wilgotnych kwaśnych dąbrów położone są przeważnie na siedliskach piaszczystych i piaszczysto-gliniastych zlokalizowanych na płytkich, nieprzepuszczalnych warstwach, odznaczających się stagnowaniem wód opadowych. Siedlisko ma zwykle drzewostan zbudowany przez dęby – bezszypułkowy *Quercus petraea* lub szypułkowy *Quercus robur*, gdzie w domieszce mogą wystąpić również sosna *Pinus sylvestris*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, buk *Fagus sylvatica*, jarzębnia *Sorbus aucuparia*. Warstwa krzewów jest umiarkowanie rozwinięta i stanowią ją przede wszystkim kruszyna pospolita *Frangula alnus* i jarząg pospolity *Sorbus aucuparia*. Warstwa zielna jest dobrze rozwinięta, chociaż przeważnie występuje w niej niewiele gatunków. Stałym gatunkiem warstwy zielnej jest borówka czarna *Vaccinium myrtillus*. Rzadziej obserwować można pszeńca zwyczajnego *Melampyrum pratense*, konwalię majową *Convallaria majalis*, trzcinika leśnego *Calamagrostis arundinacea* i orlicę pospolitą *Pteridium aquilinum*. W warstwie mchów i porostów, zwykle słabo rozwiniętej, najczęstszym składnikiem jest złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum*.

❖ **9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*):**

Grądy występują powszechnie w całym obszarze głównie w strefie zawała Odry. W drzewostanie dominuje zwykle dąb szypułkowy *Quercus robur*, mniejszy udział ma lipa drobnolistna *Tilia cordata*, udział graba *Carpinus* zwykle nie przekracza kilku procent, występuje za to obficie w podroście. We wszystkich obserwowanych płatach zachodzi w mniejszym lub większym stopniu ekspansja niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*; w niektórych płatach występują także wprowadzone sztucznie i obce siedliskowo gatunki drzew: najczęściej jest to sosna *Pinus sp.*, sadzona niekiedy na znacznych powierzchniach, rzadziej świerk pospolity *Picea abies*, modrzew europejski *Larix decidua*, robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*. Całkowita powierzchnia siedliska w SOO to 2652,89 ha, co oszacowano jako 2 – 15% krajowych zasobów siedliska. Z uwagi

na zbyt małą ilość martwego drewna i starodrzewu, ekspansję niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* w runie oraz - w części płatów - udział gatunków obcych siedliskowo w drzewostanie, głównie sosny i świerka.

❖ **91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe:**

W obszarze 91E0 występują trzy podtypy tego siedliska. Łęgi wierzbowe i topolowe notowane są dość często w wilgotnych miejscach przy korycie Odry, głównie na odcinku Ścinawa-Głogów. Mają one zwykle postać regeneracyjnych stadiów zbiorowisk leśnych – skupień stojących starych drzew i podrastających pomiędzy nimi młodych osobników. Runo budują występujące często facjalnie gatunki szuwarowe i inne gatunki ziołoroślowe. Łęg olszowo – jesionowy stwierdzono na kilku niewielkich powierzchniowo stanowiskach na zabagnionych terenach łąkowych - są to płaty o młodym drzewostanie olchowym i słabo rozwiniętej charakterystycznej kombinacji gatunków na skutek słabego zasilania wodnego. Obszar jest bardzo ważną w kraju ostoją szczególnie dla swoich podtypów; siedlisko jest tu notowane na 37 stanowiskach i dość znacznej powierzchni – 506,03 ha, co stanowi jednak mniej niż 2% krajowych zasobów siedliska. Ze względu na fragmentaryczny i inicjalny charakter zbiorowisk; naruszone są również stosunki wodne na skutek regulacji rzeki i melioracji gruntów; łęgi wierzbowe i topolowe nad Odrą są jednak dość regularnie zalewane i przy właściwej ochronie zachowawczej ich perspektywy ochrony są dobre.

❖ **91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*:**

Siedlisko obejmuje wilgotne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe będące pod wpływem ruchomych wód, przede wszystkim zalewów lub spływów powierzchniowych oraz rzadziej zmian poziomu wód gruntowych. Siedlisko reprezentuje roślinność związaną z dolinami średnich i dużych rzek nizinnych, rzadko podgórskich. Bogactwo gatunkowe siedliska jest wysokie i wynosi średnio 35 gatunków w zdjęciu fitosocjologicznym. Drzewostan siedliska jest wielogatunkowy, jednak najczęściej i obficie występują w nim gatunki diagnostyczne, takie jak: dąb szypułkowy *Quercus robur*, wiąz pospolity *Ulmus minor* i jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. Ważną cechą dla identyfikacji siedliska jest stała obecność wiazu pospolitego *Ulmus minor* i wiazu szypułkowego *U. laevis* oraz klonu polnego *Acer campestre*. Warstwa krzewów jest zazwyczaj bujnie rozwinięta i bogata w gatunki. Siedlisko reprezentują zbiorowiska azonalne, występujące na terenach nizinnych i wyżynnych w całej Polsce, najczęściej w sąsiedztwie większych rzek. Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe są notowane w całej Polsce niżowej, ale ich występowanie jest uzależnione od okresowych zalewów wodami powodziowymi i regularnej sedymentacji osadów rzecznych. W związku z tym zagrożeniem dla siedliska są zaburzenia stosunków wodnych, szczególnie zanik zalewów lub ruchów wód gruntowych, co skutkuje zmianami struktury roślinności

tw. grądowaniem. Udział w składzie gatunkowym roślin obcego pochodzenia wskazuje, że jest to siedlisko podatne na neofityzację.

❖ **3270 Zalewane muliste brzegi rzek:**

Siedlisko wykształca się na zalewanych, mulistych brzegach nieregulowanych rzek, a także wzdłuż rowów i kanałów oraz w astatycznych zbiornikach wodnych. Obejmuje zbiorowiska wilgociolubnych i azotolubnych gatunków roślin jednorocznych (terofitów). W Polsce siedlisko występuje tylko w regionie kontynentalnym. Stanowiska siedliska zostały wyznaczone przede wszystkim wzdłuż Odry, a także południowego odcinka Wisły i ujściowego odcinka Sanu. Mniej licznie reprezentowane są zlewnie Bugu i Noteci. Wykształcają się w dolinach dużych i średnich rzek, o szerokiej rozpiętości między stanami minimalnymi a maksymalnymi, prawdopodobnie zdecydowanie częściej w ich środkowych i dolnych biegach. Przy niskich poziomach wód są odsłaniane brzegi koryta i inne miejsca modelowane przez średnie wody, będące domeną omawianej roślinności. Podczas powodzi, zwłaszcza wielkich, w wyniku działalności wód wezbraniowych powstają liczne formy fluwialne zbudowane z lżejszych mad.

❖ **6440 Łąki selernicowe (Cnidion dubii):**

Siedlisko to obejmuje ekstensywnie użytkowane łąki niżowe, będące pod wpływem okresowych zalewów lub wyraźnie zmiennych warunków wilgotnościowych. Łąki selernicowe skupiają się głównie w środkowych i dolnych odcinkach dolin dużych rzek, a także w ujściowych odcinkach dolin ich dopływów. Łąki salernicowe są domem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, w tym rzadkich i chronionych. Ich bogata flora obejmuje różnorodne gatunki traw, kwiatów i ziół. Siedlisko pełni ważne funkcje ekosystemowe, takie jak magazynowanie wody, zapobieganie erozji gleby, a także dostarczanie pożywienia i schronienia dla zwierząt. Łąki te są zazwyczaj wykorzystywane do wypasu bydła, koszenia siana oraz jako pastwiska. Tradycyjne metody użytkowania, takie jak regularne koszenie i kontrolowany wypas, są kluczowe dla utrzymania ich wartości przyrodniczych. Na łąkach salernicowych często występują rośliny o właściwościach leczniczych, które były i są wykorzystywane w medycynie ludowej. Łąki salernicowe są narażone na różne zagrożenia, takie jak intensyfikacja rolnictwa, zmiany użytkowania gruntów, zanieczyszczenie środowiska oraz inwazja gatunków obcych. Ochrona tych łąk wymaga zrównoważonego zarządzania, które uwzględnia tradycyjne praktyki rolnicze i współczesne potrzeby ochrony przyrody.

❖ **6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*:**

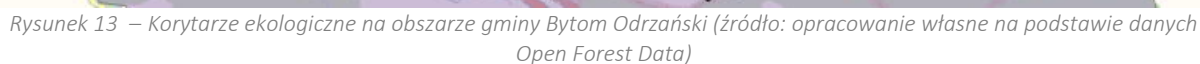
Siedlisko, jedno z najbardziej zróżnicowanych formacji łąkowych, posiada charakter półnaturalny, ze względu na to, iż rozwinęło się w miejscach wyciętych przez człowieka lasów. Powstawanie i utrzymanie się siedliska jest związane ze specyficznym typem gospodarki, który polega na późnym koszeniu (nawet pod koniec sierpnia lub na początku września) raz do roku lub

rzadziej. Zmienność geograficzna i edaficzna oraz forma i intensywność użytkowania wskazują na zróżnicowanie siedliska. Łąki, które wyłączone są z użytkowania, przekształcają się w drodze naturalnej sukcesji w ziołorośla, zarośla lub lasy oraz w miejscach wtórnie zabagnionych mogą przekształcać się w szuwały turzycowe. Siedlisko wyróżnia wielogatunkowość struktury oraz swoistą fenologią rozwoju. Powstaje ono zarówno na podłożach zasobnych, jak i umiarkowanie żyznych, ubogich w biogen (jałowych), wilgotnych i świeżych. Cechą reprezentatywną siedliska jest zmienny poziom wód gruntowych w ciągu roku, który stanowi zasadniczy element różnicujący i decydujący o roślinności. Łąki trzęślicowe charakteryzują się stałym udziałem trzęślicy modrej *Molinia caerulea*. Typowymi gatunkami dla tego biotypu są m.in. kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, okrzyń łąkowych *Laserpitium prutenicum*, sierpik barwierski *Serratula tinctoria*, oman wierzbolistny *Inula salicina*;

❖ **6430 Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*:**

To siedliska przyrodnicze występujące głównie w górskich dolinach rzecznych oraz na terenach wilgotnych o żyznych glebach. Charakteryzują się bujną, wysoką roślinnością zielną, w skład której wchodzi m.in. lepieźnik biały *Petasites albus*, lepieźnik różowy *Petasites hybridus*, miłosna górska *Adenostyles alliariae*, tojad mocny *Aconitum firmum*, świerząbek orzęsiony *Chaerophyllum hirsutum* oraz różne gatunki sadźców *Eupatorium*. W miejscach wilgotniejszych pojawia się także situla olbrzymia *Juncus effusus* i kniec błotna *Caltha palustris*. Siedliska te są ważnym miejscem życia dla licznych gatunków owadów zapylających, w tym motyli, trzmieli i pszczoł, które korzystają z nektaru kwitnących roślin. Można tu spotkać także płazy, takie jak salamandra plamista *Salamandra salamandra*, oraz ptaki gniazdujące w dolinach rzecznych, np. pliszkę górską *Motacilla cinerea* i pluszcza *Cinclus cinclus*. Pełnią istotną rolę w ochronie gleb przed erozją, stabilizując brzegi potoków i rzek, a także wspierają różnorodność biologiczną regionów górskich i podgórskich.

W strukturze krajobrazu ekologicznego stanowiącego mozaikę wielu różnych ekosystemów wyróżnia się węzły ekologiczne - ekosystemy, które reprezentują najwyższe wartości środowiska przyrodniczego, odgrywają najważniejszą rolę ze względu na różnorodność, zagęszczenie gatunków, naturalność i stabilność. Węzły ekologiczne powiązane są między sobą korytarzami ekologicznymi lub w skali lokalnej ciągami ekologicznymi, umożliwiającymi ich zasilanie poprzez bardziej intensywny przepływ. Korytarz ekologiczny nie jest formą ochrony przyrody i nie podlega ochronie na mocy prawa. Jednak jego funkcjonowanie konieczne jest do zachowania ciągłości i integralności sieci Natura 2000. Z dyrektywy siedliskowej nie wynika, aby obowiązek zachowania struktury i funkcji (m.in. ekologicznych) dotyczył samych obszarów Natura 2000. Gdy ich istnienie jest konieczne dla zachowania siedlisk i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, odpowiednia struktura i funkcje

7.5. Warunki klimatyczne

W ciągu roku nad teren gminy, podobnie jak nad całe województwo lubuskie, napływają masy powietrza o zróżnicowanych właściwościach fizycznych. Zgodnie z klasyfikacją A. Wosia, przeważają tu masy powietrza polarno-morskiego, które występują przez około 64% dni w roku. Kolejne pod względem częstotliwości są masy polarno-kontynentalne (28%), następnie polarno-arktyczne (6%) oraz masy powietrza zwrotnikowego (2%).

Teren gminy charakteryzuje się klimatem przejściowym z wyraźną przewagą cech klimatu oceanicznego. Skutkuje to łagodnymi zimami z częstymi odwilżami oraz stosunkowo chłodnymi latami z nieco podwyższonymi opadami. Klimat ten cechuje się dużą zmiennością temperatur.

Średnia roczna temperatura wynosi 8,1°C i jest wyższa niż średnia krajowa (7,5°C). Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą +18,0°C, a najzimniejszym styczeń –1,5°C. Okres wegetacyjny trwa około 220 dni. Pokrywa śnieżna zalega średnio od 35 do 55 dni w roku, a suma opadów rocznych mieści się w przedziale 530–630 mm. W ciągu roku dominują wiatry z kierunku zachodniego (58%).

Na klimat lokalny gminy wpływają ukształtowanie terenu oraz pokrywa leśna. Najlepsze warunki klimatyczne do stałego zamieszkania występują na terenach wysoczyznowych, szczególnie w zachodniej i południowo-zachodniej części gminy. Obszary te są wolne od inwersji termicznych i cechują się korzystnym nasłonecznieniem. Kompleksy leśne występujące na tym obszarze łagodzą klimat lokalny – stabilizują dobowe wahania temperatur i wilgotności, zatrzymują wilgoć oraz ograniczają wysychanie gleb. Dodatkowo, lasy wykazują istotne właściwości prozdrowotne.

Obszar pradoliny, z liczną siecią cieków wodnych, zbiorników oraz płytkim poziomem wód gruntowych, charakteryzuje się mniej korzystnymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi. Występuje tu podwyższone uwilgotnienie, częste mgły radiacyjne oraz niższe temperatury ekstremalne w porównaniu do terenów wysoczyznowych. Jednak równoleżnikowe ułożenie pradoliny sprzyja cyrkulacji powietrza, co łagodzi te niekorzystne zjawiska i zapewnia dobre przewietrzanie tego obszaru.

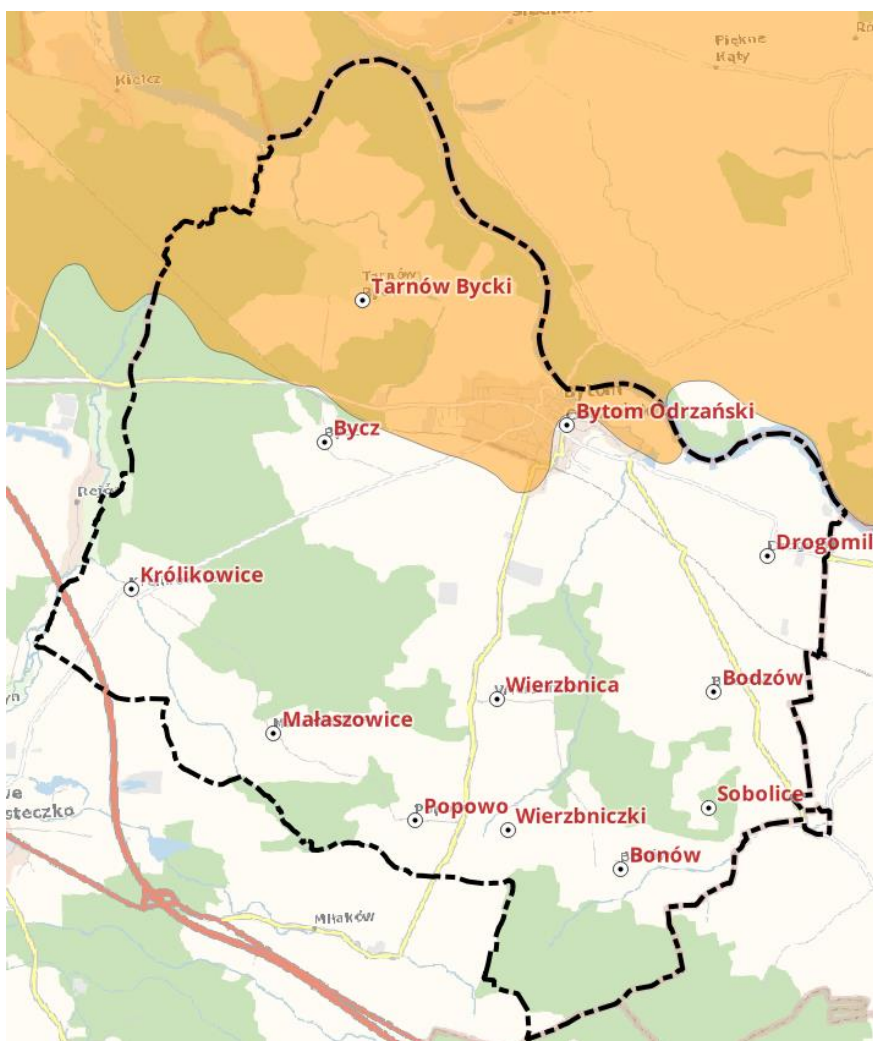
7.6. Warunki hydrologiczne

Ze struktura geologiczną podłoża związane jest występowanie wód podziemnych, gdzie zaleganie pierwszego zwierciadła tych wód powiązane jest z rzeźbą terenu. Obszar objęty projektem planu ogólnego znajduje się częściowo w zasięgu:

❖ Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZPW) nr 302 „Pradolina Barycz-Głogów (W)”:

Obszar GZWP jest położony w zachodniej części Polski. Obejmuje swym zasięgiem powierzchnię 496,6 km². Zbiornik ten tworzą utwory wodonośne piętra czwartorzędowego wykształcone jako piaski i żwiry o miąższości 2,85 m. Ma on charakter porowy, stanowi strukturę pradoliną (częściowo dolinną) wypełnioną osadami zlodowaceń południowopolskich i

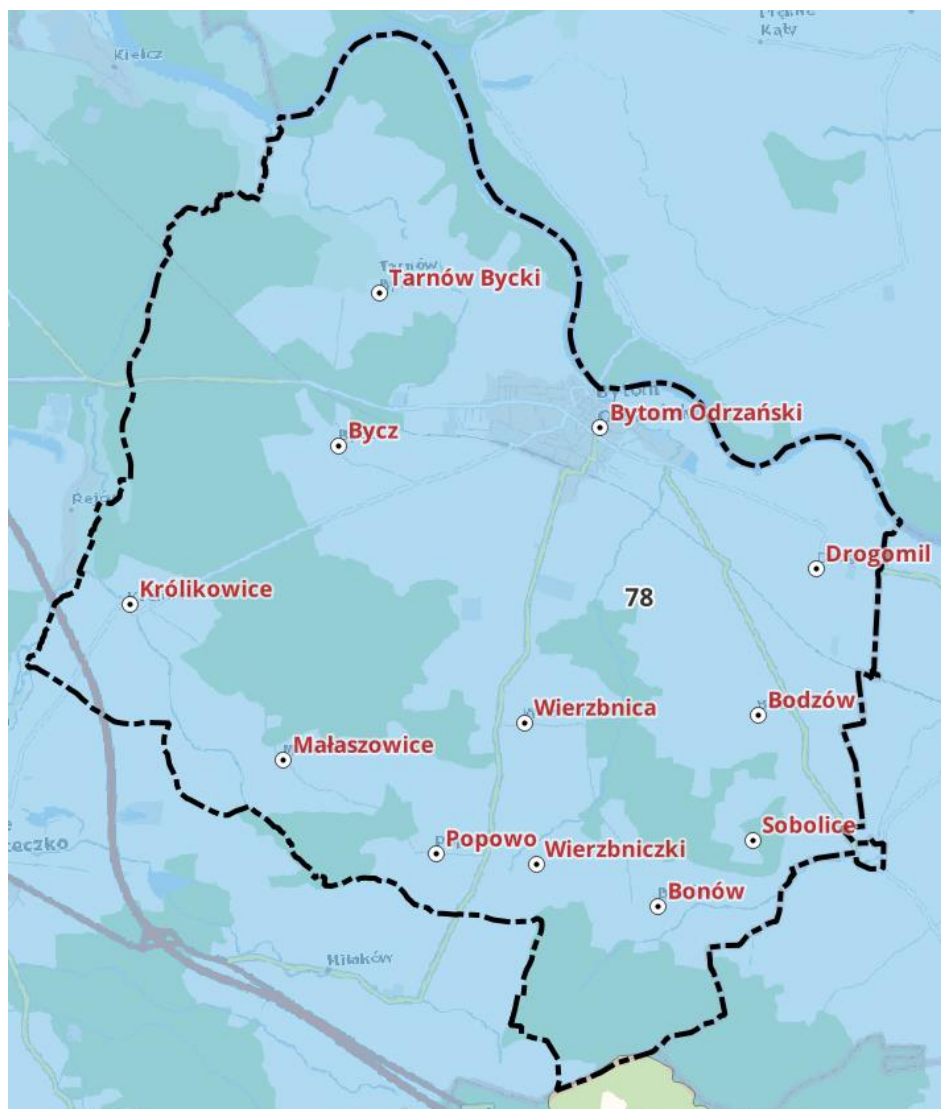
środkowopolskich oraz zlodowacenia Wisły. Poziom pradolinny charakteryzuje się swobodnym, lokalnie swobodno-napiętym zwierciadłem oraz na ogół brakiem izolacji lub izolacją słabą. Wodoprzewodność warstwy zbiornika osiąga wartości od zaledwie 50 do 4000 m²/d, zaś współczynnik filtracji zmienia się w szerokim przedziale 1,72497 m/d. Zasoby dyspozycyjne oszacowane na podstawie badań modelowych wynoszą 182 000 m³/d. Jakość wód podziemnych należy uznać za dobrą, przy czym na całym obszarze zbiornika wody w okresie dokumentowania zawierały podwyższone stężenia żelaza i manganu, maksymalnie 11,5 mg Fe/dm³ i 1,49 mg Mn/dm³. Proponowany obszar ochronny aktualnie zgodnie z dokumentacją wynosi ok. 737,6 km² i obejmuje cały obszar zbiornika wraz z terenami przyległymi.

Rysunek 14 – Główny zbiornik wód podziemnych nr 302 Pradolina Barycz- Głogów (W) na terenie gminy Bytom Odrzański (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CBDG)

Teren położony jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 78 - Wody użytkowe tej części wód podziemnych zalegają w różnych utworach, na dwóch poziomach. Zasilanie odbywa się poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych w głąb nieizolowanych lub słabo izolowanych

utworów piaszczysto-żwirowych. Z badań prowadzonych w ramach monitoringu diagnostycznego przeprowadzonego w 2016 r. wynika, iż 80% wód reprezentuje dobry stan chemiczny.

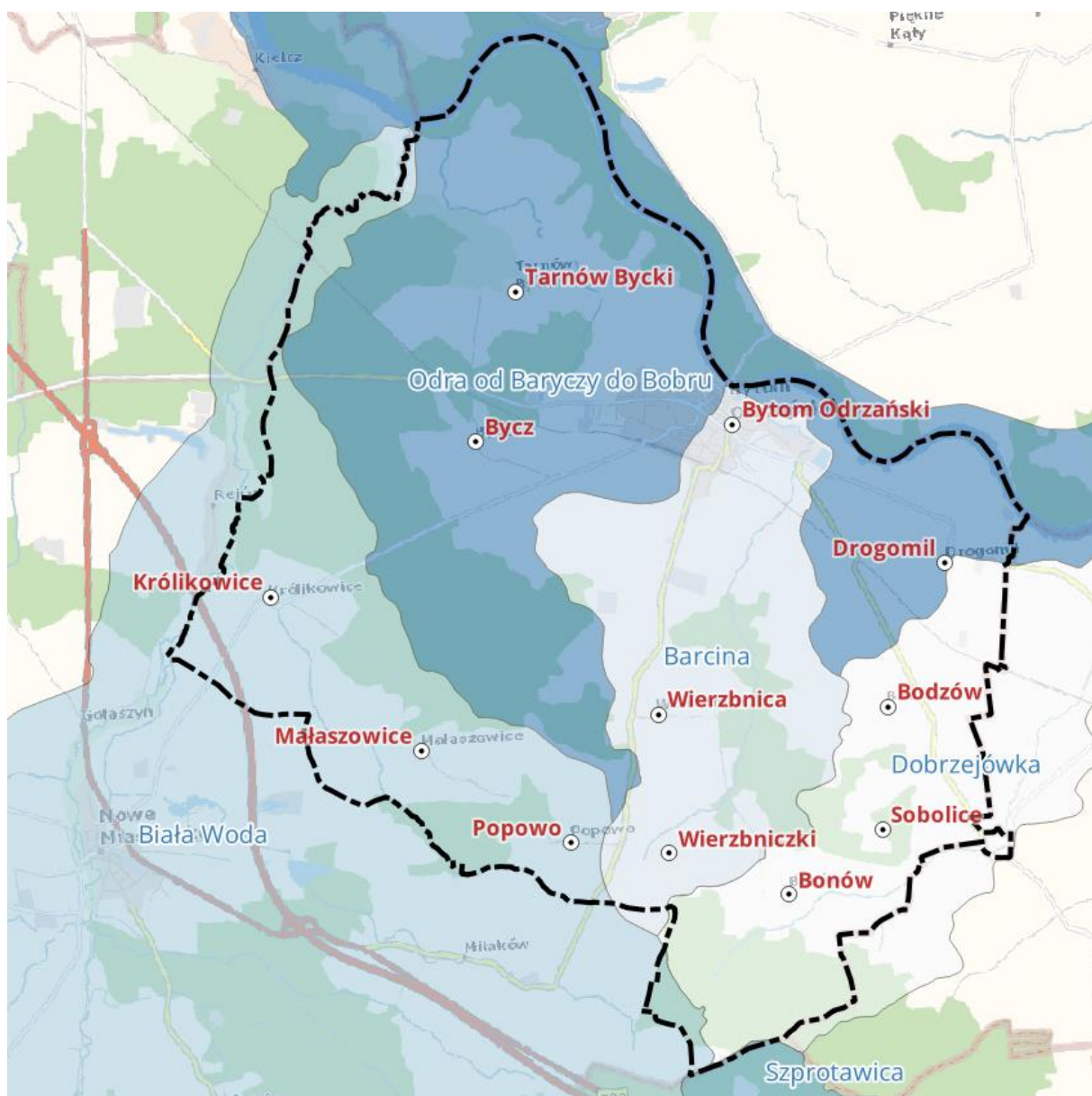

Rysunek 15 – Jednolita część wód podziemnych występująca na terenie gminy Bytom Odrzański (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PGW WP)

Obszar projektu zmiany planu znajduje się w zasięgu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP rzeczna):

- ❖ „Dobrzejówka” o kodzie RW60001015334. Zlewnia JCWP zajmuje obszar dorzecza Odry w regionie wodnym Środkowej Odry o powierzchni 15,79 km². Ustalono, iż zlewnia jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego i jej stan ogólny oceniono jako zły;
- ❖ „Barcina” o kodzie RW60001015336. Zlewnia JCWP zajmuje obszar dorzecza Odry w regionie wodnym Środkowej Odry o powierzchni 10,89 km². Ustalono, iż zlewnia jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego i jej stan ogólny oceniono jako zły;

- ❖ „Biała Woda” o kodzie RW600010153499. Zlewnia JCWP zajmuje obszar dorzecza Odry w regionie wodnym Środkowej Odry o powierzchni 110,95 km². Ustalono, iż zlewnia jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego i jej stan ogólny oceniono jako zły;
- ❖ „Szprotawica” o kodzie RW600010164499. Zlewnia JCWP zajmuje obszar dorzecza Odry w regionie wodnym Środkowej Odry o powierzchni 188,89 km². Ustalono, iż zlewnia jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego i jej stan ogólny oceniono jako zły;
- ❖ „Odra od Baryczy do Bobru” o kodzie RW6000121599. Zlewnia JCWP zajmuje obszar dorzecza Odry w regionie wodnym Środkowej Odry o powierzchni 252,35 km². Ustalono, iż zlewnia jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego i jej stan ogólny oceniono jako zły,

Rysunek 16 – Rozmieszczenie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie opracowania (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW Wody Polskie oraz WMS Ortofotomapa, Główny Urząd Geodezji i Kartografii - <https://geoportal.gov.pl>, data dostępu: 23 luty 2025 r.)

Z ewidencji urządzeń melioracji wodnych wynika, że przez teren przebiegają rowy melioracyjne.

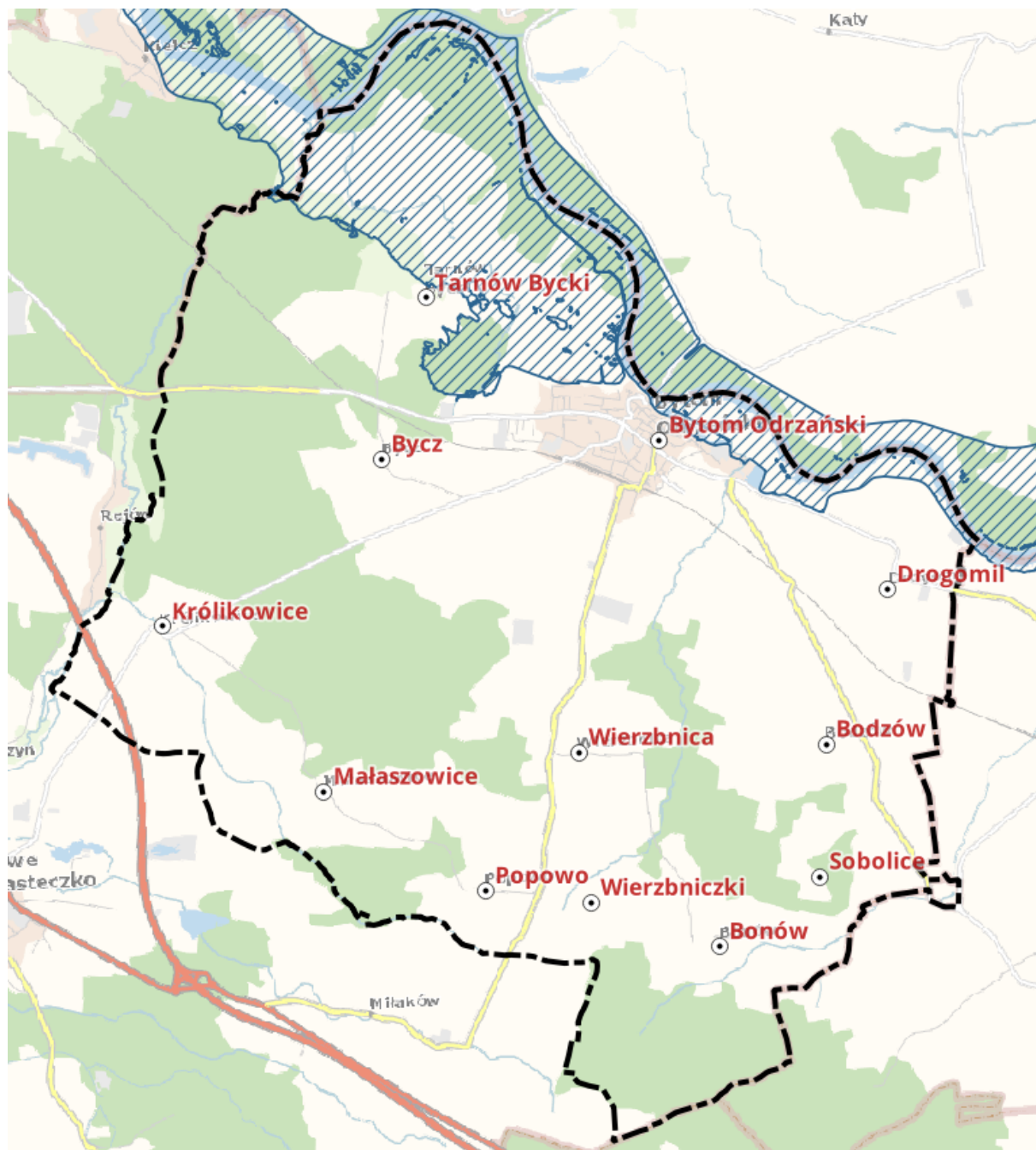
Według danych z Hydroportalu ISOK poprzez obszar opracowania przebiegają ciek:

- ❖ Odra,
- ❖ Biała Woda,
- ❖ Grabna,
- ❖ Barcina,
- ❖ Dobrzejówka.

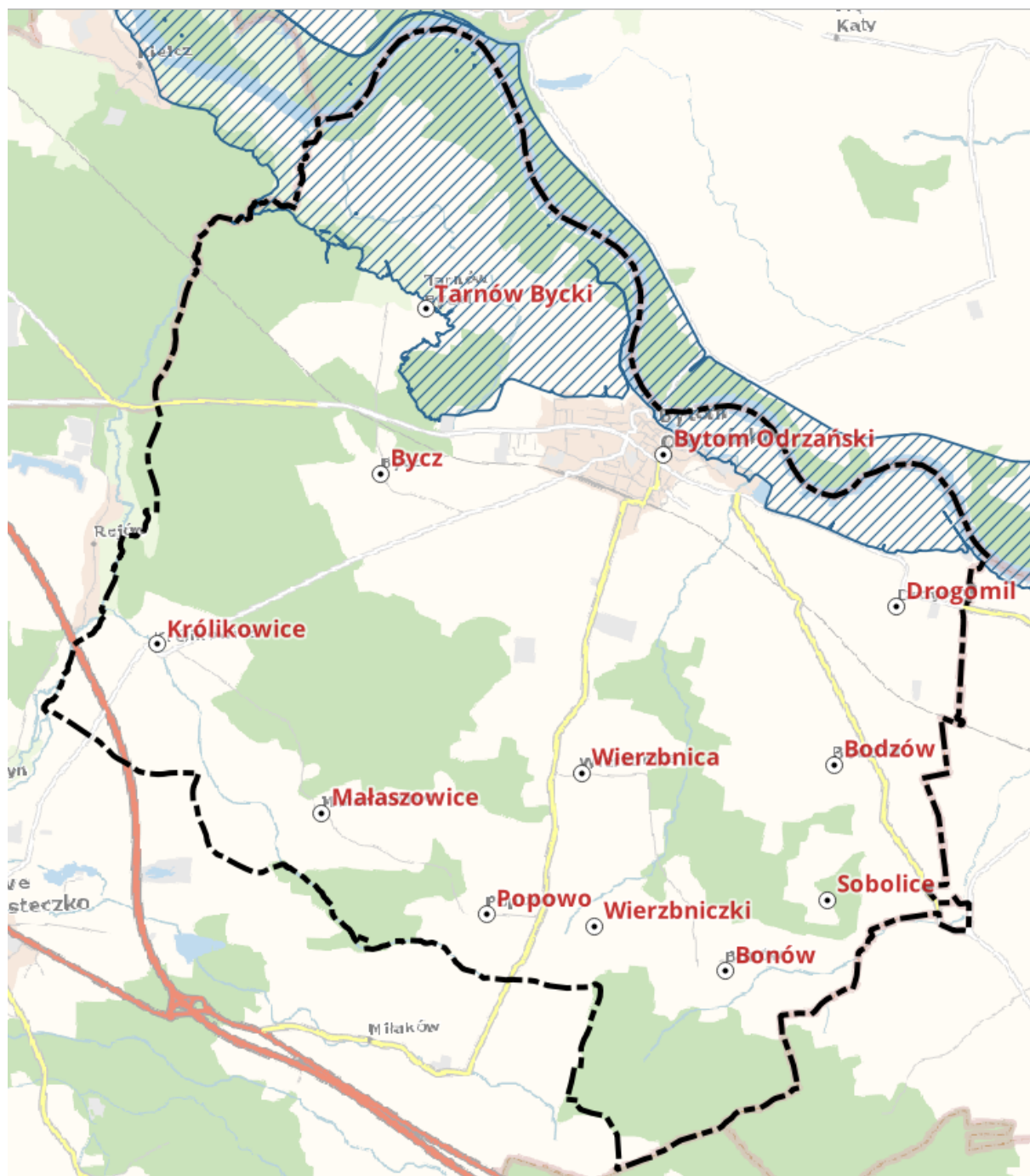
Na stan środowiska gruntowo-wodnego w najbliższym otoczeniu obszaru opracowania mogą mieć wpływ znajdujące się na terenie gminy cmentarze. Z uwagi na jego oddziaływanie, zgodnie z przepisami odrębnymi, wyznacza się strefy sanitarne 50 i 150 m. Na terenie objętym opracowaniem zlokalizowane są te strefy, z czym wiąże się ograniczenia w zagospodarowaniu terenów.

Dla obszaru Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 302 obowiązują przepisy odrębne i ograniczenia z nich wynikające, mające na celu zapewnienie ochrony zarówno dla tych terenów jak i m.in. dla życia i zdrowia ludzi. Ponadto dla obszarów położonych w granicach strefy 50 m od stopy wałów przeciwpowodziowych, obowiązują ograniczenia wynikające z art. 176 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.).

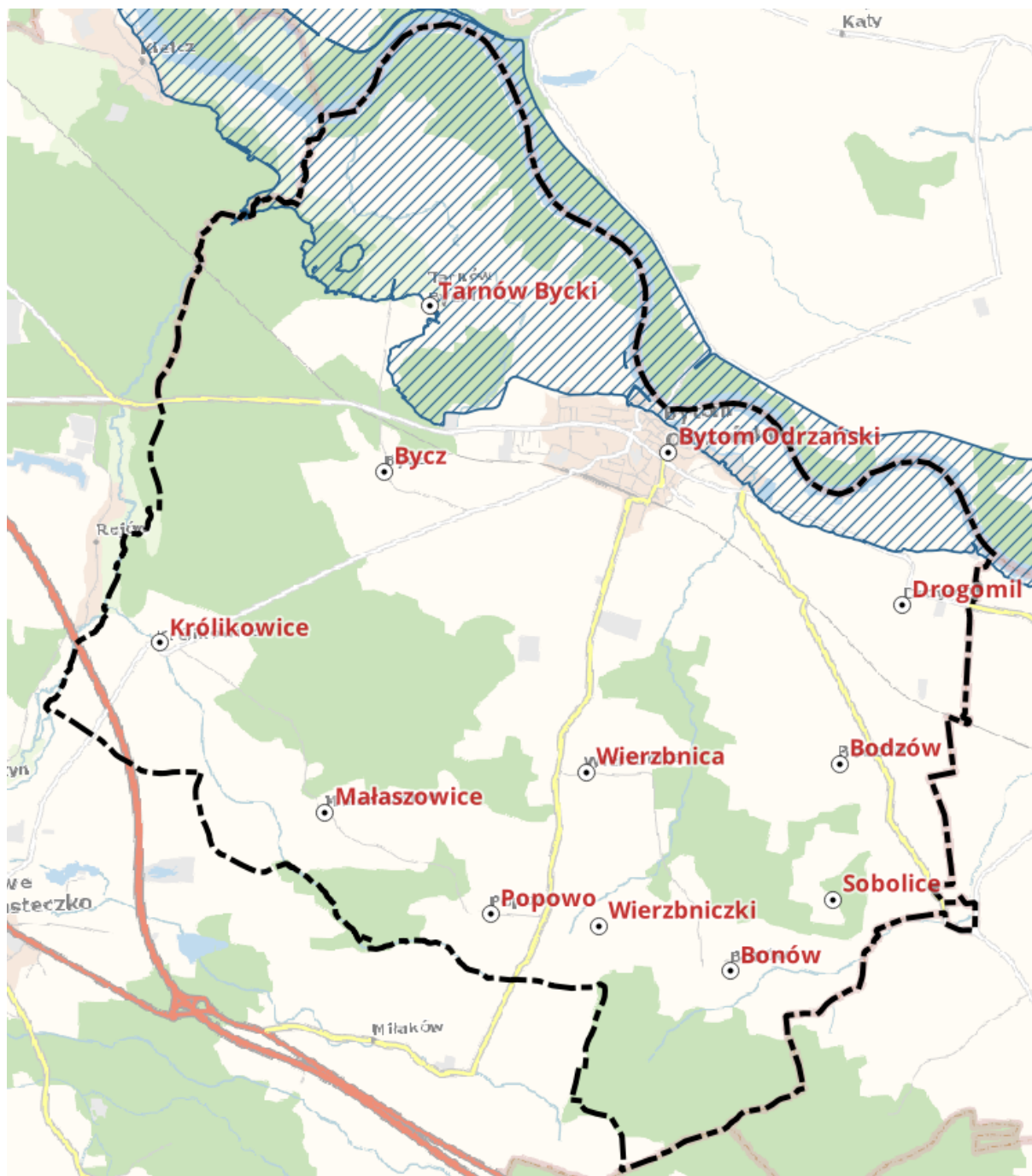
Według map zagrożenia powodziowego część gminy Bytom Odrzański znajduje się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią - scenariuszu Q0,2, Q1 i Q10. Poniższe rysunki przedstawiają obszary szczególnego zagrożenia powodzią zlokalizowane na terenie opracowania.

Rysunek 17 Scenariusz Q10 – ryzyko wystąpienia powodzi raz na 10 lat
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK)

Rysunek 18 Scenariusz Q1 – ryzyko wystąpienia powodzi raz na 100 lat
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK)

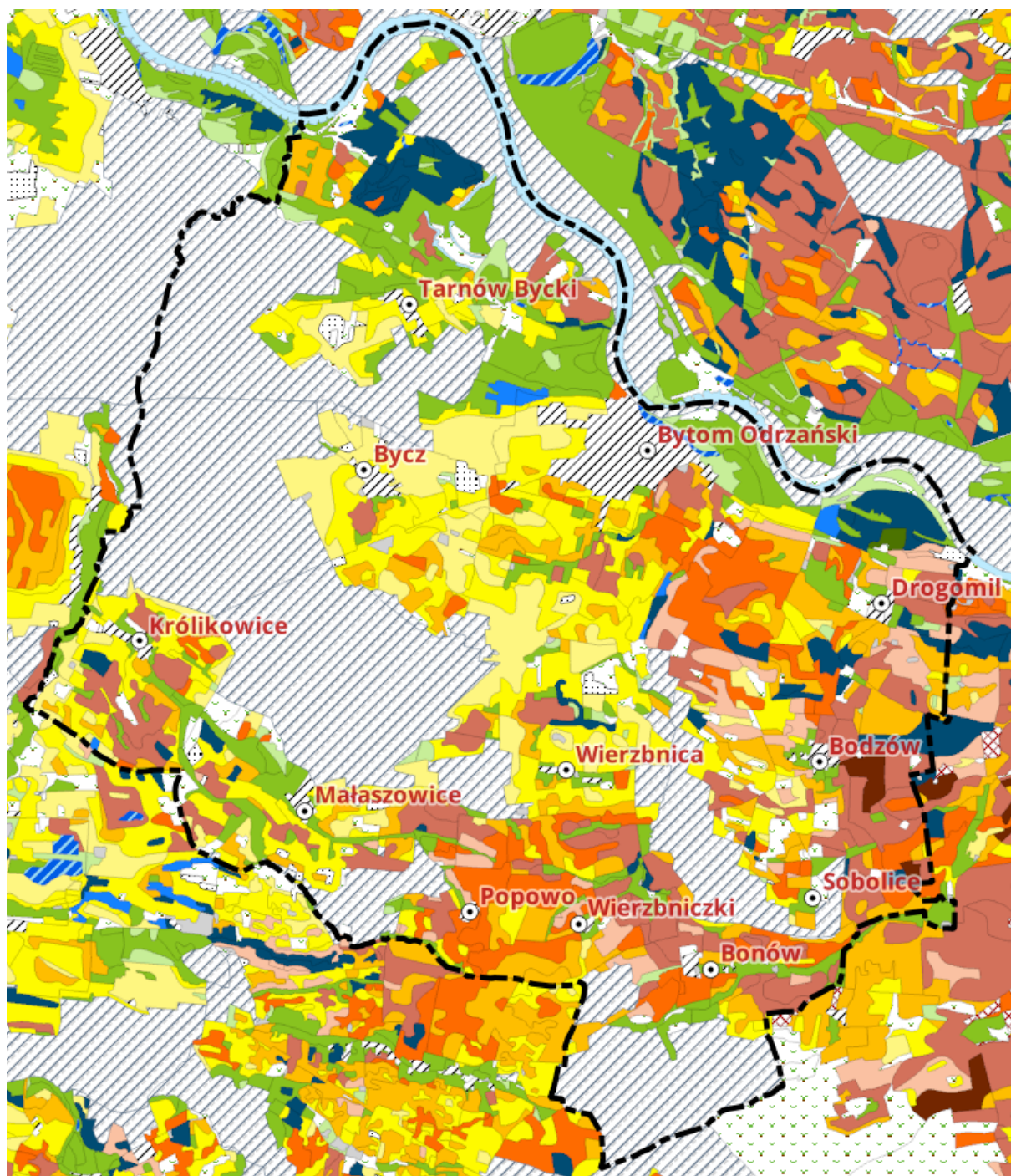

Rysunek 19 Scenariusz Q0,2 – ryzyko wystąpienia powodzi raz na 500 lat
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK)

7.7. Gleby

Grunty orne województwa lubuskiego największy udział stanowią gleby słabe i najslabsze (klasy V i VI) – 44,1%. Gleby średnie (klasy IVa i IVb) stanowią ok. 36% gruntów ornych, a gleby dobre wynoszą ok. 18,3% (klasy IIIa i IIIb). Gleby klasy II stanowią jedynie 0,4%, a klasy I – 0,1%. Obszar województwa lubuskiego ma budowę wielopiętrową, gdzie najstarsze i zarazem najgłębiej położone piętro jest zabudowane ze skał kryptozoiku. Powyżej znajdują się składy paleozoiku i mezozoiku, a nad nimi utwory z okresu paleogenu i neogenu, który zaznaczył się intensywnymi procesami erozji i sedymentacji.

Poniżej przedstawiono fragment mapy glebowo-rolniczej, według której na terenie gminy dominują głównie kompleksy rolniczej przydatności zakwalifikowane jako pszenne dobry, żytni bardzo dobry, słaby, bardzo słaby, zbożowo-pastewny mocny oraz użytki zielone średnie, a także teren oznaczony jako niesklasyfikowany – są to grunty leśne.

Rysunek 20 – Kompleksy przydatności rolniczej w granicach projektu planu ogólnego (źródło: opracowanie własne na podstawie Mapy glebowo-rolniczej dla województwa lubuskiego)

Z punktu widzenia geologicznego na terenie gminy dominują gleby bielcowe właściwe i pseudobielcowe, gleby brunatne właściwe, gleby brunatne wylugowane, gleby brunatne kwaśne, czarne ziemie właściwe, czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare, mady.

Jakość gleb na terenie Gminy zależy od obecności czwartorzędowych osadów w pokrywie terenu oraz jej lokalizacji. Najliczniejszą grupę stanowią gleby klasy III, następnie występują gleby klasy IV, a najmniej liczną grupę stanowią gleby klasy II. Szczegóły klasyfikacji gleb na obszarze gminy przedstawiają się następująco:

*Tabela 2 Zestawienie poszczególnych klas bonitacyjnych gleb na terenie gminy Bytom Odrzański
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGİB)*

Klasa gleby	Powierzchnia na terenie gminy Bytom Odrzański [ha]	Udział w powierzchni całej gminy Bytom Odrzański [%]
II	31,2998	0,60
III	887,7015	16,93
IV	1137,1600	21,69
V	578,6914	11,04
VI	365,5413	6,97

Obowiązek prowadzenia monitoringu gleby i ziemi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z zapisów art. 101b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478). Stosownie do zapisów art. 20 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2187): „na obszarze, na którym występuje bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku lub szkoda w środowisku, organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na podmiot korzystający ze środowiska prowadzący działalność stwarzającą ryzyko szkody w środowisku lub inną działalność, [...], która jest przyczyną bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku, obowiązek wykonywania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi [...]”. Warunki przeprowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1395).

Degradacja gleb, polegająca na stracie określonej masy gleby, w granicach opracowania spowodowana jest wieloma czynnikami. Najważniejszym zagrożeniem jest zanieczyszczenie gleb odpadami lub metalami ciężkimi spowodowanymi m.in. dzikimi wysypiskami śmieci. Ponadto duże zagrożenie niosą zjawiska geodynamiczne spowodowane eksploatacją surowców mineralnych, sztucznie przekształcaniem naturalnej konfiguracji terenu, likwidowanie zespołów zieleni wysokiej, czy ograniczanie terenów biologicznie czynnych. Niebezpieczna jest również powierzchniowa erozja wodna i wiatrowa niszcząca (wskutek wymywania lub zwiewania) wierzchnich, a często także i głębszych warstw

gleby oraz przemieszczane cząstek glebowych i składników mineralnych zawartych w glebie do wód powierzchniowych. Ponadto zachodzi mechaniczne niszczenie roślin i odsłanianie ich systemu korzeniowego. Również jakość wód (w szczególności związki biogenne - azot i fosfor) oraz powietrza jest zagrożona ze względu na zanieczyszczenie cząstkami gleby. Ochrona gleb przed erozją wodną jest też zarazem ochroną wód.

Nasilenie zjawisk erozyjnych uzależnione jest od następujących czynników:

- ❖ wielkości i natężenia opadów atmosferycznych, spływów roztopowych,
- ❖ rodzaju i składu granulometrycznego gleb (największa podatność gleb z kompleksu żytniego słabego),
- ❖ nachylenie i długości zbocza (spadki 5-12% - zagrożenie silne, >12% - zagrożenie bardzo silne),
- ❖ rodzaju okrywy roślinnej,
- ❖ sposobu uprawy gleby.

Do działań na obszarze opracowania w celu ograniczenia i zatrzymania degradacji gleb należy:

- ❖ zadarnianie dróg spływu wód opadowych,
- ❖ zakładanie i pielęgnowanie pasów zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- ❖ stałe utrzymywanie gleby pod okrywą roślinną,
- ❖ zlikwidowanie lub ograniczanie wpływu zanieczyszczeń na środowisko,
- ❖ stosowanie ochronnych pasów zadrzewień (strefy zieleni wysokiej), zakrzewień, zbiorowisk szuwarowych oraz roślinności łąkowej i nadwodnej wzdłuż cieków wodnych i zbiorników wód, które stanowią skuteczną barierę biogeochemiczną, przechwytyjąc i neutralizując spływające zanieczyszczenia.

Według zapisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82) obszary, które w ewidencji widnieją jako nieużytki lub grunty o słabym potencjale produkcyjnym mogą być przeznaczone na cele nierolnicze i nieleśne. W przypadku zmiany przeznaczenia gruntów klas I-III, objętych ochroną w w/w ustawie, na cele nierolnicze i nieleśne, należy uzyskać zgodę ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na etapie procedury sporządzania planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego.

7.8. Flora i fauna

Przedmiotowy teren według podziału geobotanicznego [J. M. Matuszkiewicz, *Regionalizacja geobotaniczna Polski*, IGI PAN, Warszawa, 2008 r.] znajduje się w prowincji Środkowoeuropejskiej oraz w podprowincji Środkowoeuropejska Właściwa. Obszar opracowania zlokalizowany jest na obszarze oznaczonym identyfikatorami:

- ❖ B.4a.2.b, który odpowiada działowi Brandenbursko-Wielkopolskiemu (B), krainie Południowowielkopolsko - Łużyckiej (B.4.), podkrainie Łużycka (B.4a), okręgowi Kotlin Środkowej Odry (B.4a.2.) oraz podokręgowi Doliny Odry "Siedlisko k. Nowej Soli - ujście Nysy Łużyckiej (421-542 km)"
- ❖ B.4a.11.a, który odpowiada działowi Brandenbursko-Wielkopolskiemu (B), krainie Południowowielkopolsko - Łużyckiej (B.4.), podkrainie Łużycka (B.4a) oraz podokręgowi Doliny Odry "Chobienia - Bytom Odrzański (341-421 km)",
- ❖ B.4a.10.a, który odpowiada działowi Brandenbursko-Wielkopolskiemu (B), krainie Południowowielkopolsko - Łużyckiej (B.4.), podkrainie Łużycka (B.4a) oraz podokręgowi Głogowskiemu,
- ❖ B.4a.3.c, który odpowiada działowi Brandenbursko-Wielkopolskiemu (B), krainie Południowowielkopolsko - Łużyckiej (B.4.), podkrainie Łużycka (B.4a) oraz podokręgowi Nowosolsko-Krzystkowicki,

Ogólny zasięg Działu Brandenbursko-Wielkopolskiego odpowiada, w przybliżeniu w Polsce, zasięgowi środkowoeuropejskich grądów zespołu *Galio-Carpinetum* na niżu, Dolnych Łużyc, części Saksonii i Turynгии na wschód od gór Harcu i Lasu Turyngskiego. Ujmując ogólnie roślinność strefową Działu Brandenbursko-Wielkopolskiego stwierdza się, że dominujące są lasy liściaste klasy *Querceto-Fagetea*, reprezentowane głównie przez związek *Carpinion*, w mniejszym stopniu przez związek *Fagion*, jeszcze rzadziej przez związek *Quercion petraeo-pubescentis*. Obok nich na uboższych siedliskach występują acidofilne dąbrowy typu „atlantyckiego” z klasy *Quercetea robori petraeae* oraz ogólnie kontynentalne bory sosnowe (choć reprezentowane tu przez „suboceaniczne” postaci, na przykład zespół *Leucobryo-Pinetum* z klasy *Vaccinio-Piceetea* związku *Dicrano-Pinion*. Zbiorowiskiem charakterystycznym dla tego działu jest zespół acidofilnego lasu dębowego *Calama-grostio-Quercetum*. Na obszarze Działu Brandenbursko-Wielkopolskiego dominują dwa typy krajobrazów roślinnych: krajobraz grądowy związany głównie z obszarami wysoczyzn morenowych lub równin zastoiskowych z gliniastym lub ilastym podłożem, oraz krajobraz borów i borów mieszanych zajmujący równiny sandrowe oraz tarasy akumulacji rzecznej, szczególnie w pradolinach, z podłożem piaszczystym.

Na stosunkowo niewielkich obszarach występują krajobrazy z większym udziałem lasów bukowych. Nieznaczny jest też udział krajobrazów z dąbrowami świetlistymi. Stosunkowo znaczną rolę w omawianym dziale odgrywają krajobrazy łąkowe, to jest krajobraz dolinowych łągów jesionowo-wiązowych i krajobraz łągów jesionowo-olszowych, co ma związek z rozległymi pradolinami przebiegającymi równoleżnikowo przez ten obszar. Kraina Południowowielkopolsko-Łużycka odznacza się:

- ❖ występowaniem lasów bukowych na wielu stanowiskach,

- ❖ występowaniem w niektórych regionach dąbrów świetlistych,
- ❖ przewagą zespołu *Calamagrostio-Quercetum* nad *Quercu-Pinetum* na siedliskach borów mieszanych.

Poniżej zamieszczone tabele przedstawiają dane uzyskane od RDOŚ Gorzów Wielkopolski oraz GDOŚ:

*Tabela 3 Gatunki fauny występujące na terenie gminy Bytom Odrzański
(źródło: dane udostępnione od RDOŚ Gorzów Wielkopolski oraz GDOŚ)*

Owady		
Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska
7983	Kageronia fuscogrisea	<i>Heptagenia fuscogrisea</i>
-	Trzmiel kamiennik	<i>Bombus lapidarius</i>
-	Trzmiel ziemny	<i>Bombus terrestris</i>
-	Biegacz skórzasty	<i>Carabus coriaceus</i>
-	Biegacz górski	<i>Carabus sylvestris</i>
-	Straszka syfonowa	<i>Cordulegaster boltonii</i>
-	Mrówka rudnica	<i>Formica rufa</i>
-	Kruszczyca zielona	<i>Protaetia aeruginosa</i>
1083	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>
1088	Kozioróg dębosz	<i>Cerambyx cerdo</i>
1997	Kwietnica okazała	<i>Protaetia aeruginosa</i>
-	Sprężyk rdzawy	<i>Elater ferrugineus</i>
-	Ciołek matowy	<i>Dorcus parallelipipedus</i>
1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>
1059	Modraszek nausitous	<i>Maculinea nausithous</i>
Ssaki		
Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>
-	Mysz leśna	<i>Apodemus sylvaticus</i>
1323	Nocek Bechsteina	<i>Barbastella barbastellus</i>
-	Borowiec wielki	<i>Eptesicus serotinus</i>
-	Jeż zachodni	<i>Erinaceus europaeus</i>
-	Borowiec Leislera	<i>Nyctalus leisleri</i>
-	Nocek rudy	<i>Nyctalus noctula</i>
-	Karlik Nathusiego	<i>Pipistrellus nathusii</i>
-	Karlik malutki	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
-	Karlik drobny	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
-	Wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>

-	Ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>
Gady		
Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska
-	Padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>
1253	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>
-	Jaszczurka żyworodna	<i>Lacerta vivipara</i>
Płazy		
Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>
-	Ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>
-	Żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>
-	Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>
-	Traszka zwyczajna	<i>Triturus vulgaris</i>
Ryby		
Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1145	Piskorz	<i>Misgurnus fossilis</i>
1102	Bolenień	<i>Aspius aspius</i>
1145	Koza złotawa	<i>Misgurnus fossilis</i>
Ptaki		
Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska
A043	Bielik zwyczajny	<i>Haliaeetus albicilla</i>
A138	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>
A091	Myszołów zwyczajny	<i>Buteo buteo</i>
A277	Pelzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>
A276	Pelzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>
A234	Grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>
A302	Siniak	<i>Columba oenas</i>
A349	Kruk	<i>Corvus corax</i>
A271	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>
A229	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>
A231	Dzięciołek	<i>Dendrocopos minor</i>
A230	Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>
A272	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>
A228	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>
A267	Czubatka	<i>Lophophanes cristatus</i>
A243	Muchołówka szara	<i>Muscicapa striata</i>
A270	Bogatka	<i>Parus major</i>

A266	Sosnówka	<i>Periparus ater</i>
A274	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>
A275	Świstunka leśna	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>
A273	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>
A343	Sroka	<i>Pica pica</i>
A269	Sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>
A236	Gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>
A265	Mysikrólik ognisty	<i>Regulus ignicapilla</i>
A264	Mysikrólik zwyczajny	<i>Regulus regulus</i>
A278	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>
A308	Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>
A222	Puszczyk	<i>Strix aluco</i>
A338	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>
A239	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>
A261	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>
A247	Kos	<i>Turdus merula</i>
A245	Śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>
A081	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>
A082	Błotniak zbożowy	<i>Circus cyaneus</i>
A122	Derkacz zwyczajny	<i>Crex crex</i>
A236	Dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>
A338	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>
A072	Kania czarna	<i>Milvus migrans</i>
A073	Kania ruda	<i>Milvus milvus</i>
A089	Trzmielojad zwyczajny	<i>Pernis apivorus</i>

Tabela 4 Gatunki flory i siedliska przyrodnicze występujące na terenie gminy Bytom Odrzański
(źródło: dane udostępnione przez RDOŚ Gorzów Wielkopolski oraz GDOŚ)

Powierzchniowe formy		
Siedliska przyrodnicze		
od	Nazwa polska	Nazwa łacińska
410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	<i>Molinion</i>
110	Kwaśne buczyny	<i>Luzulo-Fagenion</i>
130	Żyzne buczyny	<i>Dentario glandulosae-Fagenion,</i> <i>Galio odorati-Fagenion</i>

190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy	<i>Betulo-Quercetum</i>
170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>
1E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-inc</i>
1F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	<i>Ficario-Ulmetum</i>
150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaea</i> , <i>Potamogeton</i>	-
430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	<i>Adenostylin alliariae, Convolvuletalia sepium</i>
270	Zalewane muliste brzegi rzek	-
440	Łąki selernicowe	<i>Cnidion dubii</i>
Grzyby		
	Purchawica olbrzymia	<i>Langermannia gigantea</i>
	Lakownica lśniąca	<i>Ganoderma lucidum</i>

Powyżej przedstawiono listę stanowisk gatunków zwierząt, roślin oraz siedlisk przyrodniczych występujących na obszarze opracowania. Na obszarze gminy Bytom Odrzański występują strefy ochrony gniazd - są to strefy ochrony bielika *Haliaeetus albicilla* i kani rudej *Milvus milvus*. Ostoje związane są z terenami leśnymi występującymi na terenie gminy. Ponieważ informacje te stanowią dane wrażliwe nie przedstawia się ich konkretnej lokalizacji.

Obszar projektu planu charakteryzuje się m.in. fauną i florą związaną i występującą przy ciekach wodnych (*Rysunek 25 i 26*), które są korytarzami migracyjnymi, będącymi schronieniem i szlakami komunikacyjnymi dla wielu gatunków. Ponadto na terenie opracowania zlokalizowane są lasy, a w nich gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tego typu siedlisk (*Rysunek 27 i 28*). Na obszarze objętym opracowaniem dominuje roślinność naturalna, gdzie prowadzone są jedynie regularne prace sanitarne m.in. w lasach czy w zadrzewieniach przydrożnych.

Rysunek 21 – Tereny na obszarze gminy Bytom Odrzański, obręb Bodzów (źródło: Michał Mandziuk)

Rysunek 22 – Tereny na obszarze gminy Bytom Odrzański, obręb Małowice (źródło: Michał Mandziuk)

Rysunek 23 – Grunty przy rzece Odrze na terenie gminy Bytom Odrzański (źródło: Sara Winiarczyk)

Rysunek 24 – Bytomskie Błonia na obszarze gminy Bytom Odrzański (źródło: Sara Winiarczyk)

Rysunek 25 – Teren nadodrzański na obszarze gminy Bytom Odrzański (źródło: Konrad Krajewski)

Jakiegokolwiek przekształcenia antropogeniczne terenu opracowania mogą nie sprzyjać rozwojowi fauny. Na terenie gminy Bytom Odrzański brakuje aktualnej szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej. Inwentaryzacja przyrodnicza ma na celu określenie występowania dziko żyjącej fauny i flory objętej ochroną gatunkową na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. 2022 poz. 2380) oraz na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409). Dzięki zasobom danych uzyskanych z RDOŚ Wrocław zidentyfikowano w/w gatunki ssaków, ptaków, płazów oraz ryb, podlegających ścisłej lub częściowej ochronie gatunkowej. Na terenie opracowania i w jego rejonie mogą występować również gatunki fauny związane z agrocenozami, czyli dobrze znoszące obecność człowieka oraz jego działalność. Planowane przeznaczenia zlokalizowano w taki sposób, aby zniwelować ewentualny negatywny wpływ na faunę występującą na terenie opracowania oraz zapewniono nieprzerwanie ciągu korytarza ekologicznego, który stanowi korytarz migracyjny dla fauny występującej na obszarze projektu planu i w jego bliskim sąsiedztwie.

7.9. Stan jakości powietrza

W 2023 r. najbliższymi, wyznaczonymi przez WIOŚ stałymi punktami pomiarowymi monitoringu jakości powietrza była stacja zlokalizowana w Nowej Soli. Gmina Bytom Odrzański zaliczana jest do strefy lubuskiej PL0803. Uzyskane wyniki oceny jakości powietrza dla województwa lubuskiego przedstawiają się następująco (2023 r.):

- ❖ **dwutlenek siarki** - nie zanotowano przekroczeń norm jakości powietrza określonych dla SO₂. W województwie lubuskim nie było w okresie ostatnich 10 lat przekroczenia wartości dopuszczalnych dla dwutlenku siarki. Na tej podstawie wszystkie strefy województwa lubuskiego zaliczono do klasy A dla parametrów (czasów uśredniania stężenia SO₂);
- ❖ **dwutlenek azotu** - w 2023 r. na terenie województwa lubuskiego wykazały, że stężenia tego zanieczyszczenia mieściły się poniżej obowiązujących poziomów dopuszczalnych dla obu ocenianych parametrów: stężeń średnich 1-godzinnych oraz średnich rocznych. Z tego względu wszystkie lubuskie strefy zaliczone zostały do klasy A. Dla żadnego parametru nie zarejestrowano przekroczenia na żadnym ze stanowisk pomiarowych. Na stacji w Smolarach Bytnickich odnotowano zdecydowany wzrost w stosunku do roku ubiegłego, we Wschowie oraz w Żarach wartości utrzymały się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym, a na pozostałych stacjach odnotowano spadek wartości w porównaniu z 2022 r;
- ❖ **tlenek węgla** - w 2023 r. pomiary wykazały, że stężenia tlenku węgla w powietrzu na obszarze województwa lubuskiego były znacznie niższe od poziomu dopuszczalnego, w związku z czym wszystkie strefy województwa lubuskiego zaliczono do klasy A. W województwie lubuskim nie występują obszary o przekroczonym poziomie dopuszczalnym. Wartość stężenia tlenku węgla wyrażona wartością statystyczną – maksymalną spośród 8-godzinnych krocących maksimów dobowych – kształtowała się na niskim poziomie;
- ❖ **ozon** - na podstawie 3-letnich serii pomiarowych (2021-2023) na żadnej stacji nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu, określony ze względu na ochronę zdrowia ludzi, nie został przekroczony i wszystkie strefy województwa otrzymały klasę A. W przypadku ozonu oceny jakości powietrza dokonuje się również dla dodatkowego kryterium, jakim jest dotrzymanie poziomu celu długoterminowego, którym jest brak występowania w roku kalendarzowym przekroczeń poziomu 120 µg/m³ przez maksymalne dobowe stężenia 8-godzinne krocące. Z uwagi na fakt, iż na wystąpienie tego typu przekroczeń wskazują zarówno wyniki pomiarów, jak i modelowania oraz obiektywnego szacowania, stwierdzono, iż w strefie lubuskiej poziom celu długoterminowego nie został dotrzymany – uzyskały one w ocenie klasę D2;
- ❖ **benzen** - w 2023 r. na terenie stref województwa lubuskiego nie zanotowano przekroczeń obowiązującego dla benzenu poziomu dopuszczalnego. Wszystkie strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A. Na żadnym z poszczególnych stanowisk pomiarowych nie odnotowano przekroczeń poziomu dopuszczalnego;
- ❖ **wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM₁₀** -dopuszczalna częstość przekroczeń poziomu 50 µg/m³ nie została przekroczona przez średnie dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ w żadnej strefie województwa lubuskiego. Szacowanie również nie wskazało na wystąpienie przekroczeń tego kryterium w żadnej ze stref, w wyniku czego uzyskały one w ocenie klasę A. W przypadku klasyfikacji

opartej na stężeniach średnich rocznych pyłu zawieszonego PM₁₀ wobec braku zarejestrowania przekroczeń wszystkie strefy województwa lubuskiego oceniono z klasą A. W 2023 roku na wszystkich stacjach pomiarowych odnotowano liczby dni z przekroczeniem wartości średniodobowej na wszystkich stanowiskach pomiarowych. Zmalała również wartość 36-tego stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ na wszystkich stanowiskach. W roku 2023 liczba przekroczeń wartości średniodobowej wyniosła od 2 dni do 11 dni. Najniższą wartość uzyskano w Zielonej Górze przy ul. Krótkiej, a najwyższą we Wschowie. Najwyższe wartości 36-tego stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ odnotowano w Sulęcinie – 35 µg/m³. Trend malejący 36-tego stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ w powietrzu w latach 2014 – 2023 obserwujemy w Gorzowie Wielkopolskim, przy ul. Kosynierów Gdyńskich, w Zielonej Górze, przy ul. Krótkiej, w Nowej Soli oraz w Żarach. Uwzględnione w ocenie jakości powietrza wyniki pomiarów, wskazują na brak wystąpienia w roku 2023 na obszarze województwa lubuskiego przekroczenia dozwolonej liczby dni ze średnim 24-godzinnym stężeniem pyłu zawieszonego PM₁₀ przewyższającym poziom dopuszczalny, a także brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego określonego dla stężenia średniego rocznego. Wszystkie strefy uzyskały w ocenie klasę A dla obu tych parametrów;

- ❖ **pył zawieszony PM_{2,5}** – W 2023 r. mimo zmniejszenia wartości normatywnej o 20%, stężenia średnioroczne na wszystkich stacjach województwa lubuskiego, nie przekroczyły wartości normatywnej. Najwyższe stężenie odnotowano na stacji we Wschowie i wyniosło ono 15 µg/m³, natomiast najniższe stężenie średnioroczne odnotowano na stacji w Żarach – 9 µg/m³. Poziom dopuszczalny dla fazy II został dotrzymany i wszystkie strefy zostały zaliczone do klasy A1. Tym samym dodatkowy parametr - poziom dopuszczalny dla fazy I został dotrzymany i wszystkie strefy w tej klasyfikacji zaliczono do klasy A. W okresie ostatnich 10 lat nie odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego (faza I) na żadnej z lubuskich stacji. Natomiast wartość II fazy poziomu dopuszczalnego przekroczone była na stacjach pomiarowych we Wschowie, w Żarach oraz w Zielonej Górze;
- ❖ **ołów w pyle PM₁₀** - w 2023 r. na terenie stref województwa lubuskiego nie zanotowano przekroczeń obowiązującego dla ołowiu poziomu dopuszczalnego. Wszystkie strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A. Wartości stężenia ołowiu w powietrzu nie przekroczyły 2% poziomu dopuszczalnego. Najwyższą wartość odnotowano na stacjach pomiarowych we Wschowie oraz w Międzyrzeczu;
- ❖ **kadm w pyle PM₁₀** - w 2023 r. na terenie stref województwa lubuskiego nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego obowiązującego dla kadmu. Wszystkie strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A. Stężenia średniego rocznego kadmu zawartego w pyle zawieszonym PM₁₀ na przestrzeni wielolecia w województwie lubuskim mieściło się ono na niskim poziomie, wskazującym na brak problemu dotyczącego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego tą

substancją. Jednocześnie na stacjach w Gorzowie Wielkopolskim przy ul. Kosynierów Gdyńskich, w Żarach oraz w Zielonej Górze przy ul. Krótkiej, na których pomiary są prowadzone od lat, zaobserwowano spadek stężenia kadmu. Na stacji pomiarowej w Gorzowie Wielkopolskim, przy ul. Kosynierów Gdyńskich zaobserwowano wzrost stężenia kadmu w powietrzu w stosunku do 2022 r.;

- ❖ **nikiel w pyłe PM₁₀** - w 2023 r. na terenie stref województwa lubuskiego nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego obowiązującego dla niklu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Wszystkie strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A. Uzyskane w 2023 r. wartości średnioroczne niklu są nieznacznie wyższe niż w roku ubiegłym. Najwyższa wartość stężenia niklu wystąpiła w Gorzowie Wielkopolskim przy ul. Kosynierów Gdyńskich i wynosiła 1,3 ng/m³, co stanowiło około 7% wartości normatywnej. Natomiast najniższą wartość odnotowano na stacji w Żarach – 0,8 ng/m³ i nie przekroczyła ona 4% normy. Wyraźny trend spadkowy stężenia niklu zaobserwowano na stacji w Nowej Soli. Należy jednak zaznaczyć, iż zanieczyszczenie to w województwie lubuskim nie stanowi i nie stanowiło na przestrzeni lat problemu pod kątem przekraczania poziomu docelowego;
- ❖ **arsen w pyłe PM₁₀** - w roku 2023 nie zarejestrowano przekroczenia poziomu docelowego, określonego dla stężeń średnich rocznych arsenu, na żadnym ze stanowisk pomiarowych położonych na obszarze trzech stref w województwa lubuskiego. Pomiary stanowiły w tym przypadku podstawę oceny rocznej, w związku z czym wszystkie strefy uzyskały klasę A. Ostatnie przekroczenie poziomu docelowego dla arsenu miało miejsce w 2017 r. na stacji we Wschowie. Należy nadmienić, że również we wcześniejszych latach występowało przekroczenie stężenia arsenu w powietrzu. Najwyższe poziomy tego zanieczyszczenia i jednocześnie najczęstsze przypadki przekroczenia rejestrowano we Wschowie. W 2023 roku najwyższa średnia roczna arsenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ wystąpiła we Wschowie (3,4 ng/m³) i w Nowej Soli (3,0 ng/m³), najniższa zaś w Gorzowie Wielkopolskim, przy ul. Kosynierów Gdyńskich (0,7 ng/m³) oraz w Międzyrzeczu (0,7 ng/m³). Średnioroczne stężenia arsenu uzyskane w 2023 r. na stacjach województwa lubuskiego zmalały w stosunku do wyników uzyskanych w roku poprzednim;
- ❖ **benzo(a)piren w pyłe PM₁₀** - w 2023 r. na żadnym z nich nie wystąpiło przekroczenie poziomu docelowego określonego dla tego zanieczyszczenia ze względu na ochronę zdrowia ludzi. Na podstawie uzyskanych wyników pomiarów, uzupełnionych szacowaniem opartym o wyniki modelowania matematycznego, wszystkie trzy strefy województwa lubuskiego uzyskały w ocenie klasę A. Średnioroczne wartości benzo(a)pirenu uzyskane w 2023 roku mieściły się w granicach 0,45 – 1,28 ng/m³. Najwyższą wartość zarejestrowano na stacji we Wschowie, a najniższą w Zielonej Górze przy ul. Wyszyńskiego. Rok 2023 jest pierwszym, w którym na każdym z dziesięciu lubuskich stanowisk pomiaru stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, poziom docelowy został dotrzymany. W roku 2023 poprawa jakości powietrza utrzymała się, gdyż na każdym ze stanowisk

pomiarowych poziom docelowy stężenia benzo(a)pirenu został dotrzymany. Wyraźny trend malejący stężenia benzo(a)pirenu zaobserwowano na stacji pomiarowej w Nowej Soli. Analiza dostępnych wyników obiektywnego szacowania, wykonanego dla 2023 roku, wykazała przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu. Średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu na obszarze województwa lubuskiego mieściło się w przedziale od 0,1 do 1,49 ng/m³. Najwyższe stężenia występowały na terenie miast.

Do najważniejszych niekorzystnych zjawisk wymuszających działania w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem zalicza się:

- ❖ **emisja zorganizowana**, pochodząca ze źródeł punktowych (przemysł, usługi, lokalne kotłownie, z ogrzewania budynków mieszkalnych tzw. niska emisja);
- ❖ **emisja niezorganizowana**, tj. emisję substancji wprowadzanych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych np. spawanie czy lakierowanie wykonywane poza obrębem warsztatu czy spalanie na powierzchni ziemi jak wypalanie traw, itp.;
- ❖ **emisja ze źródeł liniowych i powierzchniowych** (drogi).

Na stan sanitarny powietrza atmosferycznego mają wpływ:

- ❖ **emisja komunikacyjna** - źródłem tego rodzaju emisji są drogi o dużym natężeniu ruchu kołowego. Zanieczyszczenia komunikacyjne to głównie: tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły, metale ciężkie. Istotne jest również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon, okładzin hamulcowych i nawierzchni dróg. Emisja komunikacyjna stanowi szczególne zagrożenie dla terenów położonych wzdłuż dróg. Emisja z transportu na terenie opracowania może być generowana jest przez transport lokalny (mieszkańców poruszających się z i do pracy) oraz tranzyt (samochody przejeżdżające przez opracowania i w drodze do innych destynacji);
- ❖ **emisja niska** - jej źródłem są lokalne kotłownie i piece węglowe używane w indywidualnych gospodarstwach domowych. Takie lokalne systemy grzewcze i piece domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego. Budynki mieszkalne ogrzewane są głównie ze źródeł indywidualnych. Na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji mieszkańców blisko 90% budynków wykorzystuje węgiel jako podstawowe źródło ciepła. Zanieczyszczenia z tego rodzaju źródła zawierają znaczne ilości popiołu (ok. 20%), siarki (1-2%) oraz azotu (1%). Ze względu na małą wysokość emitorów, emisja taka może powodować wyraźne okresowe pogorszenie stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Jest to szczególnie uciążliwe na terenach o słabych warunkach przewietrzania;

- ❖ na stan powietrza udział mają również zanieczyszczenia gazowe i pyłowe przemieszczające się zgodnie z kierunkiem wiatru, które emitowane są do środowiska z poza obszarów gminy: zanieczyszczenia przemysłowe z dużych ośrodków przemysłowych.

7.10. Stan jakości klimatu akustycznego

Sumaryczny poziom hałasu danego obszaru jest podstawowym wskaźnikiem klimatu akustycznego. Najważniejszymi elementami, które mają na niego wpływ jest stopień urbanizacji oraz rodzaj emitowanego hałasu. Może to być hałas komunikacyjny, który rozprzestrzenia się ze względu na rozległość źródeł albo hałas przemysłowy, który obejmuje swoim zasięgiem najbliższe otoczenie. Ponadto może to być hałas, który towarzyszy obiektom sportu, rekreacji i rozrywki. Głównymi czynnikami mającymi wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie ruchu i udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów, stan techniczny pojazdów, rodzaj nawierzchni dróg, organizacja ruchu drogowego.

Jedyną z przyczyn uciążliwości będzie ruchliwość szlaków komunikacyjnych (terenów dróg). Główne źródło emisji hałasu komunikacyjnego na terenie gminy stanowią drogi wojewódzkie nr 292 i 293 oraz droga ekspresowa S3. Hałas komunikacyjny może również powodować linia kolejowa o znaczeniu państwowym nr 273 relacji Wrocław Gł. – Szczecin Gł., wchodząca również w system międzynarodowego kolejowego korytarza transportowego określanego symbolem C-E59. Do czynników mających wpływ na poziom emisji hałasu kolejowego można zaliczyć: prędkość, z którą porusza się pociąg, długość taboru, stan torowiska, lokalizacja torowiska względem istniejącego terenu, stan techniczny taboru, a także rodzaj podłoża torowiska.

Tabela 5 Dane Generalnego Pomiaru Ruchu 2020-2021 dla wybranych odcinków dróg wojewódzkich i dróg krajowych obejmujących teren gminy Bytom Odrzański

Nr drogi	Odcinek drogi wojewódzkiej	Długość odcinka	pojazdy silnikowe ogółem	Motocykle	Samochody osobowe/mikrobusy	Lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)	Samochody ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
							bez przyczepy	z przyczepą		
							pojazd/dobę			
292	BYTOM ODRZAŃSKI /DW293/ - DROGOMIL /GR. WOJ./	3,841	2430	12	1925	267	54	154	10	8
293	NOWE MIASTECZKO /UL. GŁOGOWSKA	8,036	556	12	489	31	3	10	2	9

	(DW333)/ - BYTOM ODRZAŃSKI /DW292/									
S3	W. NOWA SÓL PŁD. /DW333/ - W. NOWE MIASTECZKO /DW333/	5,863	14152	39	9821	1368	239	2654	31	-

Szybki rozwój transportu drogowego w połączeniu z niewystarczającą liczbą dróg szybkiego ruchu przyczynia się do przekraczania dopuszczalnych norm hałasu. Wzrost liczby pojazdów, zwłaszcza osobowych, sprawia, że hałas komunikacyjny stanowi główne obciążenie środowiska akustycznego. Poziom tego hałasu zależy od wielu czynników, m.in. natężenia i płynności ruchu, prędkości pojazdów, rodzaju nawierzchni i opon, szerokości drogi oraz ukształtowania terenu. Gmina Bytom Odrzański charakteryzuje się dominacją działalności rolniczej, z niewielką liczbą dużych zakładów produkcyjnych.

Realizacja planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy opartych na ustaleniach planu ogólnego może wiązać się z koniecznością przeprowadzenia prac budowlanych, które na krótki okres czasu mogą zmniejszyć jakość klimatu akustycznego. Nie powinno być to zjawisko szczególnie uciążliwe i długotrwałe. Obowiązek zapewnienia konkretnego standardu akustycznego powinien być zgodny z przepisami odrębnymi, t.j. Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014 poz. 112).

7.11. Zasoby dziedzictwa kulturowego

Dziedzictwo kulturowe gminy Bytom Odrzański obejmuje obszary i obiekty cenne historycznie. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania, zabytki wpisane do rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków. Na dzień 12 czerwca 2025 r. na terenie gminy Bytom Odrzański znajdują się 102 zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, w tym 16 stanowisk, które przedstawiono w zestawieniu tabelarycznym.

*Tabela 6 Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków z terenu Gminy Bytom Odrzański
(źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Bytom Odrzański)*

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Nr rejestru zabytków	Uwagi
1.	Bonów	Park typu swobodnego		3054	
2.	Bytom Odrzański	Miasto Bytom Odrzański wraz z otoczeniem		69	
3.	Bytom Odrzański	Wiatrak koźlak	ul. Młyńska 5	3139	
4.	Bytom Odrzański	Wiatrak koźlak	ul. Polna	3138	Nie istnieje
5.	Bytom Odrzański	Kościół par. p. w. św. Hieronima		393	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY BYTOM ODRZAŃSKI

6.	Bytom Odrzański	Kościół poewangelicki	ul. Kościelna	413	
7.	Bytom Odrzański	Plebania		1414	Nie istnieje
8.	Bytom Odrzański	Ratusz i freski		36	
9.	Bytom Odrzański	Remiza strażacka	ul. Kopernika	1415	
10.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Dworcowa 3 (d. 41)	1383	
11.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Dworcowa 5 (d. 40)	1382	
12.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Dworcowa 6 (d. 2)	1380	
13.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Dworcowa 7 (d. 39)	1381	
14.	Bytom Odrzański	Kamienica wraz z terenem	ul. Dworcowa 20 (d. 11)	3249	
15.	Bytom Odrzański	Willa wraz z terenem	ul. Głogowska 18	3246	
16.	Bytom Odrzański	Willa wraz z terenem	ul. Głogowska 23	3247	
17.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Głogowska 29 (d. 30)	1384	
18.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Głogowska 31	1385	Nie istnieje
19.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Głogowska 33	1386	Nie istnieje
20.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Głogowska 35 (d. 38)	407	
21.	Bytom Odrzański	Kamienica „Dom Napoleona”	ul. Górna 1 (d. 4)	152	
22.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Konopnickiej 3 (d. 20)	1379	
23.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Kopernika (d. Szpitalna) 8 (d. 6)	1406	
24.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Kopernika 10	1407	
25.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Kopernika 12	3272	
26.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Kopernika d. 12	1409	Nie istnieje
27.	Bytom Odrzański	Dworek	ul. Kościelna 6 (d. 7)	1177	
28.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Kościelna 9	406	Nie istnieje
29.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Kożuchowska 7 (d. 34)	1174	
30.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Kożuchowska 9 (d. 33)	1173	
31.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Kożuchowska 11 (d. 32)	1172	
32.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Kożuchowska 13 (d. 31)	L-218/A (d. 1176)	
33.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Kożuchowska 35/36	1175	Nie istnieje

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY BYTOM ODRZAŃSKI

34.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Krzywoustego 6	1178	Nie istnieje
35.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Krzywoustego 9	1198	Nie istnieje
36.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Krzywoustego 26	1199	Nie istnieje
37.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Nadbrzeżna 2	L-107/A (d. 1200)	
38.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Nadbrzeżna 5	1421	Nie istnieje
39.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Nadbrzeżna 5a	1394	Nie istnieje
40.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Nadbrzeżna 6/7 (d. 8)	1395	
41.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Nadbrzeżna 7 (d. 9)	1396	
42.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Nadbrzeżna 8	3248	
43.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Nowe Miasto 3 (d. 30)	1401	
44.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Nowe Miasto 7 (d. 28)	1400	
45.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Nowe Miasto 9 (d. 26)	1399	
46.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Nowe Miasto 17 (d. 20)	1398	
47.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Nowe Miasto 23 (d. 16)	1397	
48.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 2	1375	
49.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 3	1376	
50.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 4	450	
51.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 5	451	
52.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 6	452	
53.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 8	453	
54.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 9	454	
55.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 9a	1377	
56.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 10	455	
57.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 11	408	
58.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 12	409	
59.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 13-14	1378	
60.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 15	412	
61.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 18	456	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY BYTOM ODRZAŃSKI

62.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 19	410	
63.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 20	411	
64.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 21	457	
65.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 22	458	
66.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 23-24	459, 460	
67.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 25	461	
68.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 26	462	
69.	Bytom Odrzański	Kamienica	Rynek 27	405	
70.	Bytom Odrzański	Kamienica i pom. gospodarcze	ul. Szeroka 8	1416	
71.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Szewska 4	1402	Brak ulicy
72.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Szewska 8	1403	Brak ulicy
73.	Bytom Odrzański	Budynek gospodarczy	ul. Szewska 8	1416	Brak ulicy
74.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Szewska 15	1404	Brak ulicy
75.	Bytom Odrzański	Kamienica	ul. Szewska 19	1405	Brak ulicy
76.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Szpitalna 10	1408	Nie istnieje
77.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Wąska 1	1410	
78.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Wąska 2	1411	
79.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Wąska 3	L/249/A (d. 1422)	
80.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Wąska 5	1412	Nie istnieje
81.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Wąska 6 (d. 7)	1413	
82.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Wodna (d. Mostowa) 8 (d. 1)	3250	
83.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Widok (d. Głucha) 1	1387	
84.	Bytom Odrzański	Dom	ul. Widok 2	1388	
85.	Bytom Odrzański	Willa	ul. Żeromskiego 1	L-425/A	
86.	Sobolice	Park krajobrazowy		3049	Ruiny
Stanowiska Archeologiczne					
Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości/ na obszarze	Typ stanowiska	Chronologia*	Nr rejestru zabytków i AZP
87.	Królikowice	1/61	cmentarzysko	EB, KŁ	199-1969
			cmentarzysko	L, OWR	
			cmentarzysko	KŁ	66-16

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY BYTOM ODRZAŃSKI

88.	Bytom Odrzański	2/8	cmentarzysko	H, KŁ	125-1968 66-17
89.	Wierzbnica	10/10	cmentarzysko osada osada osada	KŁ KPOM KP? PŚ	408-1972 66-17
90.	Wierzbnica	5/12	osada osada osada osada	KP EB-H, KŁ H-L, KPOM	410-1972 66-17
91.	Wierzbnica	17/18	śląd osadniczy osada osada osada	EK KŁ KP PŚ	215-1970 66-17
92.	Tarnów Bycki	1/22	osada grodzisko	WŚ ŚR	17-1966 66-17
93.	Bytom Odrzański	11/68	osada osada	WOWR PŚ	409-1972 66-17
94.	Bytom Odrzański	3/76	osada osada	PR, KP? PŚ	213-1970 66-17
95.	Wierzbnica	16/77	osada osada	H, KŁ PŚ	214-1970 66-17
96.	Bodzów	3/5	cmentarzysko punkt osadniczy	KŁ EB, KŁ	202-1969 67-17
97.	Wierzbnica	24/95	cmentarzysko cmentarzysko	L H, KŁ	413-1972 67-17
98.	Wierzbnica	23/96	osada osada osada	H-L, KPOM L, KP PŚ	412-1972 67-17
99.	Wierzbnica	3/99	cmentarzysko osada śląd osadniczy	KŁ L, KP ?	415-1972 67-17
100.	Wierzbnica	4/100	cmentarzysko śląd osadniczy	H, KŁ PRADZIEJE	416-1972 67-17
101.	Wierzbnica	1/120	osada osada	L, KP EB, KPŁ	120-1968 67-17
102.	Wierzbnica	2/139	osada	L, KPOM	414-1972 67-17
* - objaśnienie skrótów: EB – epoka brązu, KŁ – kultura łużycka, L – okres lateński, OWR – okres wczesno rzymski, H – halsztat, KPOM – kultura pomorska, KP – kultura przeworska, PŚ – późne średniowiecze, EK – epoka kamienia, WŚ – wczesne średniowiecze, ŚR – średniowiecze, WOWR – wczesny okres wpływów rzymskich, PR – pradzieje.					

Na terenie gminy Bytom Odrzański znajduje się 438 obiektów oraz 162 zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków, w tym 102 obiektów i 16 stanowisk wpisanych jest do rejestru zabytków, które zostały zamieszczone w tabeli powyżej. Na terenie miasta i gminy Bytom Odrzański zlokalizowanych jest 8 zewidencjonowanych cmentarzy:

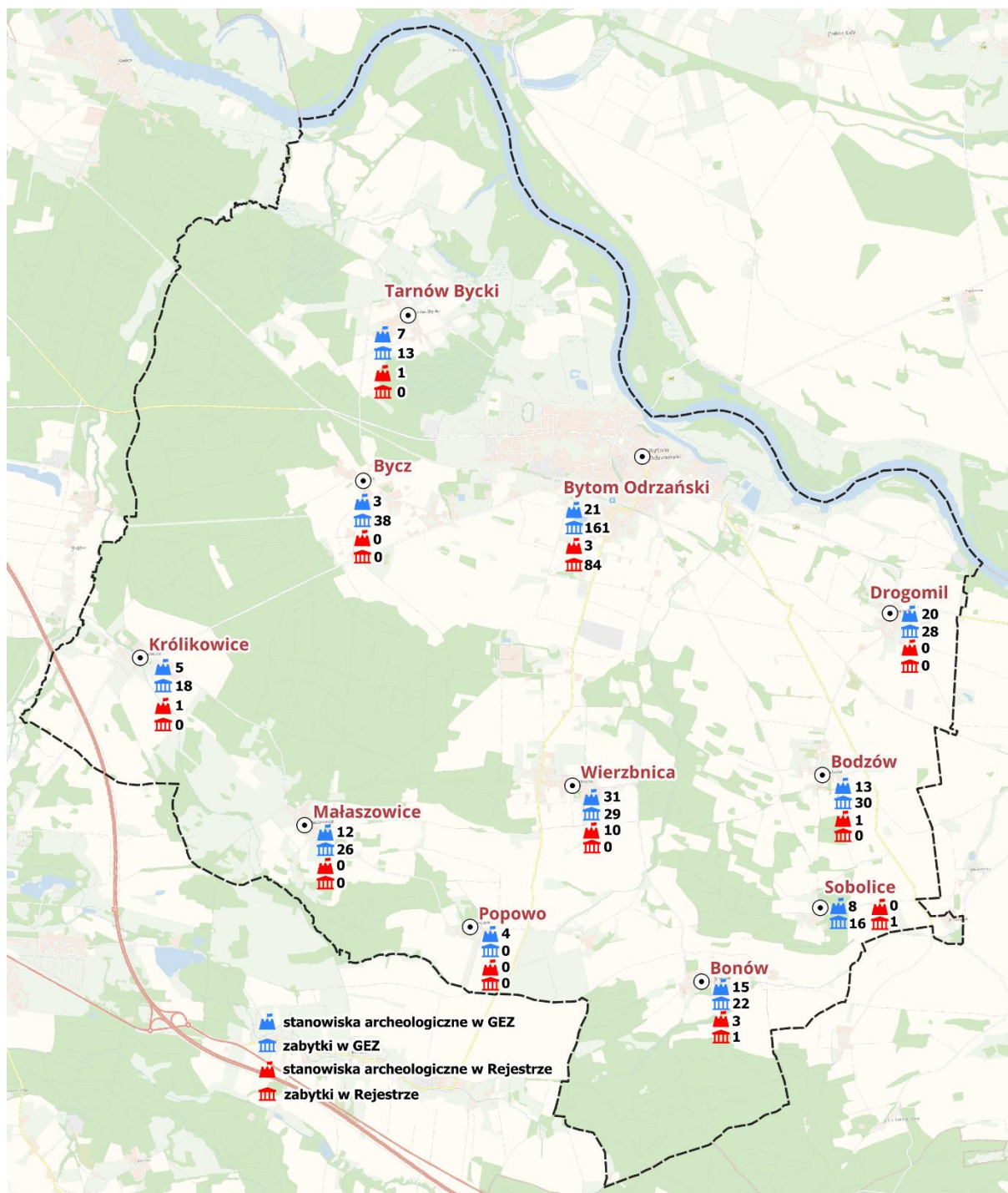
- ❖ Królikowice – położony na końcu wsi w pewnym oddaleniu od zabudowań po prawej stronie drogi do Nowego Miasteczka, cmentarz katolicki (nieczynny) z 2. poł. XIX w., pow. 0,8 ha, układ całości czytelny, układ kwater nieczytelny, drzewostan w stanie dobrym;

- ❖ Bonów I – położony na południu wsi, z dala od zabudowań, na stoku na terenie leśnym, cmentarz ewangelicki (nieczynny) z 2 poł. XIX w., pow. 0,3 ha, układ czytelny, wchłonięty przez las;
- ❖ Bonów II – położony po zachodniej stronie wsi z dala od zabudowań, na niewielkim zniesieniu, cmentarz prywatny (nieczynny) z 2 poł. XIX w., pow. 0,01 ha, układ czytelny, starodrzew;
- ❖ Bycz – położony na skraju lasu, w nieznacznym oddaleniu od zabudowań po prawej stronie drogi wiodącej z Bytomia do Tarnowa Byckiego, cmentarz ewangelicki (nieczynny) z 2 poł. XIX w., pow. 0,1 ha, układ czytelny, kwatery nieczytelne, nagrobki zdewastowane, drzewostan w złym stanie;
- ❖ Bytom Odrzański I – położony na rozwidleniu ulicy Polnej i Dworcowej, obecnie skwer miejski, cmentarz zlikwidowany z 2 poł. XIX w., pow. 1,5 ha, nagrobki zlikwidowane, całość i drzewostan dobry;
- ❖ Bytom Odrzański II – zlokalizowany wokół kościoła parafialnego, cmentarz przykościelny zlikwidowany w XIV w., pow. 0,15 ha, obecnie nie istnieje, brak drzewostanu;
- ❖ Małaszowice – położony w lesie na niewielkim wyniesieniu po lewej stronie drogi do Wierzbnicy, cmentarz ewangelicki (nieczynny) z 2 poł. XIX w., układ całości czytelny, drzewostan w stanie dobrym;
- ❖ Wierzbica – położony poza wsią w pobliżu drogi wiodącej z Wierzbicy do Miłakowa, cmentarz wiejski (nieczynny) z 2 poł. XIX w., układ całości nieczytelny, drzewostan w stanie dobrym, leśny.

W gminie Bytom Odrzański znajduje się ponadto sześć parków wiejskich i jeden park miejski:

- ❖ Bonów – park krajobrazowy o pow. 3,5 ha z lat 60. XIX w. (wpisany do rejestru zabytków),
- ❖ Królikowice – park krajobrazowy z poł. XIX w.,
- ❖ Sobolice – park krajobrazowy o pow. 19 ha z lat 1862-63 (wpisany do rejestru zabytków),
- ❖ Bytom Odrzański – park miejski z XIX w.,
- ❖ Bycz – park z XIX w.,
- ❖ Drogomil – zieleń towarzysząca założeniu folwarcznemu z XIX w.,
- ❖ Małaszowice – park z XIX w.

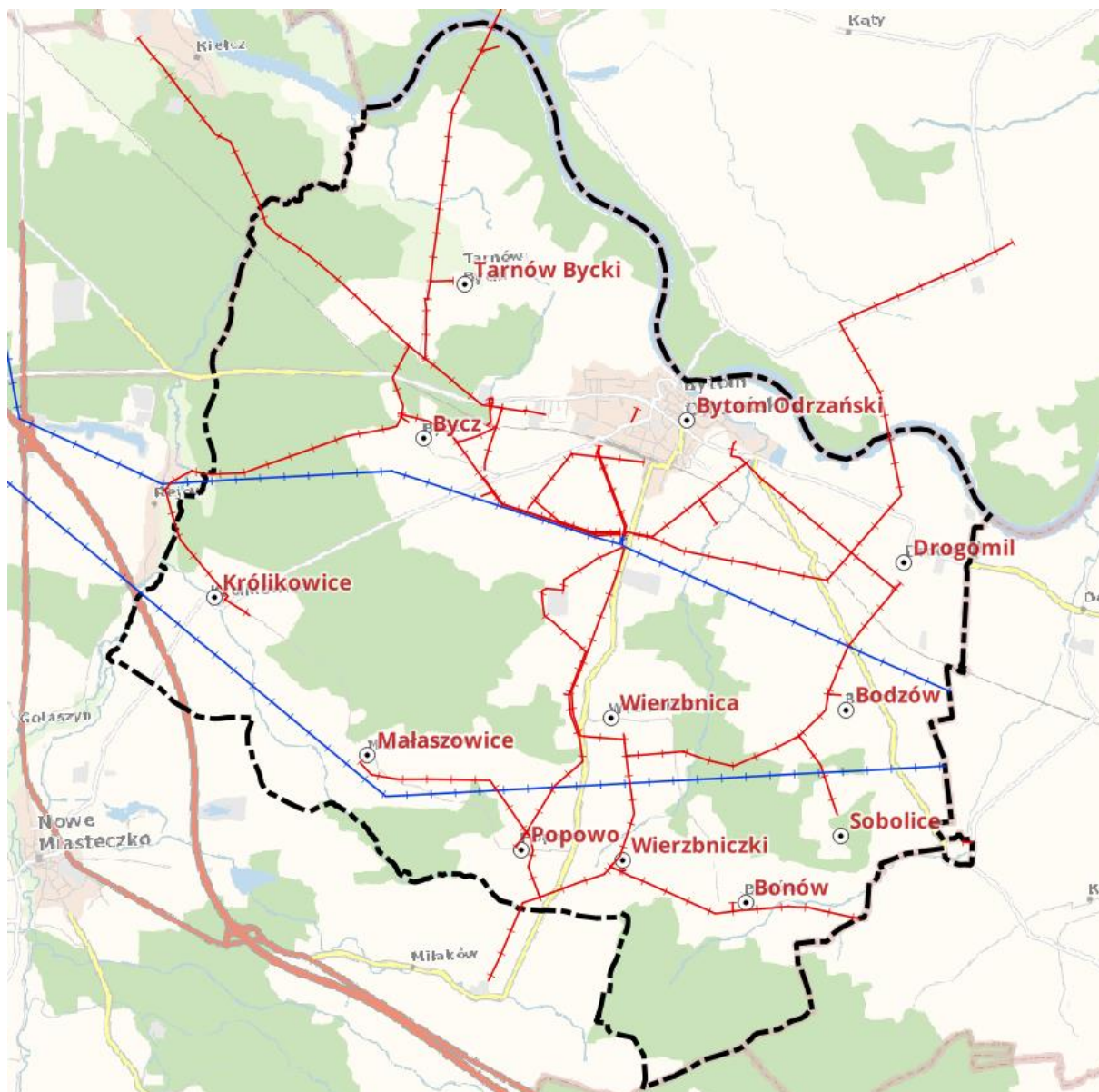
Wśród obiektów należących do dziedzictwa kulturowego gminy Bytom Odrzański znajdują się nie tylko obiekty zabytkowe, obszary zabytkowe czy stanowiska archeologiczne. Tworzą je także dobra kultury współczesnej niebędące zabytkami - pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

Rysunek 26 - Zabytki oraz stanowiska archeologiczne ujęte w GEZ oraz Rejestrze Zabytków zlokalizowane granicach projektu planu ogólnego w podziale na miejscowości (źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom Odrzański)

7.12. Promieniowanie elektromagnetyczne oraz ryzyko wystąpienia awarii

Na obszarze opracowania zlokalizowano linie elektroenergetyczne średniego i wysokiego napięcia, dla których obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

Rysunek 27 – Przebieg linii elektroenergetycznych średniego napięcia (oznaczone kolorem czerwonym) oraz wysokiego napięcia (oznaczone kolorem niebieskim) przez teren objęty projektem planu (źródło: opracowanie własne na fragmencie WMS Ortofotomapa, Główny Urząd Geodezji i Kartografii - <https://geoportal.gov.pl>, data dostępu: 27 lipca 2022 r.)

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr z 2019 r., poz. 2448). Natomiast sposoby sprawdzania dotrzymywania dopuszczalnych poziomów reguluje Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymywania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r., poz. 258).

Zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych określa tabela nr 1 do rozporządzenia. Zgodnie z rozporządzeniem częstotliwość sieci elektroenergetycznej wynosi 50 Hz. Wpływ promieniowania na ludzi będzie jednak znikomy lub nie będzie występował. Linie i stacje elektroenergetyczne są źródłami pól elektrycznych i magnetycznych o częstotliwości 50 Hz. Rozkłady pól

w otoczeniu linii elektroenergetycznych są zależne od konstrukcji linii, z której wynika usytuowanie znajdujących się pod napięciem i przewodzących prąd przewodów w przestrzeni. Pomiary kontrolne poziomów pól elektrycznych i magnetycznych o częstotliwości 50 Hz wykonuje się, jeżeli mamy do czynienia ze stacjami elektroenergetycznymi lub napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi o napięciu znamionowym nie niższym niż 110kV. W otoczeniu wewnątrzowych stacji elektroenergetycznych i podziemnych linii kablowych pomiarów pól elektrycznych nie wykonuje się. Natężenia pól – elektrycznego i magnetycznego maleją szybko wraz ze wzrostem odległości od linii elektroenergetycznych. Rozkłady tych pól są zależne od konstrukcji linii i dlatego nie można podać uogólnionych wartości występowania pól o poziomach dopuszczalnych w zależności od odległości od linii elektroenergetycznej.

W otoczeniu promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące pochodzi ze źródeł naturalnych, ale także z działalności człowieka. Źródłami promieniowania w elektromagnetycznego związanego z człowiekiem są linie energetyczne, telekomunikacyjne linie radiowe i radiolinie. Promieniowanie powodowane jest również przez urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne pracujące w zakładach przemysłowych oraz będące w dyspozycji służb porządkowych (policji). W gospodarstwach domowych promieniowanie elektromagnetyczne o częstotliwości większej lub równej 50 Hz, powodowane jest przez kuchenki mikrofalowe, telefony komórkowe, anteny radiowe i telewizyjne, komputery, telewizory, lodówki, instalacje domowe, suszarki.

Ocenę poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje w ramach państwowego monitoringu środowiska Wojewódzki Inspektor Ochrony. Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.) „pole elektromagnetyczne to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne emitujące promieniowanie w zakresie częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz”. Wpływ promieniowania zależy od częstotliwości oraz od wysokości jego natężenia. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziom pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także poprzez zmniejszanie poziomów tych pól co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W 2023 r. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przeprowadzono badania w województwie lubuskim, gdzie wykonano łącznie w 38 punktach pomiarowych (w 28 punktach w ramach stałej sieci monitoringu i w 10 punktach w ramach monitoringu badawczego). Nie stwierdzono wartości poniżej dolnego progu oznaczalności wynoszącego 0,3 V/m. Najwyższy zmierzony poziom PEM odnotowano w Nowej Soli przy ul. Brzozowej i wyniósł 2,71 V/m. Przeprowadzone pomiary monitoringowe nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów.

W 2023 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przeprowadził pięć kontrolnych pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych, w tym dwa interwencyjne. Analiza sprawozdań z pomiarów, zgodnie z art. 122a ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, potwierdziła dotrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 17 grudnia 2019 r. (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

Podsumowując, wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie lubuskim, zarówno w ramach monitoringu, jak i kontroli sprawozdań przekazanych do WIOŚ w Zielonej Górze, nie wykazały zagrożenia dla jakości środowiska. Promieniowanie elektromagnetyczne pochodzące z nadajników i anten stacji radiowych, telewizyjnych oraz telefonii komórkowej nie stanowiło zagrożenia w miejscach dostępnych dla ludności.

Strefy planistyczne nie będą generowały niekorzystnego promieniowania elektromagnetycznego, które może być szkodliwe dla zdrowia ludzi. Dopiero na etapie procedury sporządzania planu miejscowego należy określić szczegółowe ustalenia dotyczące terenów. W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się żadnych zmian w tym zakresie.

Lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, których dopuszczenie lub zakaz określane może być w procedurze planu miejscowego, będzie wiązać się z oddziaływaniem na tereny objęte miejscowym planem, jak również z możliwością różnego typu awarii. Jednakże na etapie projektu planu ogólnego, nie znając dokładnie planowanych inwestycji, można stwierdzić, że przy dostępnych na rynku technologiach i stosowaniu przepisów odrębnych, zostaną zachowane wszystkie wymagania pozwalające na zachowanie bezpieczeństwa ludności.

Inne ryzykowne zdarzenia mogą być spowodowane zdarzeniami losowymi, związanymi na przykład z pracami remontowymi bądź transportem kołowym. Na tym etapie sporządzania dokumentu trudno jest przewidzieć możliwość ich wystąpienia. Brak realizacji projektowanego dokumentu nie ma znaczącego wpływu na możliwość wystąpienia awarii.

8. Transgeniczne oddziaływanie na środowisko

Oddziaływanie transgraniczne określa jakiekolwiek oddziaływanie na terenie danego państwa, spowodowane planowaną działalnością, która jest w całości lub częściowo położona na terenie innego państwa. Analizie podlegają inwestycje, w których ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogą powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku państw, w których są zlokalizowane. Określone

strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego nie powodują skutków środowiskowych, których charakter mogłyby posiadać znaczenie transgraniczne.

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na międzynarodowym, wspólnotowym oraz krajowym szczeblu

Uchwalenie planu ogólnego ureguje rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i zasady zagospodarowania, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, wymogów ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

Ochrona środowiska to jedno z nadrzędnych zadań, które powierzone zostało różnym szczeblom administracyjnym. Głównym celem jest zapewnienie ciągłości biologicznej, bezpieczeństwa ekologicznego oraz stosowanie się do zasad zrównoważonego rozwoju. Ważną rolę w odniesieniu do ochrony środowiska podczas sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych są zasady wynikające z dokumentów wyższego szczebla. Priorytety zawarte w dyrektywach Unii Europejskiej, porozumieniach międzynarodowych czy dokumentach rządowych i samorządowych mają wspomagać planowanie przestrzenne i jednostki za nie odpowiedzialne.

Plan ogólny jako akt prawa miejscowego na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Wprowadzenie wartości minimalnej powierzchni biologicznie czynnej terenów pod zabudowę pozostawi możliwość przepuszczalności gleb oraz możliwość odprowadzania wód opadowych do wód gruntowych. Zachowanie w znacznej mierze terenów zielonych, lasów, gruntów rolnych (w tym w szczególności gruntów ornych klas chronionych), łąk, wód na obszarze gminy jako strefy otwartej wolnej od zabudowy również należy pozytywnie ocenić pod względem przyrodniczym. Głównymi dokumentami, powstałymi na szczeblu gminnym, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego są lokalne programy ochrony środowiska oraz od 1 stycznia 2012 r. wojewódzkie plany gospodarki odpadami. Na obszarze Gminy ostatnim przyjętym opracowaniem jest „Program Ochrony Środowiska dla gminy Bytom Odrzański na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021”. Zapisy w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami są dostosowane do obowiązującego prawa lokalnego.

Sejmik Województwa Lubuskiego w dniu 18 czerwca 2018 r. przyjął uchwałę Nr XLVI/732/18 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa lubuskiego, z wyłączeniem miasta Zielona Góra

oraz miasta Gorzów Wlkp., ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. W uchwale określono ograniczenia celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko, wprowadza się na obszarze województwa lubuskiego z wyłączeniem miasta Zielona Góra oraz miasta Gorzów Wlkp. Zakazy oraz ograniczenia dotyczą instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych, o których mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 266 ze zm.).

Projekt planu ogólnego i dalsze jej dokumenty planistyczne, które będą na jego podstawie tworzone muszą uwzględniać wyżej wymienione obostrzenia prawne poprzez zapisy dotyczące gospodarki odpadami lub zaopatrzenia w energię ciepłą.

Podstawowym dokumentem ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, do przestrzegania, którego Polska jest zobowiązana jest Agenda 30, która zawiera 17 celów zrównoważonego rozwoju, wśród których znajdują się również cele ochrony środowiska. Została przyjęta w 2015 roku, gdy wszystkie 193 państwa członkowskie ONZ jednogłośnie przyjęły rezolucję „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”.

Polska wchodząc do Unii Europejskiej została zobowiązana dostosować przepisy prawne do regulacji unijnych. Dokumentami rangi międzynarodowej, które stanowią podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe. Poniżej przedstawiono niektóre z nich:

- ❖ Konwencja Berneńska- Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych, zawarta w Bernie w 1979r., nakładająca na poszczególne państwa obowiązek ochrony siedlisk dzikiej fauny na swoim terytorium, zwłaszcza gatunków ginących i zagrożonych, migrujących i endemicznych. Państwa, które ratyfikowały Konwencję zgadzają się na ochronę siedlisk tych gatunków w swoich planach i polityce rozwoju oraz na zwrócenie szczególnej uwagi na obszary, które są ważne dla gatunków wędrownych.
- ❖ Konwencja o różnorodności biologicznej podpisana w Rio de Janeiro w 1992 r.;
- ❖ Konwencja Genewska podpisana w Oslo w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r.;
- ❖ Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r.;
- ❖ Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro – 1992 r.

Dodatkowo Unia Europejska przygotowała szereg aktów prawnych (uchwały, rozporządzenia oraz dyrektywy), które również mają na celu ochronę środowiska. Do tych najważniejszych należy zaliczyć:

- ❖ Dyrektywę Rady: 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
- ❖ Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- ❖ Dyrektywę 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r. w sprawie jakości powietrza;
- ❖ Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- ❖ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.

Cele określone w powyższych dokumentach ustanowionych na szczeblu międzynarodowym są zbyt ogólne, aby odnieść się do stref planistycznych wyznaczonych w planie ogólnym uchwalanego dla polskiej gminy. Warto w związku z tym odnieść się do ustanowionych programów w zakresie ochrony środowiska.

8 Program działań na rzecz ochrony środowiska

Obecnie obowiązuje 8 Program działań na rzecz ochrony środowiska (8. EAP), który wszedł w życie 2 maja 2022 r. Jego główne założenia opierają się na przyspieszeniu przejścia Unii na gospodarkę neutralną dla klimatu, czystą, zasobooszczędną i restoratywną w sprawiedliwy i sprzyjający włączeniu społecznemu sposób oraz osiągnięcie celów środowiskowych oenzetowskiej Agendy 2030 i jej celów zrównoważonego rozwoju, całkowicie zgodnych z celami środowiskowymi Europejskiego Zielonego Ładu. Ponadto mają na celu przyczynienie się do stworzenia lepiej zintegrowanych, spójnych, wielodyscyplinarnych ram monitorowania i sprawozdawczości dotyczących polityki ochrony środowiska i klimatu, z pełnym uwzględnieniem celów porozumienia paryskiego, celów zrównoważonego rozwoju i Europejskiego Zielonego Ładu. Wśród celów priorytetowych, które mają zostać osiągnięte do końca 2030 r., znajdują się:

- ❖ osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.,
- ❖ wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmiany klimatu,
- ❖ dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym,

- ❖ osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków,
- ❖ ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich),
- ❖ redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego).

Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030

Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 to plan długofalowy, mający na celu ochronę przyrody oraz zatrzymanie procesu degradacji ekosystemów. Odbudowa bioróżnorodności w Europie powinna zostać zakończona do 2030 roku, dzięki realizacji konkretnych działań i realizacji zobowiązań. W strategii przedstawiono także, jak UE może przyczynić się do przyszłych międzynarodowych negocjacji dotyczących globalnych ram bioróżnorodności po 2020 roku. Jako kluczowy element Europejskiego Zielonego Ładu, strategia wspiera również ekologiczne odbudowanie gospodarki po pandemii COVID-19, koncentrując się na budowie odporności społeczeństwa na zagrożenia takie jak zmiany klimatu, pożary, brak bezpieczeństwa żywnościowego i choroby, a także na ochronie dzikiej fauny i flory oraz walce z nielegalnym handlem dzikimi zwierzętami i roślinami. Zawiera ona konkretne zobowiązania i działania, które mają zostać zrealizowane do 2030 roku, takie jak:

- ❖ tworzenie w całej UE rozbudowanej sieci obszarów chronionych, zarówno lądowych, jak i morskich,
- ❖ rozpoczęcie planu odbudowy zasobów przyrodniczych,
- ❖ wprowadzenie działań umożliwiających niezbędną transformację,
- ❖ wdrożenie środków w odpowiedzi na globalne wyzwania związane z zachowaniem bioróżnorodności.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład to strategia rozwoju, której celem jest przekształcenie Unii Europejskiej w obszar neutralny pod względem emisji dwutlenku węgla. Jest to odpowiedź na kryzys klimatyczny oraz postępującą degradację środowiska. Główne założenia strategii zakładają, że Unia ma stać się społeczeństwem neutralnym klimatycznie, sprawiedliwym i zamożnym, z gospodarką nowoczesną, zasobooszczędną i przyjazną środowisku. Unia Europejska wyznaczyła sobie za główny cel osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku, co ma zostać osiągnięte poprzez zapewnienie czystej i bezpiecznej energii, wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym, budowanie budynków o niższym zapotrzebowaniu na energię oraz przyspieszanie transformacji w kierunku zrównoważonej i inteligentnej mobilności. Ważnym elementem strategii jest także ochrona i odbudowa ekosystemów

oraz bioróżnorodności, a także adaptacja do zmiany klimatu i poprawa ochrony zdrowia. Dla Polski Europejski Zielony Ład to szansa na przejście na gospodarkę niskoemisyjną oraz odejście od modelu opartego na eksploatacji nieodnawialnych zasobów naturalnych, co będzie możliwe dzięki Europejskiemu Prawu Klimatycznemu.

Agenda Terytorialna 2030

Agenda Terytorialna 2030 została przyjęta przez ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne, rozwój terytorialny i spójność terytorialną 1 grudnia 2020 roku w Niemczech, stanowiąc fundament działań na rzecz promowania spójności terytorialnej w Europie. Dokument kładzie nacisk na rolę strategicznego planowania przestrzennego i wyznacza jego kluczowe kierunki, które opierają się na dwóch głównych celach: Sprawiedliwej Europie oraz Zielonej Europie. Cele te obejmują szereg priorytetów, mających na celu rozwój terytorium Europy jako całości, uwzględniając różnorodność jej obszarów. Chodzi tu o zrównoważony rozwój terytorialny, który będzie wykorzystywał potencjał różnych regionów, zmniejszenie nierówności między obszarami poprzez zbieżny rozwój lokalny i regionalny, a także ułatwienie życia i pracy ponad granicami państwowymi. W agendzie znajduje się również dążenie do bardziej ekologicznych środków utrzymania, które zapewnią neutralność klimatyczną oraz odporność gmin i regionów. Ponadto, w strategii uwzględniono wzmacnianie lokalnych gospodarek, które będą musiały stawić czoła wyzwaniom zglobalizowanego świata, oraz rozwój zrównoważonej łączności cyfrowej i fizycznej między obszarami. Na poziomie krajowym, cele ochrony środowiska są realizowane w ramach dokumentów rządowych, takich jak II Polityka Ekologiczna Państwa 2030, Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 oraz aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 roku, z perspektywą na 2030 i 2040 rok.

Dokumenty na szczeblu krajowym, które regulują zasady ochrony środowiska i których zapisy uwzględnione są w opracowywanym projekcie planu ogólnego zostały przedstawione poniżej:

Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

„Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” to dokument, który ma na celu długofalowy rozwój Polski, koncentrując się na zrównoważonym wzroście gospodarczym, innowacjach oraz poprawie jakości życia obywateli. Dokument wskazuje kluczowe obszary działania, takie jak poprawa konkurencyjności gospodarki, wsparcie dla nowoczesnych sektorów, rozwój infrastruktury oraz poprawa spójności terytorialnej. Strategia uwzględnia również integrację polityki społecznej i gospodarczej, inwestowanie w edukację, zdrowie i aktywizację zawodową. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój, ochronę środowiska oraz adaptację do zmian klimatycznych, a także na odpowiedzialne zarządzanie zasobami naturalnymi. Dokument podkreśla znaczenie współpracy między sektorem publicznym, prywatnym i naukowym, by wykorzystać potencjał

innowacji. Głównym celem jest rozwój Polski w sposób odpowiedzialny, zarówno społecznie, jak i ekologicznie, przy jednoczesnym poprawieniu jakości życia obywateli.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności” ma na celu przekształcenie Polski w nowoczesne, innowacyjne społeczeństwo oparte na wiedzy, które będzie w stanie sprostać globalnym wyzwaniom. Strategia ta koncentruje się na trzech kluczowych obszarach: wzroście gospodarczym, poprawie jakości życia obywateli oraz zrównoważonym rozwoju. Dokument wskazuje kierunki, które pozwolą Polsce stać się jednym z liderów w Europie, wprowadzając zmiany w gospodarce, edukacji, infrastrukturze oraz polityce społecznej.

Strategia definiuje cele, które mają na celu wzmocnienie innowacyjności polskiej gospodarki, poprawę jakości usług publicznych, rozwój nowoczesnych technologii oraz wzmocnienie konkurencyjności kraju na rynku międzynarodowym. W ramach działań uwzględnia się także zrównoważony rozwój, obejmujący ochronę środowiska, poprawę efektywności energetycznej oraz integrację polityki ekologicznej z rozwojem gospodarczym. „Polska 2030” zakłada także poprawę infrastruktury transportowej, cyfryzację administracji publicznej oraz rozwój kompetencji zawodowych obywateli, co ma umożliwić skuteczne zarządzanie transformacją społeczno-gospodarczą.

Dokument wskazuje również na konieczność wzmocnienia współpracy między sektorem publicznym, prywatnym oraz nauką, aby stworzyć innowacyjne rozwiązania i sprostać wyzwaniom XXI wieku. Przewiduje również działania w zakresie wsparcia rozwoju regionalnego, zrównoważonego rozwoju miast oraz inwestycji w obszary wymagające szczególnego wsparcia. W kontekście polityki społecznej, dokument podkreśla znaczenie edukacji, zdrowia i integracji społecznej, które będą fundamentami przyszłego sukcesu kraju.

Polityka ekologiczna państwa 2030

Polska polityka ekologiczna opiera się na zasadzie zrównoważonego rozwoju, co wymaga uwzględniania kwestii ochrony środowiska w dokumentach strategicznych i programach. Zgodnie z Konstytucją RP, instytucje publiczne mają obowiązek dbałości o środowisko. W 2019 roku Rada Ministrów przyjęła „Politykę ekologiczną państwa 2030”, która stała się kluczowym dokumentem strategicznym w obszarze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Dokument odpowiada na zmiany w prawodawstwie i ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego oraz wysokiej jakości życia obywateli. Dokument precyzuje cele „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” i koncentruje się na planowaniu przestrzennym, szczególnie w kontekście lokalizacji nowych inwestycji.

Cele szczegółowe to: poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważone gospodarowanie zasobami oraz łagodzenie skutków zmian klimatycznych. Dokument zawiera również cele horyzontalne, takie jak rozwój edukacji ekologicznej oraz poprawa efektywności

administracji odpowiedzialnej za ochronę środowiska. Działania te odpowiadają na rosnące zagrożenia dla zdrowia, presję na ekosystemy, zmiany klimatyczne oraz zmniejszające się zasoby finansowe na ochronę środowiska. W ramach celów szczegółowych, PEP2030 zakłada m.in. zarządzanie wodami, ochronę różnorodności biologicznej, gospodarkę odpadami w kierunku obiegu zamkniętego oraz przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, poprawę efektywności energetycznej oraz zrównoważony rozwój sektora energetycznego. Dokument zakłada dywersyfikację źródeł energii, w tym rozwój energetyki jądrowej oraz odnawialnych źródeł energii (OZE), takich jak energia wiatrowa i słoneczna. Polska planuje zmniejszenie zależności od importu surowców energetycznych oraz modernizację infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni węglowych i wprowadzenie nowych technologii. Do 2030 roku kraj ma osiągnąć 21-23% udziału OZE w „miksie energetycznym”. Dokument podkreśla także konieczność poprawy efektywności energetycznej w przemyśle, transporcie i budownictwie. W zakresie ochrony środowiska, Polityka Energetyczna Polski przewiduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz rozwój technologii niskoemisyjnych. Celem jest stworzenie bezpiecznego i zrównoważonego systemu energetycznego, który będzie w stanie zaspokoić potrzeby kraju, jednocześnie dbając o środowisko.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)

Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku) jest poprawa jakości powietrza, zwłaszcza w rejonach, gdzie stwierdzono przekroczenia norm. Program koncentruje się na osiągnięciu dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń, takich jak pył zawieszony, benzo(a)piren, azotany, ozon i inne substancje szkodliwe, zgodnie z przepisami unijnymi i wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia do 2030 roku. Dokument zawiera propozycje zmian w prawie, dotyczące jakości paliw oraz wymagań technicznych dla nowych kotłów na paliwa stałe, a także harmonogram działań koniecznych do poprawy jakości powietrza w Polsce. Określa także odpowiedzialność za realizację działań na poziomie rządowym, samorządowym i wskazuje systemy monitorowania postępów programu. Ponadto, wskazuje źródła finansowania, takie jak Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, fundusze wojewódzkie i środki unijne. Aktualizacja programu przedstawia działania naprawcze w krótkiej, średniej i długiej perspektywie, które będą spójne z dotychczas realizowaną polityką ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatycznym.

Głównym założeniem wszystkich wymienionych wyżej dokumentów jest zrównoważony rozwój. Podstawą tego jest kształtowanie polityki przestrzennej oraz działania prowadzące do integracji polityki,

gospodarki oraz społeczeństwa w sposób nienaruszający zasoby i walory środowiska oraz procesy przyrodnicze.

Projekt planu jest powiązany z wymienionymi dokumentami, m.in. poprzez wprowadzenie ustaleń dotyczących:

- ❖ ochrony gleb (wyznaczenie miejsc dla stref otwartych, określenie minimalnych wskaźników powierzchni biologicznie czynnej);
- ❖ jakości wód powierzchniowych (w obszarach z wodami stojącymi i płynącymi wyznaczenie lokalizacji stref otwartych, wprowadzenie dodatkowego profilu dla tych stref – teren wód, a także określenie wskaźników minimalnej powierzchni biologicznie czynnej);
- ❖ jakości powietrza (odpowiednie usytuowanie stref gospodarczych, zapewniające bufor w stosunku do terenów mieszkalnych).

Tworzony projekt planu ogólnego musi być zgodny z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz planami i programami przyjętymi na poziomie gminy. Z kolei dokumenty te, są dostosowywane do krajowych polityk i strategii opartych na standardach i przepisach unijnych oraz konwencjach międzynarodowych zaakceptowanych przez Polskę. Zasady zapisane w dokumentach krajowych mają swoje częściowe odzwierciedlenie w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, szczególnie mówiących o odprowadzaniu ścieków, wód opadowych i roztopowych oraz zaopatrzeniu w energię elektryczną i ciepło. Plan ogólny skupia się głównie na wyznaczeniu stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych, nie posiada zapisów tekstowych, które mogłyby zawierać odzwierciedlenie zapisów dokumentów o szczeblach wyższych niż prawo miejscowe. Strefy oraz standardy nie powinny naruszać celów ochrony środowiska ustanowionych na międzynarodowym, wspólnotowym oraz krajowym szczeblu.

Plan ogólny musi być również zgodny z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego, przyjęty uchwałą nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 kwietnia 2018 r., przewiduje następujące zadania na obszarze gminy Bytom Odrzański:

- ❖ Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 292 na odcinku Nowa Sól – Bytom Odrzański,
- ❖ Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej Odry swobodnie płynącej – odbudowa i modernizacja zabudowy regulacyjnej – w celu przystosowania odcinka Odry od Malczyc do ujścia Nisy Łużyckiej do III klasy drogi wodnej – na terenie województwa lubuskiego,
- ❖ Budowa infrastruktury postojowo-cumowniczej na Odrze dolnej i granicznej oraz nowe oznakowanie szlaku żeglownego,

- ❖ Modernizacja Odrzańskiej Drogi Wodnej E30,
- ❖ Stacja GZP Bytom Odrzański (BYO), planowana modernizacja stacji celem poprawy niezawodności pracy sieci oraz umożliwienia przyłączenia kolejnych podmiotów do sieci,
- ❖ Modernizacja oczyszczalni ścieków w Bytomiu Odrzańskim,
- ❖ Regulacja Odry na odcinku od Brzegu Dolnego do ujścia Nysy Łużyckiej,
- ❖ Zakup sprzętu do monitorowania obiektów ochrony przeciwpowodziowej województwa lubuskiego,
- ❖ Odtwarzanie retencji dolin rzek. Opracowanie programu możliwości i efektywności rozstawu lub likwidacji wałów przeciwpowodziowych w regionie wodnym,
- ❖ Renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów. Opracowanie szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych w regionie wodnym,
- ❖ Modernizacja konstrukcji istniejących budynków i budowa nowych o konstrukcjach odpornych na zalanie. Uszczelnianie budynków, stosowanie materiałów wodoodpornych. Trwałe zabezpieczenie terenu wokół budynków. Identyfikacja i sporządzanie wyceny działań modernizacyjnych wraz z opracowaniem programu dopłat dla właścicieli budynków przeznaczonych do umocnienia w obszarze zagrożenia powodzią o Q1%,
- ❖ Działania na rzecz zapewnienia korzyści ekosystemowych Natury 2000, w szczególności w kwestii łagodzenia skutków zmian klimatycznych oraz adaptacji do zmian klimatu,
- ❖ Działania na rzecz promocji zrównoważonej turystyki i zielonych miejsc pracy na terenach obszarów Natura 2000 oraz na rzecz promocji innowacyjnych rozwiązań związanych z siecią Natura 2000,
- ❖ Rozwój Lubuskiego Szlaku Wina i Miodu,
- ❖ Świadczenie usług publicznych w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich – organizowanie i zarządzanie publicznym transportem zbiorowym,
- ❖ Świadczenie usług publicznych w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich wykonywanych na terenie województwa lubuskiego na odcinkach linii komunikacyjnych Wrocław – Głogów – Zielona Góra, Szczecin Główny – Zielona Góra – organizowanie i zarządzanie publicznym transportem zbiorowym,
- ❖ Stworzenie regionalnego planu rozwoju infrastruktury turystycznej dróg wodnych,
- ❖ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Pszenicznej i Żytniej,
- ❖ Przebudowa przepompowni ścieków przy ul. Głogowskiej,

Teren opracowania znajduje się w granicach następujących obszarów funkcjonalnych:

- ❖ wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych,
- ❖ obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy,
- ❖ obszary cenne przyrodniczo,
- ❖ obszary ochrony krajobrazów kulturowych,

- ❖ obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- ❖ obszary ochrony strategicznych złóż kopalin,
- ❖ obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
- ❖ miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
- ❖ obszary przygraniczne (strefa III),
- ❖ Nowosolski Obszar Funkcjonalny.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego wykazuje, iż przez obszar gminy Bytom Odrzański przebiega wiele dróg o znaczeniu lokalnym, regionalnym oraz krajowym a także linie kolejowe o znaczeniu państwowym. Istotne znaczenie w planowanym transporcie ma również rzeka Odra, która stanowi wodny korytarz transportowy. Wraz z rozwojem transportu rzeczno i infrastruktury nadrzecznej, możliwość wykorzystania rzeki w transporcie rzeczno wzrośnie wielokrotnie.

Każda z powyższych inwestycji jest na różnym stopniu zaawansowania prac. W projekcie planu ogólnego uwzględniono zapisy zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wraz z planowanymi inwestycjami.

10. Problem ochrony środowiska w odniesieniu do projektu planu ogólnego

Położenie gminy Bytom Odrzański pomiędzy dwoma ośrodkami miejskimi (Głogów oddalony o ok. 20 km i Nowa Sól oddalona o ok. 15 km) oraz w niedalekiej odległości od Huty Miedzi Głogów powoduje zagrożenie dużą presją inwestycyjną i urbanizacyjną. Tereny otwarte wobec niewystarczająco rozwiniętego systemu komunikacyjnego, transportowego czy infrastrukturalnego poddawane obciążeniom skutkują niedostosowanym i dynamicznym przeobrażeniami w przestrzeni gminy.

Głównymi problemami i zagrożeniami stanu środowiska istotnymi z punktu widzenia projektowanego dokumentu są więc:

- ❖ presja urbanizacyjna na środowisko powodowana ekspansją zabudowy na nowych obszarach, której skutkiem są zmiany ukształtowania powierzchni ziemi oraz krajobrazu, a także wiąże się z utratą dotychczasowych funkcji przyrodniczych pełnionych przez dany teren;
- ❖ wzrost ruchu drogowego powodowany wzrostem liczby mieszkańców skutkujący pogorszeniem jakości klimatu akustycznego i zwiększeniem zanieczyszczenia powietrza oraz pogorszeniem warunków życia ludzi;
- ❖ zanieczyszczenie powietrza mające pochodzenie antropogeniczne, którego źródłem jest głównie transport samochodowy, działalność gospodarcza oraz gromadzenie i utylizacja odpadów i ścieków, oddziałujące niekorzystnie na klimat, florę i faunę oraz pogarszający warunki życia mieszkańców.

Opracowywany dokument odnosi się do obszaru znajdującego się w jednostce administracyjnej, która charakteryzuje się częściową urbanizacją, gdzie środowisko naturalne zostało już częściowo przekształcone przez działalność człowieka. Mimo tego, na terenie tym występują także obszary niezagospodarowanych jeszcze terenów zielonych oraz rolnych. Łąki i lasy zlokalizowane zarówno wzdłuż cieków wodnych jak i w zachodniej i południowej części gminy w planie będą chronione i zachowane, aby nie uległy dalszemu przekształceniu.

W odniesieniu do jednostek osadniczych, na których plan zakłada rozwój stref związanych z zabudową i zainwestowaniem, kluczowym celem jest minimalizowanie negatywnego wpływu na środowisko. Szczególną wagę przykładac należy do ograniczania zanieczyszczeń, które mogłyby przenikać do gleby oraz powietrza. Ponadto, plan ogólny stawia na zapewnienie maksymalnej możliwej różnorodności biologicznej, co wiąże się z ochroną ekosystemów i dbałością o utrzymanie równowagi biologicznej na tych terenach.

Projekt planu uwzględnia również wprowadzenie odpowiednich wymogów i ograniczeń, które pozwalają na harmonijne wkomponowanie nowych inwestycji w istniejący krajobraz oraz w otaczające środowisko naturalne. Wszelkie działania w ramach tego planu są dostosowane do obowiązujących przepisów prawnych, które regulują kwestie ochrony środowiska. Plan oparty jest na aktualnych standardach ochrony przyrody, aby zapewnić zgodność z politykami i strategiami ochrony środowiska, jakie obowiązują na poziomie lokalnym, krajowym oraz unijnym.

11. Przewidywane oddziaływanie na terenie opracowania

11.1. Wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne elementy środowiska

W tym miejscu należy zauważyć, że w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758) określona została charakterystyka stref planistycznych, w ramach której ustalono profil funkcjonalny podstawowy i dodatkowy dla każdej stref – zamknięty katalog rodzajów przeznaczeń terenów, które mogą występować w danej strefie. Według przepisów prawa w planie ogólnym nie można ustalić ani też zabronić planowanych do realizacji przedsięwzięć, które zaliczane są do grupy zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko. Doprecyzowanie takich zapisów, które będą miały wpływ na lokalizację w/w typu przedsięwzięć odbywać się będzie na etapie uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Inwestycjami, które mogą mieć największy wpływ na środowisko obszaru opracowania są elektrownie słoneczne. W przypadku elektrowni słonecznych nie są dopuszczone na obszarach ochrony przyrody, wyznaczonych zgodnie z w/w ustawą. Warto również zwrócić uwagę na fakt, że sam plan ogólny nie stanowi, jako akt prawa miejscowego, podstawy do wydania pozwolenia na budowę. W danym miejscu lokalizacji farmy fotowoltaicznej musi zostać uchwalony plan miejscowy lub ewentualnie wydana decyzja o warunkach zabudowy, musi zostać również wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach i dopiero po uzyskaniu wymaganych dokumentów inwestor jest w stanie uzyskać pozwolenie na budowę. Bazując jedynie na planowanych terenach bez konkretnych danych technicznych i bez przeprowadzonych monitoringów przedrealizacyjnych ocena lokalizacji elektrowni słonecznych jest analizą ogólną, którą przedstawiono w rozdziale 11.1.2.

Plan nie zakłada również lokalizacji nowych terenów stref gospodarczych w obszarach chronionych. Wyznacza te strefy w miejscach istniejących zakładów produkcyjnych, przenosi tereny produkcyjne wyznaczone w obowiązujących planach miejscowych oraz częściowo uwzględnia wnioski złożone w trakcie procedury. Na etapie planu ogólnego, nie znając konkretnych rozwiązań technologicznych ciężko jest ocenić wpływ takich inwestycji. Doprecyzowanie zapisów pojawi się na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto jeżeli będą to inwestycje należące do przedsięwzięć, o których mowa w art. 59 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku* oraz będą się znajdować w katalogu zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.) to będą one wymagały uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdzie odpowiedni organ będzie mógł przeprowadzić procedurę oceny oddziaływania na środowisko i zapoznać się z raportem o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz kartą informacyjną przedsięwzięcia.

11.1.1. Zdrowie i życie ludzi

Postępująca presja urbanistyczna wymaga uporządkowania przyszłych podziałów geodezyjnych, zabezpieczenia korytarzy komunikacyjnych czy miejsc zielonych, w związku z czym na obszarze gminy zostały wyznaczone strefy planistyczne i określone dla nich gminne standardy urbanistyczne. Głównym celem projektu planu jest stworzenie takich warunków, które pozwolą maksymalnie podnieść walory terenu objętego opracowaniem oraz odzwierciedlić politykę przestrzenną Gminy Bytom Odrzański określoną w strategii rozwoju. Projekt planu uwzględnia istniejącą zabudowę oraz uwarunkowania zewnętrzne, a także ma wpływ na jakość życia społeczności lokalnej poprzez wprowadzenie nowych obszarów przeznaczonych pod zabudowę. Dzięki tym zmianom, plan nie tylko umożliwi rozwój nowych przestrzeni mieszkalnych, ale także sprzyjać będzie budowie nowoczesnej infrastruktury technicznej oraz poprawie układów komunikacyjnych, co w konsekwencji przyczyni się do podniesienia komfortu

życia mieszkańców. W ramach realizacji planu, jednym z głównych założeń jest zapobieganie niekontrolowanemu rozprzestrzenianiu się zabudowy, a także eliminowanie sytuacji, w których funkcje uciążliwe i mieszkalne przenikają się w sposób, który negatywnie wpływa na jakość życia.

Kolejnym istotnym aspektem projektu jest zapewnienie odpowiednich ram do ochrony środowiska naturalnego oraz efektywnego kształtowania przestrzeni. Ustalenia zawarte w projekcie planu ogólnego wskazują na możliwość rozwoju terenów inwestycyjnych w taki sposób, aby zachować równowagę między postępem urbanistycznym a dbałością o zasoby naturalne i ekosystemy. Odpowiednia regulacja przestrzeni ma także na celu minimalizowanie negatywnego wpływu nowo powstających obiektów na otoczenie.

W odniesieniu do wprowadzania nowych lub rozszerzenia istniejących funkcji usługowych, które będą wprowadzone w ramach planu, konieczne jest precyzyjne określenie rodzaju działalności już na etapie przygotowywania planu miejscowego. Powinno to obejmować analizę, które z planowanych działalności będą najmniej uciążliwe dla pobliskich mieszkańców i jakie zasady powinny obowiązywać przy ich zagospodarowywaniu. Na przykład, obiekty świadczące usługi o mniejszym stopniu zakłóceń, takie jak biura czy sklepy, powinny być zlokalizowane bliżej zabudowy mieszkaniowej, natomiast te o większym stopniu uciążliwości, jak zakłady przemysłowe czy lokale gastronomiczne, powinny być oddalone od terenów mieszkalnych, co pozwoli na zachowanie komfortu życia w sąsiedztwie.

Oddziaływanie na ludność może zachodzić w zakresie hałasu komunikacyjnego oraz adaptacji w krajobrazie w związku ze strefami związanymi z zabudową. Istnieje możliwość ekspozycji ludzi na hałas w związku z obsługą terenu przeznaczonego pod zabudowę przez samochody osobowe oraz dostawcze jak i pracujące maszyny oraz urządzenia. Z tego względu zaleca się projektowanie terenu w taki sposób, m.in. by odsunąć teren komunikacji do zaplecza sklepu od terenów zabudowy mieszkaniowej. Ponadto ruch samochodowy ze zmienną strukturą i natężeniem stanowił będzie mobilne źródło emisji zanieczyszczeń. Ze spalania paliw w silnikach pojazdów emitowane będą różnego rodzaju zanieczyszczenia. Ryzyko związane z hałasem będzie występowało dopiero podczas etapu realizacji ustaleń projektu planów miejscowych lub decyzji o warunkach zabudowy oraz podczas etapu eksploatacji w zakresie ruchu samochodowego. Podczas realizacji ustaleń planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy należy przewidzieć występowanie uciążliwości wynikających z pracy ciężkiego sprzętu. Jednakże emisje zanieczyszczeń przedostających się do powietrza, hałas i wibracje mają charakter przejściowy i jeżeli prace zostaną właściwie zorganizowane i dozorowane nie powinny powodować dużej uciążliwości.

11.1.2. Fauna i Flora

Obszar objęty prognozą stanowią tereny rolnicze, lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione, grunty zabudowane i zurbanizowane, tereny komunikacyjne, tereny różne oraz nieużytki. W przeważającej części są to tereny całkowicie lub częściowo przekształcone antropogenicznie. Występowanie fauny i flory zostało opisane w rozdziale 7.8., natomiast obszary chronione występujące na obszarze gminy w rozdziale 7.4.

Wyznaczone w planie ogólnym strefy planistyczne będą miały wpływ na faunę i florę występującą na terenie objętym prognozą. Warto zaznaczyć fakt, iż, żadna inwestycja nie będzie mogła powstać na podstawie samego planu ogólnego. Aby rozpocząć proces inwestycyjny na danym terenie musi zostać przyjęty miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub musi zostać wydana przez odpowiedni organ decyzja o warunkach zabudowy. Na ich podstawie wydawane będzie pozwolenie na budowę lub nastąpi zgłoszenie w administracji budowlanej. Zapisy oraz ustalenia w miejscowych planach oraz w/w decyzjach będą doprecyzowywać nakazy i zakazy a także regulować i ograniczać ramy dla poszczególnych terenów.

Największe zagrożenie płynące z negatywnego wpływu przeznaczenia terenów pod farmy fotowoltaiczne związane jest z ptakami. W projekcie planu ogólnego strefy z wyznaczonym profilem dodatkowym przeznaczonym na tereny elektrowni słonecznej zajmują powierzchnię ok. 120 ha. Część z tych terenów to istniejące już farmy fotowoltaiczne, część stanowi również usankcjonowanie obowiązujących planów miejscowych oraz wydanych decyzji o warunkach zabudowy, gdzie w procedurze niektórych wydano decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ponadto niektóre z tych terenów to częściowo uwzględnione wnioski, złożone w trakcie procedury. Na terenie gminy zlokalizowane są cztery istniejące farmy fotowoltaiczne, które przedstawiono poniżej.

Rysunek 28 Istniejąca farma fotowoltaiczna w obrębie Bycz (źródło: fragment ortofotomapy, data dostępu: 6 sierpnia 2024 r.)

Rysunek 29 Istniejąca farma fotowoltaiczna w obrębie Wierzbnica (źródło: fragment ortofotomapy, data dostępu: 6 sierpnia 2024 r.)

*Rysunek 30 Istniejące farmy fotowoltaiczne w obrębie Drogomil
(źródło: fragment ortofotomapy, data dostępu: 6 sierpnia 2024 r.)*

Zgodnie z wydanym informatorem¹ przez Królewskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (Royal Society for the Protection of Birds, RSPB), pozarządową organizację brytyjską zajmującą się ochroną ptaków i ich siedlisk, zwłaszcza gatunków zagrożonych, instalacje fotowoltaiczne, zlokalizowane poza obszarami chronionymi przy odpowiednim zagospodarowaniu terenu i zastosowaniu środków łagodzących, nie muszą oddziaływać negatywnie na występujące, na terenie objętym tym konkretnym przeznaczeniem, ptaki. Według RSPB nie ma naukowych dowodów na istnienie ryzyka śmiertelności ptaków związanego z instalacjami fotowoltaicznymi przy zachowaniu odpowiedniej lokalizacji i zastosowaniu środków łagodzących. Ponadto RSPB zwróciło uwagę na heliostaty, czyli zwierciadła wykorzystywane do koncentracji energii słonecznej, ze względu na powstawanie zjawiska imitacji tafli wody, co mogłoby przyciągać uwagę ptaków i zwiększać ryzyko kolizji. Heliostaty były używane w USA na terenie wielkopowierzchniowego parku słonecznego o powierzchni kilku km² i w wyniku ich zastosowania odnotowano przypadki kolizji ze skutkiem śmiertelnym. Heliostaty działają na zasadzie odbijania promieni słonecznych w ustalonym kierunku najczęściej na nieruchomy odbiornik. Są to „lustra” stosowane do koncentracji energii słonecznej. Faktem jest, iż do kolizji może dojść z każdym

¹ Royal Society for the Protection of Birds (RSPB), Solar power, RSPB Briefing, 03/2011

obiektem stałym, czy to panelami czy zabudowaniami, ekranami akustycznymi a także dużymi powierzchniami szklanymi, jednak panele fotowoltaiczne są antyrefleksyjne, ponieważ ich zadaniem jest pochłanianie, a nie odbijanie światła słonecznego.

Jednym z zagrożeń, które faktycznie mogłyby wpłynąć na bezpieczeństwo ptaków występujących lub migrujących, jest fakt, iż farmy fotowoltaiczne będą musiały być podłączone do sieci elektroenergetycznej, co może budzić obawy, że przewody napowietrzne lub słupy staną się przyczyną kolizji, również ze skutkiem śmiertelnym. Ryzyko, w tym przypadku, jest podobne do ryzyka przy budowie linii napowietrznych średniego lub wysokiego napięcia. Najbezpieczniejszą formą podłączenia elektrowni fotowoltaicznej do sieci elektroenergetycznej będą linie doziemne, kablowe.

Kwestie dotyczące m.in. porażenia prądem naziemnymi liniami energetycznymi, bezpośrednie zranienia lub śmierć ptaków podczas prac budowlanych to skutki które pojawiać się mogą przy realizacji różnego typu inwestycji, nie tylko farm fotowoltaicznych. Ryzyko wystąpienia takich skutków może pojawić np. w przypadku posadowienia ekranów akustycznych w ciągu dróg publicznych. Aby zminimalizować ryzyko rekomenduje się stosowanie linii kablowych, doziemnych.

Analizując dostępne raporty oddziaływania na środowisko farm fotowoltaicznych, zauważono, że częstymi negatywnymi skutkami są utrata siedlisk naturalnych (lub fragmentacja albo modyfikacja) oraz zaburzenia związane ze straszeniem przebywających w okolicy inwestycji gatunków ptaków. Sytuacje związane z wywoływaniem strachu u ptaków, będą się głównie wiązały z procesem prac instalacyjnych na terenie inwestycji. Jednak zastosowanie środków łagodzących, może pomóc w stworzeniu miejsca atrakcyjnego dla ptaków. Jednym z najczęściej przywoływanych przykładów miejsca atrakcyjnego dla ptaków związanego z fotowoltaiką, jest farma fotowoltaiczna Kobern-Gondorf w Niemczech, która obecnie, dzięki zastosowanym rozwiązaniom, jest chroniona na prawach rezerwatu dla zagrożonych gatunków roślin i zwierząt. Jej umiejscowienie jest zbliżone do lokalizacji terenów oznaczonych w projekcie planu symbolem P. Zlokalizowana jest ok. 450-500 m od rzeki Mozela i stanowi schronienie dla różnych gatunków ptaków. Według prof. P. Tryjanowskiego² elektrownie słoneczne mogą przyczynić się do powstawania alternatywnych miejsc żerowania i jako przykład podaje ptaki z rodziny łuszczakowatych. Miejsca żerowania mogą powstawać na trawiastych fragmentach i krzewach pomiędzy panelami i sektorami, a miejsca gniazdowania, gdy panele montuje się na specjalnych stojakach. Ponadto według T. Peschel'a³ elektrownie słoneczne mogą również stanowić „oazy bioróżnorodności” w intensywnym krajobrazie rolniczym. Związane jest to z powstawaniem mikrosiedlisk stanowiących miejsca do żerowania i gniazdowania gatunków ptaków. Warto jednak

² P. Tryjanowski, A. Łuczak Wpływ elektrowni słonecznych na środowisko przyrodnicze, Czysta Energia, 1/2013

³ T. Peschel, Solar parks – Opportunities for Biodiversity. A report on biodiversity in and around ground-mounted photovoltaic plants, Renewes Special Issue, 12/2010

pamiętać, że podczas sporządzania projektu instalacji fotowoltaicznej, szczególnie o dużej powierzchni, podczas procesu projektowania wskazane byłoby zasięgnięcie opinii wykwalifikowanych ornitologów w celu stworzenia instalacji spełniającej zarówno względy bezpieczeństwa jak i ochrony środowiska. Dla zminimalizowania wpływu prac budowlanych i montażowych należy przeprowadzać je poza okresem zimowania, jesienno poszukiwania kryjówek do zimowania oraz wiosenne poszukiwania miejsc żerowania i rozrodu.

Jednym z rozwiązań ułatwiających akomodacji gatunków fauny mniejszych i średnich jest stosowanie ażurowych ogrodzeń. Dzięki temu możliwa jest nadal migracja fauny. Z drugiej strony ogrodzenie służy bezpieczeństwu nie tylko dla infrastruktury znajdującej się na farmie fotowoltaicznej, ale również dla większych zwierząt, które mogłyby ulec zranieniu lub śmierci wskutek przebywania na farmie. Warto również zwrócić uwagę na fakt, iż w Polsce, panele fotowoltaiczne montowane są na specjalistycznych stelażach, umiejscowione na pewnej wysokości nad ziemią, co nie będzie utrudniać migracji fauny (w szczególności małych gatunków), ze względu na przestrzeń znajdującą się pod panelami. W tym przypadku również ocienienie przez panele fotowoltaiczne może poprawić warunki bytowania m.in. płazów poprzez zmniejszenie parowania i różnice temperatur. Często lokalizacja paneli fotowoltaicznych wiąże się ze wzrostem różnorodności biologicznej, poprzez zasiewanie gatunków lokalnie występujących i różnego rodzaju traw, co zwiększa możliwości żerowe dla mniejszych gatunków zwierząt. Drożność lokalnych korytarzy migracyjnych nie zostanie przerwana.

Dla fauny i flory, lokalizacja paneli fotowoltaicznych, na pierwszy rzut oka, będzie wywoływała negatywny wpływ/presję. Jednakże warto zwrócić uwagę, że teren upraw rolnych może zostać przekształcony w obszar naturalnej sukcesji roślin lub zostanie zasiany mieszkanką traw pomiędzy modułami paneli fotowoltaicznych, co wpływa pozytywnie na bioróżnorodność obszaru. Realizacja inwestycji fotowoltaicznej sprawi, iż znacząco zmniejszy się ruch - w trakcie eksploatacji będzie ograniczony. Eksploatacja farm fotowoltaicznych nie wymaga ciągłej pracy człowieka na terenie instalacji, jedynie w ramach kontroli lub podczas regularnego koszenia, które należy zaplanować poza okresem lęgowym fauny. W związku z czym dla małych gatunków fauny, farmy fotowoltaiczne mogą stanowić miejsce bytowania jak i żerowania bez znacznej ingerencji człowieka. Lokalna migracja może być jedynie zaburzona w przypadku większych gatunków ssaków.

Brak wprowadzenia inwestycji na terenie opracowania, zakłada kontynuację upraw, a w związku z tym cykliczne zabiegi agrotechniczne, w tym często używanie pestycydów itp., a także generowanie zwiększonej emisji hałasu podczas cyklicznych prac rolniczych. Podczas takich zabiegów oraz użytkowania maszyn rolniczych śmierć ponoszą, również w stopniu znacznym, mniejsze zwierzęta bytujące na terenie upraw.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu, nie powinna w sposób długotrwale negatywny wpłynąć na roślinność i zwierzęta. W przypadku terenów rolniczych oddziaływanie to jest mniejsze, z uwagi na przekształcenia związane z prowadzeniem gospodarki rolnej. Postanowienia projektu planu mogą pośrednio wpływać na świat zwierzęcy, głównie poprzez:

- ❖ ryzyko degradacji siedlisk zwierząt w obszarze prowadzonych prac budowlanych. Szczególnie narażone będą drobne ssaki i ptaki zamieszkujące zadrzewienia oraz zarośla;
- ❖ wzmożony ruch pojazdów ciężkich i maszyn budowlanych, generujący hałas oraz zwiększoną aktywność ludzi na terenie inwestycji w trakcie jej realizacji oraz późniejszych konserwacji, co może prowadzić do płoszenia zwierząt bytujących w pobliżu.

Możliwość degradacji środowiska życia zwierząt można ograniczyć poprzez odpowiednie zabezpieczenie obszaru podczas realizacji inwestycji. Zaleca się unikanie lokalizacji zaplecza budowy na terenach atrakcyjnych dla zwierzyny, przestrzeganie przepisów ochrony przyrody oraz stosowanie dobrych praktyk, takich jak prowadzenie wycinki drzew i krzewów poza okresem lęgowym (od 16 października do końca lutego) czy zapewnienie nadzoru przyrodniczego na etapie inwestycji i budowy. Kolejnym przykładem minimalizacji negatywnego wpływu na faunę jest prowadzenie prac konstrukcyjnych i konserwacyjnych poza okresem lęgowym ptaków. Zaleca się także monitorowanie obecności drobnych zwierząt, a w przypadku ich wykrycia – przeniesienie ich do siedlisk odpowiednich dla danego gatunku. Ze względu na możliwość występowania gatunków zwierząt objętych ochroną, obowiązują przepisy zawarte w art. 52 i art. 56 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.).

Warto zwrócić uwagę na fakt, że inwestycje w swoich początkowych etapach realizacji mogą wpłynąć negatywnie na istniejącą roślinność ze względu na prace budowlane lub remontowe. Natomiast po zagospodarowaniu terenu istnieje możliwość utworzenia nowych nasadzeń, które zrekompensują wcześniejszą stratę. Ponadto określone w ustaleniach projektu planu minimalne wartości wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej pozwolą na uzupełnienie roślinności na działkach budowlanych. Tereny objęte projektem planu nie będą w pełni posiadały warunków sprzyjających do rozwoju zarówno w stosunku do fauny. Na faunę, która aktualnie może pojawiać się na obszarze opracowania, pośredni niekorzystny wpływ mogą mieć również wcześniej wspomniane prace budowlane lub remontowe. Jednak w związku z brakiem aktualnej inwentaryzacji przyrodniczej, istnieją trudności w określeniu czy na obszarze objętym projektem planu występują gatunki, które wymagają ochrony prawnej.

Ochrona środowiska na obszarze objętym opracowaniem opiera się na ustaleniach dotyczących udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego na terenie przeznaczonym pod zabudowę oraz wyznaczeniu na obszarze w chwili obecnej niezagospodarowanym – w znaczącej części strefy otwartej,

dla której profil podstawowy to m.in: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód. Plan ogólny zachowując istniejące skupiska leśne oraz tereny wód, pozwoli na utrzymanie ciągłości biologicznej w gminie (w tym zachowanie korytarza ekologicznego o znaczeniu ponadregionalnym i terenów objętych ochroną przyrody). Istotnym zagadnieniem przy oddziaływaniu na szatę roślinną jest wystrzeganie się na obszarze opracowania wprowadzania nasadzeń gatunków obcych i inwazyjnych. Takie zapisy winny znaleźć się na etapie sporządzania dokumentacji planistycznej niższego szczebla (planów miejscowych czy decyzji ustalających warunki zabudowy).

Wprowadzenie ustaleń planu ogólnego wpłynie na faunę obszarów analizowanych poprzez możliwe zwiększenie powierzchni zabudowy (w nowo wyznaczonych strefach). Należy jednak podkreślić, że planowana zabudowa jest zgodna z zasadą zrównoważonego rozwoju, ponieważ pozostawia część terenów biologicznie czynnych. Warto również zwrócić uwagę na fakt, że sam plan ogólny nie stanowi, jako akt prawa miejscowego, podstawy do wydania pozwolenia na budowę. W danym miejscu lokalizacji farmy fotowoltaicznej musi zostać uchwalony plan miejscowy lub ewentualnie wydana decyzja o warunkach zabudowy, musi zostać również wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach i dopiero po uzyskaniu wymaganych dokumentów inwestor jest w stanie uzyskać pozwolenie na budowę. Bazując jedynie na planowanych terenach bez konkretnych danych technicznych i bez przeprowadzonych monitoringów przedrealizacyjnych ocena lokalizacji elektrowni słonecznych jest analizą ogólną, tym bardziej na etapie projektu planu ogólnego.

W analizowanym przypadku plan zakłada możliwość lokalizacji farm fotowoltaicznych o łącznej powierzchni ok. 120 ha, rozmieszczonych w różnych częściach gminy. Tereny te nie zostały wyznaczone na formach ochrony przyrody, co ogranicza ryzyko bezpośredniego oddziaływania na siedliska i gatunki chronione. W kontekście fauny, w szczególności ptaków, potencjalne oddziaływania mogą dotyczyć okresowego płoszenia w trakcie realizacji inwestycji oraz przekształcenia terenów żerowiskowych w wyniku trwałej zmiany sposobu użytkowania gruntów. Jednak ze względu na mozaikowy układ przestrzenny planowanych lokalizacji oraz brak kolizji z obszarami o wysokiej wartości przyrodniczej, wpływ ten można na obecnym etapie uznać za ograniczony.

Należy podkreślić, że dokładna ocena wpływu na awifaunę będzie możliwa dopiero na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub postępowań środowiskowych, kiedy znane będą konkretne parametry techniczne inwestycji, ich dokładniejsze lokalizacje, charakterystyka otoczenia oraz wyniki ewentualnych monitoringów przyrodniczych. Na tym etapie możliwe będzie również określenie i wprowadzenie działań minimalizujących, takich jak zachowanie pasów zieleni, utrzymanie stref buforowych czy unikanie prac budowlanych w okresie lęgowym ptaków.

Ze względu na silny wpływ czynnika antropogenicznego, widoczny szczególnie w poszczególnych miejscowościach gminy, gdzie znajdują się zurbanizowane obszary mieszkaniowo-usługowe oraz komunikacyjne, tereny te nie pełnią roli korytarza migracyjnego dla dużych zwierząt. Z kolei zachowanie otwartego korytarza ekologicznego w północnej części gminy, terenów wokół cieków wodnych oraz kompleksów leśnych, które zajmują prawie 35% powierzchni gminy, powinno umożliwić migrację oraz ochronę zwierząt lądowych, w tym gatunków chronionych.

Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580), dla gatunków wymienionych w rozdziale 7.8. niniejszej prognozy, objętych ochroną ścisłą lub częściową, obowiązują określone zakazy i nakazy, które muszą być bezwzględnie przestrzegane w przypadku ich wystąpienia. Niektóre z projektowanych stref planistycznych mogą powodować uciążliwości dla tych gatunków, dlatego w szczególności w trakcie budowy należy uwzględniać okresy lęgowe oraz wprowadzać rozwiązania technologiczne, które zminimalizują hałas.

11.1.3. Różnorodność biologiczna

Wprowadzenie wszelkiego zainwestowania pozostaje nie bez znaczenia dla różnorodności biologicznej. Proponowane zmiany zawarte w omawianym dokumencie nie doprowadzą do rozdzielania siedlisk, a rozbudowa po wdrożeniu planu ogólnego przebiegać będzie w sposób bardziej kontrolowany, wzdłuż już istniejących zabudowań. Niemniej jednak, każde nowe inwestowanie na niezagospodarowanych terenach może prowadzić do zniszczenia dzikich gatunków roślin i zwierząt, które są istotne dla zachowania różnorodności biologicznej. Dlatego w kolejnych etapach planowania, takich jak opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego czy decyzji o warunkach zabudowy, powinny zostać uwzględnione odpowiednie zapisy chroniące bioróżnorodność gminy Bytom Odrzański, m.in. poprzez:

- ❖ zachowanie powierzchni biologicznie czynnych w obszarach zurbanizowanych w formie korytarzy zieleni,
- ❖ utrzymanie odpowiedniej odległości zabudowy od akwenów wodnych, by zachować równowagę ekologiczną,
- ❖ ochrona ciągłości systemów terenów otwartych, korytarzy ekologicznych, parków, terenów rekreacyjnych oraz gruntów rolnych,
- ❖ ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin rzek poprzez odpowiednie kształtowanie struktury przyrodniczej,
- ❖ zachowanie oraz ochrona przed erozją zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, miedz, żywopłotów, pasów łąk, niewielkich zbiorników wodnych, mokradeł oraz małych zbiorowisk roślinności bagiennej, które stanowią miejsca schronienia dla zwierząt i roślin,

- ❖ stosowanie zasady unikania wycinki istniejących drzew przydrożnych przy projektowaniu, budowie i przebudowie dróg, po wcześniejszej inwentaryzacji,
- ❖ ochrona naturalnych siedlisk przyrodniczych,
- ❖ ochrona większych skupisk zieleni o charakterze parkowym oraz drzewostanów,
- ❖ stałe uzupełnianie ubytków drzewostanu na terenach ogrodów prywatnych w obszarze zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz w parkach i placach publicznych.

W przypadku realizacji planowanych stref istnieje możliwość zwiększenia różnorodności biologicznej poprzez nowe nasadzenia. Wykorzystanie wolnej powierzchni biologicznie czynnej lub jej zwiększenie będzie miało pozytywny odbiór wizualny wśród mieszkańców oraz zwiększy ilość gatunków występujących w środowisku. Podczas sporządzania miejscowych planów oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy należy świadomie podejmować decyzje i pamiętać o zasadach zrównoważonego rozwoju. Ważne jest, aby nie przekroczyć wyżej wspomnianych minimalnych wartości wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej co pozwoli na zachowanie równowagi w środowisku. Korzystnie na różnorodność biologiczną wpłynie utrzymanie terenów wód śródlądowych, które staną się potencjalnym siedliskiem licznych gatunków ptaków wodno-błotnych oraz prawdopodobnie staną się miejscem odpoczynku dla migrujących ptaków. Na terenach dotychczas otwartych, gdzie planuje się zabudowę, z typowych zwierząt krajobrazu rolniczego osiedlą się tu gatunki synantropijne, przystosowane do życia w środowisku przekształconym przez człowieka. Zabudowę można więc kształtować tak, by pozostawić istniejące zadrzewienia, czy okazy drzew.

11.1.4. Krajobraz

Dnia 28 października 2024 r., Sejmik Województwa Lubuskiego podjął Uchwałę nr IV/66/24 w sprawie Audytu krajobrazowego województwa lubuskiego. W opracowaniu tym, wskazuje się na rekomendacje, wnioski oraz wykazuje się krajobrazy priorytetowe. Powyższe opracowanie przewiduje dla gminy Bytom Odrzański rekomendacje oraz wnioski dotyczące kształtowania krajobrazu priorytetowego w kontekście następujących obszarów:

- ❖ Obszar wiejski Tarnów Bycki w dolinie Odry (ID: 1353):

W ramach zadań, które mają na celu zachowanie dotychczasowego stanu krajobrazu lub poprawę jego wartości oraz właściwego kształtowania, postuluje się m.in. utrzymanie funkcji rolniczej krajobrazu, zachowanie niezabudowanych terenów otwartych w celu ochrony walorów krajobrazu i zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych, w tym zapobieganie tworzenia barier ekologicznych, odtwarzanie alei wzdłuż dróg i inne. Wytyczne do gminnych aktów planistycznych, dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania i użytkowania terenu, to m.in. utrzymanie zwartej struktury osadniczej wsi Tarnów Bycki, ograniczenie nowej zabudowy do uzupełnienia luk w strukturze

wsí, z zachowaniem istniejącej linii zabudowy, o maksymalnej wysokości dwóch kondygnacji (druga kondygnacja w dachu), dachy dwuspadowe symetryczne, pokrycie dachów i elewacje w kolorach stonowanych – neutralnych, zaleca się utrzymanie rolniczego charakteru terenów otwartych, ochrona terenów otwartych nad Odrą – ograniczenie zabudowy oraz ochrona przyrodnicza, zapobieganie powstawaniu zabudowy rozproszonej poprzez określenie terenów przeznaczonych pod zabudowę, utrzymanie trwałych użytków zielonych; wyłączenie z zabudowy oraz nieprzekształcanie w grunty orne i zalesienia;

❖ Obszar Dolina Odry na odcinku Bytom Odrzański – Nowa Sól (ID:1354):

W ramach zadania zachowania dotychczasowego stanu krajobrazu lub poprawy jego wartości oraz właściwego kształtowania postuluje się m.in. zaleca się zachowanie naturalnego charakteru rzeki Odry oraz pasa zieleni przybrzeżnej z roślinnością tworzącą strefę buforową, z możliwością odstępstw na terenach zurbanizowanych. Należy monitorować ciągłość tej strefy, zwłaszcza w zakresie usuwania roślinności i występowania samowoli budowlanych, oraz likwidować nielegalne przekształcenia brzegów i wysp. Wskazane jest utrzymanie zieleni leśnej i użytków rolnych wzdłuż Odry w celu zachowania powiązań ekologicznych i walorów krajobrazowych, chroniąc je przed osuszaniem i przekształcaniem. Zaleca się ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych, propagowanie pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz wyłączenie z użytkowania rębniami drzewostanu w pasie 25 m od brzegu naturalnych cieków i zbiorników. Warto objąć ochroną pozostałości mostu w Bytomiu Odrzańskim, kształtować strefy ekotonowe na granicy lasów i terenów otwartych, a także dbać o czystość nabrzeży. Należy wspierać działania na rzecz ochrony wód powierzchniowych poprzez ograniczanie nawożenia i utrzymanie stref buforowych wzdłuż rzek i jezior. Wskazane jest także rozważenie utworzenia rezerwatu „Kotewka koło Zaboru”. W kontekście wytycznych do gminnych aktów planistycznych dotyczących kierunków i zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania i użytkowania terenu, zaleca się dążenie do zachowania dotychczasowego przeznaczenia i sposobu użytkowania terenu, przy czym dopuszcza się odstępstwa od tego zalecenia na obszarach zurbanizowanych. Należy dążyć do zachowania naturalnego charakteru rzeki oraz pasa zieleni przybrzeżnej z roślinnością szuwarową, krzewiastą i drzewiastą, tworzącego strefę buforową. Wzdłuż Odry wskazane jest zachowanie zieleni leśnej i użytków rolnych oraz ochrona ich przed osuszaniem, przekształcaniem lub zagospodarowywaniem na inne cele. Na terenach wiejskich zaleca się utrzymanie ekstensywnego użytkowania rolnego trwałych użytków zielonych, a także nieprzekształcanie gruntów rolnych na cele nierolnicze.

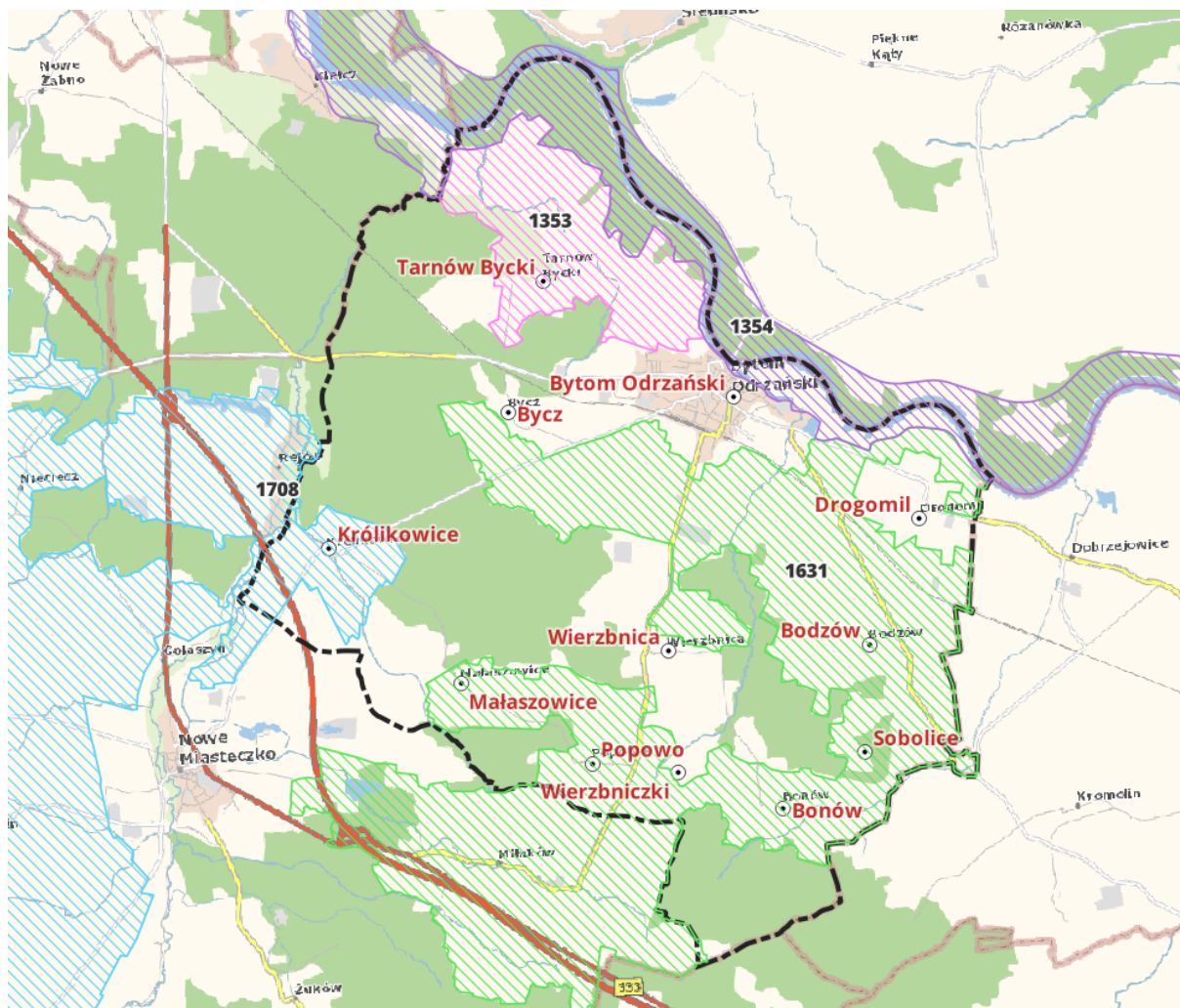
❖ Obszar wiejski Bodzów – Miłaków (ID: 1631):

W ramach zadania zachowania dotychczasowego stanu krajobrazu lub poprawy jego wartości oraz właściwego kształtowania postuluje się m.in. zachowanie funkcji rolniczej krajobrazu, zaleca się

maksymalne ograniczenie zabudowy terenów otwartych, kształtowanie stref buforowych w formie naturalnych pasów roślinności wzdłuż cieków, zbiorników wodnych i mokradeł, ochrona obszarów podmokłych przed przekształcaniem, osuszaniem i likwidacją, rekomenduje się włączenie parku pałacowego w Sobolicach do obszaru chronionego krajobrazu „Wzgórza Dalkowskie”. W kontekście wytycznych do gminnych aktów planistycznych dotyczących kierunków i zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania i użytkowania terenu, zaleca się m. in. maksymalne ograniczenie zabudowy terenów otwartych, utrzymanie zwartej struktury osadniczej wsi. Ograniczenie zabudowy terenów otwartych oraz wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych, utrzymanie rolniczego charakteru terenów otwartych, wprowadzanie nowej zabudowy z zachowaniem istniejącej linii zabudowy, o maksymalnej wysokości dwóch kondygnacji (druga kondygnacja w dachu), dachy dwuspadowe symetryczne, pokrycie dachów i elewacje w kolorach stonowanych – neutralnych, zapobieganie powstawaniu zabudowy rozproszonej poprzez określenie terenów przeznaczonych pod zabudowę w planie ogólnym, zaleca się zachowanie zadrzewień śródpolnych.

❖ Obszar wiejski między Żaganiem, Szprotawą i Nowym Miasteczkiem (ID:1708):

W ramach zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu krajobrazu lub poprawy jego wartości oraz właściwego kształtowania, postuluje się m.in.: zachowanie rolniczego charakteru krajobrazu, pozostawienie niezabudowanych terenów otwartych; zaleca się maksymalne ograniczenie zmian przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze, Kształtowanie stref buforowych wzdłuż cieków, mokradeł i śródpolnych oczek, wodnych w formie naturalnych pasów roślinności, ochrona mokradeł przed zasypywaniem, osuszaniem, likwidacją i zabudową, kształtowanie alei drzew wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych i strefy buforowej wzdłuż drogi ekspresowej. W kontekście wytycznych do gminnych aktów planistycznych dotyczących kierunków i zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu.

Rysunek 31 Krajobrazy priorytetowe na obszarze gminy Bytom Odrzański (źródło: Audyt Krajobrazowy województwa lubuskie, przyjęty Uchwałą nr IV/66/24 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 28 października 2024 r.)

Projekt planu ogólnego wpłynie na krajobraz, zmieniając naturalne niezagospodarowane przestrzenie w tereny zabudowane. Dotyczy to przede wszystkim obszarów zieleni, nieużytków oraz gruntów rolnych, które częściowo zostaną przekształcone w tereny przeznaczone pod zabudowę. W pobliżu tych terenów, na których przewidziano intensywniejsze zmiany, nastąpi miejscowe ograniczenie różnorodności biologicznej. Niemniej jednak, nowo wyznaczone strefy inwestycyjne w planie ogólnym będą zlokalizowane w pobliżu istniejącej zabudowy, stanowiąc jej naturalne uzupełnienie lub rozszerzenie. Dzięki temu krajobraz gminy zostanie w dużej mierze zachowany, a plan ogólny określa szczegółowe parametry zabudowy, takie jak intensywność i wysokość budynków, które będą nawiązywać w znacznym stopniu do istniejącego zagospodarowania. Terenami, które będą charakteryzowały się wpływem na krajobraz są tereny elektrowni słonecznych wyznaczone w planie ogólnym w strefie otwartej, produkcji rolniczej oraz usługowej. Część z nich została wyznaczona na obszarze krajobrazów priorytetowych nr 1353 i 1631. Są to częściowo już istniejące farmy fotowoltaiczne lub takie, które posiadają wydane pozwolenie na budowę, więc należało je uwzględnić w projekcie planu ogólnego. Ta część, która zlokalizowana jest w strefie produkcji rolniczej stanowi

proponowane uzupełnienie istniejących już gospodarstw rolnych o panele fotowoltaiczne w celu zapewnienia energii ze źródeł odnawialnych do prowadzenia produkcji rolnej.

Aby zapobiec zaburzeniu ciągłości systemu przyrodniczego, charakterystycznej topografii terenu i układów ruralistycznych, projekt planu wprowadza strefowanie dla poszczególnych obszarów. Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, tereny zabudowy powinny być połączone spójnym systemem zieleni urządzonej i krajobrazowej, co przyczyni się do poprawy estetyki oraz walorów krajobrazowych terenów zurbanizowanych, jak i sąsiednich obszarów rolnych i leśnych. Plan ogólny wyznacza ramy do realizacji tych ustaleń, a także nakłada obowiązek nadania odpowiednich form architektonicznych obiektom kubaturowym oraz naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej, aby harmonizowały one z otaczającym krajobrazem.

11.1.5. Obszary chronione i zasoby naturalne

Teren objęty projektem planu ogólnego jest położony w granicach powierzchniowych form ochrony przyrody, o których mówi art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.): Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 – Dolina Środkowej Odry (PLB080004), Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 – Nowosolska Dolina Odry (PLH080014, Obszar Chronionego Krajobrazu Nowosolska Dolina Odry, Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Dalkowskie oraz Rezerwat Annabrzskie Wąwozy.

Proponowane funkcje terenów, zgodnie z ustaleniami projektu planu ogólnego, nie powinny negatywnie oddziaływać na formy ochrony przyrody w tym na obszary Natura 2000 – jednocześnie w pełni respektują obostrzenia prawne ustanowione dla poszczególnych form ochrony przyrody. Na obszarze chronionego krajobrazu Wzgórza Dalkowskie w projekcie planu ogólnego na nieznacznych powierzchniach wyznaczono strefy związane z zabudową mieszkaniową lub zagrodową, co jest związane z uwzględnieniem istniejącej zabudowy w miejscowościach Królikowice, Małaszowice, Popowo, Wierzbiczki oraz Bonów oraz wydanych na tych terenach decyzji o warunkach zabudowy.

Na obszarze chronionego krajobrazu Wzgórza Dalkowskie zakazuje się:

- ❖ zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- ❖ realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku*;
- ❖ wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

- ❖ dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybicka;
- ❖ likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- ❖ lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybickiej.

Natomiast na terenie obszaru chronionego krajobrazu Nowosolska Dolina Odry zakazuje się tych samych działań co w obszarze chronionego krajobrazu Wzgórza Dalkowskie oraz dodatkowo w granicach administracyjnych miasta Zielona Góra likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przyrzecznych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub napraw urządzeń wodnych.

Ponadto oba obszary Natura 2000 posiadają plany zadań ochronnych. Na tych obszarach wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą oraz strefę zieleni i rekreacji, częściowo ze względu na istniejące już zagospodarowanie terenu na Bytomskich Błoniach. Oba plany wskazują identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony, określają cele działań ochronnych, a także działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Na obszarach Natura 2000 nie ustanowiono zakazów prawnych. Podstawową zasadą obowiązującą dla tych obszarów jest niewprowadzanie działań, które mogłyby znacząco negatywnie wpłynąć na gatunki i siedliska, dla ochrony których wyznaczone zostały obszary Natura 2000. Plan ogólny w sposób zrównoważony uwzględnia te zasady.

Ważnym aspektem w trakcie uchwalania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla tych terenów może być kwestia wprowadzenia zakazu zabudowy lub ograniczenia zabudowy, aby zapewnić dotrzymanie przepisów odrębnych.

Na terenie rezerwatu Annobrzeskie Wąwozy wyznaczono strefę otwartą jedynie z profilem podstawowym, więc została zachowana ochrona tego obszaru.

Strefy w profilu podstawowym dopuszczają również tereny ogródków działkowych, których realizacja mogłaby się wiązać z zniekształceniem rzeźby terenu, natomiast na tym etapie, jakim jest plan ogólny, nie ma możliwości zmiany konkretnych funkcji określonych w profilu podstawowym, a tereny ogródków działkowych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada

2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, zostały dopuszczone we wszystkich profilach funkcjonalnych podstawowych i nie podlega to możliwości wyboru funkcji. Wszystkie funkcje określone w profilu podstawowym są niezamienialne. Dopiero na etapie procedury planu miejscowego będzie możliwe doprecyzowanie zapisów.

Gmina Bytom Odrzański posiada złożę surowców ilastych ceramiki budowlanej. Wyznaczona w planie ogólnym strefa otwarta nie wpłynie niekorzystnie na złożę występujące na obszarze objętym planem, ze względu na dopuszczenie jedynie profilu podstawowego. Wątpliwości może budzić teren ogródków działkowych, ale jak wyżej wspomniano jest on ustalony z góry, na mocy rozporządzenia i wymaga doprecyzowania w procedurze miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Również ze względu na gminne standardy urbanistyczne ustalone w projekcie, złożę nie zostanie obciążone negatywnym wpływem wynikającym z prac budowlanych lub z działalności prowadzonej na obszarze objętym prognozą.

11.1.6. Powietrze i klimat lokalny

Na stan aerosanitarny wpływać będzie rozwój funkcji mieszkaniowej, zagrodowej, produkcyjnej i usługowej. Powstanie nowych obiektów usługowych i zabudowy mieszkaniowej wpłynie na wzrost ruchu kołowego, który jest źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych. Również na etapie budowy wystąpi podwyższona emisja spalin związana z użytkowaniem pojazdów samochodowych i sprzętu budowlanego. W domowych piecach grzewczych i lokalnych kotłowniach węglowych często spalanie węgla odbywa się w sposób mało efektywny. W związku z przeznaczeniem części obszaru pod zabudowę mieszkaniowo-usługową można przewidywać przedostawanie się pyłów do powietrza. Jedynymi uciążliwościami związanymi z emisją pyłów i gazów mogą być te, które wystąpią w trakcie budowy poszczególnych obiektów. Będą one wynikały z prac budowlanych oraz konstrukcyjno-montażowych (np. wykopy, zwiększony ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych) lub z działalności w projektowanych strefach gospodarczych. W związku z tym, przy opracowywaniu planów miejscowych dla tych obszarów, należy uwzględnić odpowiednie zapisy ograniczające emisję. Dodatkowo, plan ogólny przewiduje na części terenów (w strefach otwartych, produkcji rolniczej oraz usługowych) lokalizację elektrowni słonecznych, których realizacja przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń wynikających ze spalania paliw konwencjonalnych.

Wyznaczone w planie strefy gospodarcze pokrywają się częściowo z istniejącą lokalizacją zakładów produkcyjnych, uwzględniając jednocześnie ich możliwy obszarowy rozwój, a także zostały wyznaczone jako usankcjonowanie obowiązujących planów miejscowych. Usytuowanie stref

gospodarczych na terenie gminy Bytom Odrzański nie powinny mieć negatywnego oddziaływania na klimat lokalny oraz stan higieny atmosfery.

W wyniku uszczelnienia części powierzchni obecnie biologicznie czynnego, powierzchnia parowania ulegnie zmniejszeniu. Podczas prac budowlanych nastąpi wzrost zapylenia, zwłaszcza w suche dni. W miejscach o intensywniejszej zabudowie temperatura może nieznacznie wzrosnąć, a zabudowa w pobliżu cieków wodnych może prowadzić do dłuższego zatrzymywania chłodnych mas powietrza w dolinach rzecznych, co skutkować będzie utrzymywaniem się cieplejszego powietrza nad tymi obszarami.

Aby poprawić jakość powietrza, należy dążyć do utrzymania jego wysokiej jakości poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń, stosując technologie grzewcze zgodne z uchwałą nr XLVI/732/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 18 czerwca 2018 r. z jej zmianami oraz z przepisami odrębnymi. Projektowane i istniejące inwestycje, objęte zapisami analizowanego projektu Planu ogólnego, powinny ograniczać swoje oddziaływanie wyłącznie do terenów, na których są realizowane, lub mieć minimalny lokalny wpływ.

11.1.7. Warunki wodne

Zawarte w planie ogólnym ustalenia nie precyzują zasad ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, jednak poprzez wyznaczenie odpowiednich stref, dostosowanych do istniejących warunków hydrograficznych, powinny one racjonalnie chronić zarówno zasoby wód powierzchniowych, jak i podziemnych. W późniejszym etapie procesu planistycznego, czyli podczas opracowywania miejscowego planu lub wydawania decyzji ustalających warunki zabudowy, należy określić sposób odprowadzania ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych dla poszczególnych terenów, zapewniając tym samym ochronę gruntów przed zanieczyszczeniami. Ścieki bytowe i komunalne powinny być głównie odprowadzane do kanalizacji sanitarnej, z jednoczesnym ograniczeniem lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową celem powinno być maksymalne zatrzymywanie wód opadowych i roztopowych, z możliwością ich ponownego wykorzystania do celów bytowych i gospodarczych (co wiąże się z ograniczeniem odprowadzania wód na rzecz ich parowania). Plan ogólny przewiduje taką możliwość, zapewniając odpowiedni udział powierzchni biologicznie czynnej w obszarach zabudowanych. Zwiększenie zabudowy na większej powierzchni może prowadzić do ryzyka zanieczyszczenia wód powierzchniowych na obszarach z nieuregulowaną gospodarką wodno-ściekową, a także do zmiany kierunku spływu wód opadowych na terenach, gdzie prowadzone są prace ziemne oraz na obszarach zabudowanych i utwardzonych. Dlatego przy rozwoju zabudowy na terenie gminy konieczne jest równomierne rozbudowywanie sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji ściekowej i deszczowej.

Dla wód powierzchniowych i podziemnych istnieją m.in. następujące zagrożenia:

- ❖ emisja zanieczyszczeń związanych z pracami budowlanymi - nieodpowiednie zabezpieczenie podłoża do magazynowania materiałów budowlanych, wyciek substancji ropopochodnych z maszyn budowlanych;
- ❖ w czasie silnych wiatrów - pylenie z odkrytych powierzchni gruntów;
- ❖ niebezpieczeństwo zanieczyszczenia powietrza a pośrednio wód, związane z ogrzewaniem budynków;
- ❖ niebezpieczeństwo zanieczyszczenia związane ze wzrostem wytwarzanych odpadów i ścieków komunalnych - niebezpieczeństwo przedostania się zanieczyszczeń ze względu na nieprawidłowe przechowywanie odpadów komunalnych przed wywozem z nieruchomości oraz związane z wyciekami z wadliwej kanalizacji sanitarnej lub zbiornika bezodpływowego na ścieki;
- ❖ emisja zanieczyszczeń związanych z ruchem samochodowym;
- ❖ zabudowa, uszczelnienie powierzchni – zmniejszenie infiltracji;
- ❖ niebezpieczeństwo obniżenia poziomu wód gruntowych ze względu na zwiększenie poboru wody;
- ❖ strefy planistyczne związane z zabudową, infrastrukturą oraz komunikacją w warunkach awaryjnych mogą spowodować zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych substancjami ropopochodnymi pochodzącymi z zanieczyszczeń komunikacyjnych. W trakcie eksploatacji obiektów należy zabezpieczyć odprowadzenie ścieków z terenów parkingów, placów i dróg wewnętrznych oraz bezwzględnie przestrzegać reżimu eksploatacyjnego.

Wprowadzenie nowych stref pod zabudowę, głównie mieszkaniową i zagrodową, oraz pod zabudowę usługową i usługowo-produkcyjną (strefa gospodarcza) na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo, wpłynie na ograniczenie zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego pochodzących ze źródeł rolniczych. Jednak przy rozwoju nowych typów zabudowy, równocześnie z realizacją nowych inwestycji, należy zapewnić odpowiednie odprowadzanie ścieków i doprowadzenie wód w sposób minimalizujący zanieczyszczenia. Dodatkowo, projektowane przeznaczenie strefowe zawarte w planie ogólnym oraz ograniczenie niekontrolowanej zabudowy powinny przyczynić się do realizacji celów środowiskowych, ponieważ rozbudowa sieci wodociągowej i budowa kanalizacji staną się bardziej opłacalne.

11.1.8. Powierzchnia ziemi

Na obszarze objętym opracowaniem nie przewiduje się większych zmian w ukształtowaniu terenu. Zmiany mogą dotyczyć jedynie terenów, na których powstaną nowe budynki oraz infrastruktura, co wiąże się z posadowieniem i fundamentowaniem obiektów. Przekształcenia te prowadzą do nieodwracalnego zniszczenia powierzchni ziemi i gleby, co może skutkować powstawaniem nowych form antropogenicznych, takich jak zwałowiska, nasypy czy niwelowane tereny. W miejscach, gdzie

planowana jest zabudowa oraz lokalizacja infrastruktury, nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych. W celu ograniczenia niekorzystnych skutków przekształcania terenu, projekt planu ogólnego wyznacza strefy związane z zabudową i zainwestowaniem oraz obszary uzupełnienia zabudowy, co ma na celu minimalizowanie nieracjonalnego wykorzystywania przestrzeni.

Dodatkowo, prace ziemne związane z fundamentowaniem budynków prowadzą do powstania mas ziemnych, które należy odpowiednio zagospodarować. Masę ziemną pochodzącą z wykopów, spełniającą wymagane standardy jakości gleby, należy wykorzystać na działce inwestycyjnej, np. do kształtowania terenów zieleni. Istnieje także możliwość usunięcia nadmiaru ziemi poza obszar planu, zgodnie z przepisami, w tym ustawą o odpadach. W przypadku realizacji kondygnacji podziemnych, należy rozważyć wprowadzenie odpowiednich zastrzeżeń w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach o warunkach zabudowy, aby uniknąć destabilizacji stosunków wodnych i niekorzystnego wpływu na stabilność gruntów.

Pod względem warunków geologiczno-inżynierskich, obszar przeznaczony pod zabudowę nie stwarza większych trudności w zakresie sytuowania budynków. Należy uwzględnić występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego, co może mieć istotny wpływ na planowanie zabudowy.

11.1.9. Klimat akustyczny

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, szczególnie biorąc pod uwagę projektowane w większości strefy funkcjonalne, nie powinny wpłynąć znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego. Na etapie procedury planistycznej planu ogólnego ciężko jest przewidzieć konkretny wpływ poszczególnych inwestycji, ze względu na fakt, iż doprecyzowanie regulacji oraz ograniczenia nastąpią dopiero w późniejszych etapach, m.in. w treści miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Największy wpływ będą miały strefy komunikacji oraz strefy otwarte, które zostały wyznaczone w celu zabezpieczenia planowanych ciągów komunikacyjnych. Te czynniki mogą wpływać niekorzystnie na klimatu akustyczny. Lokalizacja tego typu inwestycji może wiązać się z znaczącym oddziaływaniem na środowisko, jak również z możliwością różnego typu awarii. Jednakże na etapie projektu planu ogólnego, nie znając dokładnie planowanych inwestycji, można stwierdzić, że przy dostępnych na rynku technologiach i stosowaniu przepisów odrębnych, zostaną zachowane wszystkie wymagania pozwalające na zachowanie jakości klimatu akustycznego.

Główne źródło emisji hałasu komunikacyjnego na terenie gminy stanowią drogi wojewódzkie nr 292 i 293 oraz droga ekspresowa S3. Hałas komunikacyjny może również powodować linia kolejowa o znaczeniu państwowym nr 273 relacji Wrocław Gł. – Szczecin Gł., wchodząca również w system międzynarodowego kolejowego korytarza transportowego określanego symbolem C-E59. Należy dążyć do ograniczenia natężenia hałasu związanego z komunikacją, wprowadzając zieleń izolacyjną, a w razie

potrzeby – lokalizując ekrany akustyczne oraz stosując tzw. „ciche nawierzchnie” drogowe, takie jak asfalt porowaty (PA), dwuwarstwowe nawierzchnie porowate, MNU (mieszanka o nieciągłym uziarnieniu) czy SMA (mastyks grysowy), a także mieszanki z dodatkiem gumy. Możliwe jest także wykorzystanie innych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, które skutecznie zmniejszą negatywne oddziaływanie hałasu na otoczenie.

Zaleca się, aby tereny objęte ochroną przed hałasem (określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, Dz. U. z 2014, poz. 112) były lokalizowane w jak największej odległości od obszarów charakteryzujących się intensywnym hałasem komunikacyjnym, w tym od terenów kolejowych. Aby zminimalizować lub całkowicie uniknąć tego wpływu, niezbędne będzie zastosowanie odpowiednich środków organizacyjnych, technicznych i technologicznych, takich jak ciche nawierzchnie, ronda, ekrany akustyczne oraz wydzielenie terenów zieleni izolacyjnej.

11.1.10. Zabytki i dobra materialne

Projekt Planu ogólnego obejmuje stanowiska archeologiczne, obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków oraz do gminnej ewidencji zabytków. Plan ogólny odnosi się do ochrony dziedzictwa kulturowego znajdującego się na obszarze opracowania, określając ramowe zasady dotyczące wskaźników zabudowy oraz wyznaczania odpowiednich profili funkcjonalnych stref planistycznych. Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego powinna przyczynić się do poprawy walorów krajobrazowych danego miejsca, co zwiększy jego atrakcyjność.

Strefy planistyczne określone w projekcie planu ogólnego zostały zaprojektowane w taki sposób, aby nie powodowały uciążliwości i nie wpływały negatywnie na sąsiednie nieruchomości, co zapewnia rozwój przestrzenny w zgodzie z zasadami kształtowania ładu przestrzennego oraz szanowaniem wartości historycznych i kulturowych danego obszaru. W dalszych procedurach planistycznych, głównie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy doprecyzować ochronę i opiekę na zabytkami stosując odpowiednie zapisy.

11.2. Ocena oddziaływania skumulowanego

Oddziaływanie skumulowane przeanalizowano pod kątem oddziaływania tego samego zadania na różne elementy środowiska przyrodniczego jak i ustaleń projektu planu względem siebie. I tak, zadania z zakresu ochrony powietrza czy zagrożeń hałasu można rozpatrywać pod kątem poprawy jakości powietrza, ale też uciążliwości powstałych na skutek ich bezpośredniej realizacji.

Do możliwych oddziaływań skumulowanych może też dojść w przypadku przekroczenia norm dotyczących ochrony środowiska na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową

sąsiadujących z terenami przeznaczonymi jedynie pod zabudowę mieszkaniową. Tereny mieszkaniowe zakwalifikowane są do terenów, dla których określa się dopuszczalne poziomy hałas, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz.U. z 2014 r. poz. 112). Stąd lokalizacja obiektów usługowych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej powinna podlegać stałemu monitoringowi.

Ustalenia projektu planu będą miały także pewien wpływ na środowisko poza obszarem opracowania. Lokalizacja nowej zabudowy spowoduje zwiększenie natężenia ruchu kołowego na obszarach położonych z bliskim sąsiedztwie, co będzie skutkowało zwiększeniem emisji spalin wzdłuż tras dojazdowych do obszaru. Na sąsiedztwo obszarów objętych projektem planu będzie ponadto oddziaływać emisja z zastosowanych systemów grzewczych, nie będą to jednak oddziaływania o znaczącej intensywności.

Charakter wprowadzanych zmian będzie w większej części korzystny, jedynie w trakcie prac budowlanych lub remontowych część komponentów środowiska może zostać obciążona wpływem chwilowo niekorzystnym. Możliwe prace wiązać się będą głównie z budową nowo planowanej zabudowy oraz modernizacją terenów ich otaczających. Przewidzieć można również zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej oraz różnorodności biologicznej poprzez utworzenie nowych nasadzeń. Czas trwania oddziaływania można zarówno określić jako krótkotrwały odnoszący się do prac budowlanych lub remontowych oraz długotrwały związany z pełnieniem przez teren opracowania nowo nadanych lub istniejących funkcji. Podobny schemat dotyczy bezpośrednio oddziaływania, gdzie bezpośrednio związane będzie z pełnieniem nowych i istniejących funkcji i pośrednie odnoszące się do prac budowlanych oraz modernizacyjnych. Częstotliwość oddziaływania określono głównie jako stałą ze względu na przewidywany brak powrotu do stanu poprzedniego. Z tego samego powodu zmiany można określić mianem oddziaływania nieodwracalnego. Zasięg wpływu został określony jako miejscowy i dotyczy jedynie obszaru objętego opracowaniem oraz jego najbliższego sąsiedztwa. W ogólnym rozrachunku projektowane zmiany mają wymiar korzystny dla terenu objętego prognozowaniem oraz obszarów sąsiadujących.

12. Rozwiązania mające na celu ograniczenie, zapobieganie oraz kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Zaproponowany w projekcie planu ogólnego układ strefowy gminy wpłynie na sąsiednie obszary i wiąże się z pewnymi konsekwencjami dla środowiska przyrodniczego, choć zawarte w planie rozwiązania mają na celu minimalizowanie negatywnych skutków przyjętych rozwiązań. Alternatywne propozycje zostały rozważone na etapie opracowywania projektu dokumentu, w tym po analizie

wniosków dotyczących zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Proponowane rozwiązanie w opracowywanym projekcie jest uznawane za najbardziej korzystne. Należy również zauważyć, że projekt planu ogólnego oparty został na obowiązujących kierunkach rozwoju wynikających ze Studium, stanowiąc alternatywę dla obecnie obowiązującego dokumentu. Analizowany projekt uwzględnia wnioski władz gminy, instytucji oraz mieszkańców, a także usankcjonowane obowiązujące akty prawa miejscowego, przyjmując rozwiązania optymalne.

W ramach tych działań szczególną uwagę należy poświęcić ograniczeniu inwestycji, które mogłyby mieć negatywny wpływ na środowisko, a także promować zadrzewianie, dolesianie oraz ochronę obszarów chronionych. Aktualny stan środowiska przyrodniczego w obszarze objętym opracowaniem, przy obecnym zagospodarowaniu, jest zadowalający. Zapisy zawarte w projekcie planu ogólnego, opisane w rozdziale 8, mają na celu ograniczenie obszarów chronionych, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.). W przypadku inwestycji drogowych w pobliżu opracowywanego terenu, w celu ochrony przed hałasem, może być konieczne zastosowanie ekranów akustycznych, szczególnie w miejscach wymagających ochrony, a także w obszarach, które mogą być narażone na hałas, wpływający na zwierzęta migrujące w sąsiedztwie terenów chronionych.

Plan ogólny zawiera wytyczne dla projektantów tworzących miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz organów wydających decyzje o warunkach zabudowy, które precyzują zakres dozwolonych zmian w przeznaczeniu terenów oraz wskazują na ograniczenia, które mają na celu minimalizowanie ewentualnego negatywnego wpływu na środowisko. Rozwój terenów zabudowanych uwzględnia również potrzebę rozbudowy infrastruktury technicznej, która umożliwi zachowanie lub przywrócenie równowagi ekologicznej na terenach zurbanizowanych. Ponadto, umożliwienie realizacji instalacji OZE na niektórych strefach przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń związanych z wykorzystaniem paliw kopalnych. Realizacja postanowień zawartych w planie ogólnym, z uwzględnieniem odpowiednich działań w dalszych etapach planowania, nie powinna prowadzić do istotnego negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze.

13. Zalecenia dotyczące możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych bądź eliminujących i ograniczający negatywne oddziaływanie na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego

Projektowany plan ogólny związany jest z ingerencją w środowisko przyrodnicze. Największy wpływ będzie miał związek z przekształceniem krajobrazu oraz powierzchni ziemi, a także z uciążliwościami związanymi z hałasem oraz zanieczyszczeniami spowodowanymi pracami

budowlanymi na etapie realizacji, a także częściowo późniejszą eksploatacją. Jednak dla krajobrazu jest to zmiana pozytywna ze względu na korzystny odbiór wizualny oraz realizację nowo planowanych stref. Powierzchnia ziemi przez krótki okres prac modernizacyjnych może zostać obciążona niekorzystnym wpływem. Jednak przewidywana większa dbałość o powierzchnie biologicznie czynną będzie w stanie zrekomensować chwilowy negatywny wpływ. Warunkiem pozwalającym na taki stan rzeczy będzie stosowanie na etapie realizacji inwestycji, zapisów zawartych w uchwalonych w późniejszym etapie procesu planistycznego planach miejscowych lub wydanych decyzjach o warunkach zabudowy, odpowiednio do możliwości środowiska.

Ponadto, poniżej przedstawia się zadania, które mają eliminujący lub ograniczający wpływ na negatywne skutki związane z etapem realizacji ustaleń projektu planu ogólnego, poprzez uchwalenie miejscowych planów lub wydanie decyzji o warunkach zabudowy jak i późniejszym etapem eksploatacji:

- ❖ ograniczenie prac budowlanych do kilku godzin w ciągu dnia w porze dziennej;
- ❖ zaplanowanie i ustalenie harmonogramu dla wszystkich prac, w szczególności dla operacji z użyciem sprzętu ciężkiego;
- ❖ stosowanie sprzętu w dobrym stanie technicznym zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 roku w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2005 r. Nr 263, poz. 2202 ze zm.);
- ❖ propagowanie zasady wyłączania silników w czasie przerw w pracy;
- ❖ ze względu na powiązanie ruchu samochodowego i uciążliwości z nim związanych wraz ze stanem jakości dróg proponuje się odnowienie lub polepszenie nawierzchni ciągów komunikacyjnych;
- ❖ zraszanie dróg i ograniczenie robót ziemnych w czasie silnych wiatrów zmniejsza natężenie i częstotliwość pylenia;
- ❖ kształtowanie zabudowy w sposób umożliwiający pozostawienie istniejących zadrzewień, zakrzaczeń i pojedynczych okazów drzew, których znaczenie dla utrzymania różnorodności biologicznej jest istotne;
- ❖ stały monitoring i kontrola poszczególnych komponentów środowiska, szczególnie stanu jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, klimatu akustycznego oraz powierzchni ziemi;
- ❖ przeprowadzanie kontroli szczelności bezodpływowych zbiorników na nieczystości;
- ❖ wykorzystywanie nowoczesnych konstrukcyjnie pieców oraz właściwy nadzór procesu spalania, rekomenduje się również stosowanie urządzeń odpylających; dążenie do minimalizacji masy i ładunku zanieczyszczeń ścieków, pyłów i odpadów osiągnięte m.in. przez minimalizowanie zużycia wody, odpowiednią obróbkę surowców;

- ❖ maksymalizacja wykorzystania odpadów i zanieczyszczeń oraz ich segregacja, a przez to minimalizacja odprowadzania ich do środowiska,
- ❖ stały monitoring i kontrola procesów wytwarzających zanieczyszczania i odpady;
- ❖ w przypadku posadowienia instalacji fotowoltaicznych zaleca się:
 - żywopłoty jako ogrodzenie oraz zlokalizowane między sekcjami paneli fotowoltaicznych mogą ograniczyć zwiększone ryzyko kolizji z ptactwem wodnym;
 - rekomenduje się stosowanie ogrodzeń ażurowych, pozwalających na migracje małych i średnich gatunków zwierząt;
 - nie należy usuwać elementów krajobrazu, takich jak żywopłoty i dojrzałe drzewa, w celu umieszczenia paneli i/lub uniknięcia zacinienia;
 - napowietrzne linie energetyczne, przewody i słupy powinny być zaprojektowane w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko porażenia prądem i kolizji, zaleca się stosowanie linii kablowych, doziemnych;
 - linie energetyczne przechodzące przez obszary, na których występują gatunki narażone na kolizję i/lub porażenie prądem, powinny być umieszczone pod ziemią, chyba że istnieją odpowiednie dowody na to, że środki łagodzące zmniejszą ryzyko do akceptowalnego poziomu;
 - należy tak zaplanować czas budowy i prace konserwacyjne, aby uniknąć okresów wrażliwych dla poszczególnych gatunków;
 - zgodnie z zapisami projektu planu nakazuje się ograniczanie imitacji tafli wody, w tym celu zaleca się stosowanie powłok antyrefleksyjnych;
 - należy dopilnować, aby ogrodzenie nie stanowiło bariery dla ssaków i płazów;
 - żywopłoty stosowane jako osłona ogrodzeń zabezpieczających lub jako element łagodzący krajobraz mogą stanowić siedliska dzikiej przyrody, zwłaszcza jeśli są obsadzone mieszańką gatunków rodzimych o lokalnym pochodzeniu;
 - budynki oraz budowle, można zaprojektować lub przystosować w taki sposób, aby ułatwić dostęp zwierzętom gniazdującym, grzędowym i hibernującym, takim jak ptaki i nietoperze, np. poprzez zapewnienie skrzynek lęgowych, dostępu do strychów itp.

14. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji zapisów planu ogólnego w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania nastąpi po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydaniu pierwszych decyzji ustalających warunki zabudowy, które powstaną w oparciu o opracowywany

dokument. Wynika to z faktu, iż plan ogólny stanowi dokument prawa miejscowego – jednak wyłącznie na jego podstawie nie mogą być wydawania pozwoleń na budowę.

Częstotliwość monitorowania zmian powinna być zgodna z przepisami prawa. W art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zawarto zapis o tym, że w celu oceny aktualności władze gminy powinny dokonać analizy zmian przestrzennych w gminie, ocenić postępy w opracowywaniu planów oraz opracować wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium z uwzględnieniem decyzji o lokalizacji celu publicznego, decyzji o ustaleniu warunków zabudowy oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wyniki analiz muszą zostać przedstawione radzie gminy co najmniej raz w czasie kadencji rady. Istnieje możliwość podjęcia uchwały mówiącej o aktualności planu lub podjęcia działań, kiedy rada uzna plan za nieaktualny. Dotyczy to wskaźników, które kontrolowane i badane są przez władze gminy.

Za monitoring środowiska odpowiedzialny jest organ, który opracowuje dokument, w tym przypadku Burmistrz Bytomia Odrzańskiego. Wynika to z art. 55 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112). Przewidywane metody analizy realizacji zapisów projektu planu pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do oddziaływania projektowanych stref planistycznych oraz ustalonych dla nich wskaźników.

W odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych należy prowadzić monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji. Natomiast w odniesieniu do całego terenu może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska lub indywidualnych zamówień, w przypadku, gdy odnoszą się one do obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu. W przypadku skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony w oparciu o plan ogólny gminy - plan miejscowy, analizę realizacji inwestycji i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

Przed wszystkim zaleca się, aby monitoringowi poddać takie elementy środowiska jak:

- ❖ wody powierzchniowe i podziemne, których monitoring powinien być wykonany poprzez pomiar w stałych punktach raz na pół roku;
- ❖ stan powietrza atmosferycznego, czyli monitoring podstawowych parametrów klimatycznych oraz stężeń w powietrzu atmosferycznym głównych zanieczyszczeń poprzez pomiar w stałych punktach poprzez ciągłe pomiary dzienne;

- ❖ wielkopowierzchniowy monitoring wybranych elementów środowiska przyrodniczego poprzez fotointerpretację zdjęć lotniczych wykonywany, co 10 – 15 lat.

Ze względu na umożliwienie zapisami projektu Planu ogólnego częściowej ekspansji zabudowy na terenach rolniczych, należy przestrzegać wytycznych zapisanych ww. projekcie, ilości terenu biologicznie czynnego oraz przestrzegać linii zabudowy od lasu, dla inwestycji sąsiadujących z obszarami chronionymi i innymi terenami leśnymi.

Ponadto rekomenduje się wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej, ze względu na brak aktualnego zestawienia gatunków występujących na terenie gminy, które podlegają ochronie gatunkowej na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183) oraz na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu planu ogólnego gminy Bytom Odrzański, którego procedurę rozpoczęto uchwałą nr XXXVII/297/2024 Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim z dnia 19 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Bytom Odrzański. Analizie i ocenie poddano projekt uchwały zawierający ustalenia w formie danych przestrzennych. W planie ogólnym gminy Bytom Odrzański określono strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne odpowiednie do specyfiki miejsca.

W załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758) określona została charakterystyka stref planistycznych, w ramach której ustalono profil funkcjonalny podstawowy i dodatkowy dla każdej stref – zamknięty katalog rodzajów przeznaczeń terenów, które mogą występować w danej strefie. Według przepisów prawa w planie ogólnym nie można ustalić ani też zabronić planowanych do realizacji przedsięwzięć, które zaliczane są do grupy zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko. Doprecyzowanie takich zapisów, które będą miały wpływ na lokalizację w/w typu przedsięwzięć odbywać się będzie na etapie uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Prognozowanie jest ważną częścią procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Głównym celem prognozy jest analiza stanu funkcjonowania środowiska oraz jego poszczególnych komponentów, a także określenie zmian jakie mogą nastąpić w przypadku braku realizacji planowanej inwestycji na obszarze objętym prognozowaniem jak i również na obszarach sąsiadujących. Dodatkowo

zawiera informacje dotyczące przewidywanego wpływu na środowisko związanego z ustaleniami projektu planu.

W planie ogólny dla gminy Bytom Odrzański ustalono następujące strefy planistyczne:

- ❖ SC – strefa cmentarzy,
- ❖ SI – strefa infrastrukturalna,
- ❖ SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- ❖ SK – strefa komunikacyjna,
- ❖ SN – strefa zieleni i rekreacji,
- ❖ SO – strefa otwarta,
- ❖ SP – strefa gospodarcza,
- ❖ SR – strefa produkcji rolniczej,
- ❖ SU – strefa usługowa,
- ❖ SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- ❖ SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową.

Dla każdej z tych stref, z wyjątkiem strefy komunikacji i strefy otwartej, określono wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, nie mniejsze niż te wynikające z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.

Niniejsza prognoza złożona jest z dwóch części. Pierwsza część stanowi ocenę istniejących uwarunkowań środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem podziału na jego poszczególne elementy: obecne użytkowanie terenu, warunki gruntowe, warunki glebowe, rzeźbę terenu, warunki wodne, szatę roślinną i świat zwierzęcy, klimat lokalny i komfort akustyczny, ludzi, zabytki oraz krajobraz. Dokonano określenia warunków aktualnego zagospodarowania terenu i stwierdzono występowanie form ochrony przyrody: Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 – Dolina Środkowej Odry (PLB080004), Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 – Nowosolska Dolina Odry (PLH080014, Obszar Chronionego Krajobrazu Nowosolska Dolina Odry, Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Dalkowskie oraz Rezerwat Annabrzeskie Wąwozy.

Druga część niniejszej prognozy dotyczy analizy projektu planu pod kątem ich zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska oraz ich wpływu na poszczególne komponenty środowiskowe. Prognoza wskazuje, że ustalenia projektu planu ogólnego dla gminy Bytom Odrzański, przy ich realizacji w przyszłości, będą miały wpływ na środowisko w obrębie analizowanego obszaru, jednak ich oddziaływanie na otoczenie będzie ograniczone. Kluczowe jest wprowadzenie odpowiednich

obostrzeń prawnych podczas opracowywania dokumentów planistycznych niższego szczebla (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz decyzje o warunkach zabudowy). Potrzeba opracowania projektu planu ogólnego gminy Bytom Odrzański wynika z wprowadzonych zmian legislacyjnych oraz konieczności zapobiegnięcia „blokady” inwestycyjnej, która może wystąpić po czerwca 2025 roku.

Obszar opracowania nie sąsiaduje bezpośrednio z innym państwem, dlatego też nie wykazano żadnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Podczas analizy wniosków o zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy rozważono różne możliwe rozwiązania alternatywne. Proponowane zagospodarowanie w opracowywanym projekcie uznaje się za najbardziej korzystne.

Sara Winiarczyk

(imię i nazwisko autora prognozy)

NEOPOLIS Michał Mandziuk

(nazwa firmy sporządzającej prognozę)

Głogów, dnia 10 listopada 2025 r.

(miejscowość i data)

**OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2**

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 1112 ze zm.), w nawiązaniu do art. 74a ust. 2 tejże ustawy oświadczam, iż jako autor prognozy oddziaływania na środowisko do: **planu ogólnego Gminy Bytom Odrzański**, spełniam wymagania, o których mowa w ww. przepisach prawnych. Posiadam ukończone, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku związanym z kształceniem w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Sara Winiarczyk

mgr inż. Sara Winiarczyk

urbanistka